

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

**STRATEGICKÝ PLÁN
HL. M. PRAHY**

Aktualizace 2008

Zpracoval

Útvar rozvoje hl. m. Prahy, Odbor strategické koncepce
ve spolupráci s odbory Magistrátu hl. m. Prahy
a dalšími partnery

prosinec 2008

OBSAH

STRATEGIE PRO PRAHU.....	2
SWOT ANALÝZA.....	9
PŘÍLEŽITOST A VÝZVA	18
PRAHA V NOVÉ EVROPĚ.....	25
KONKURENCESCHOPNOST	32
LIDÉ V PRAZE	45
PROSTŘEDÍ.....	59
INFRASTRUKTURA.....	76
BEZPEČNOST	93
SPRÁVA A ŘÍZENÍ	107
ROZVOJ ÚZEMÍ.....	112
PARTNERSTVÍ PRO PRAHU	121

ÚVODNÍ SLOVO PRIMÁTORA

*Bude doplněno až po projednání dokumentu
v samosprávných orgánech města.*

primátor hlavního města Prahy

STRATEGIE PRO PRAHU

Praha, hlavní město České republiky, vstoupila do 21. století za podstatně jiných podmínek, než v jakých žila před 20 lety. Změnil se politický systém a správa státu i města, změnily se vlastnické vztahy a ustálilo tržní prostředí, změnila se sociální skladba pražského obyvatelstva i jeho životní styl.

Pod vlivem těchto změn se rychle přetvořil i obraz města. Po půlstoletí izolace svět znovu objevil Prahu a město je každoročně cílem mnoha turistů obdivujících jeho památky i neopakovatelnou atmosféru. Mimořádné hodnoty historického jádra Prahy a odpovědnost města i státu vůči celé civilizaci za jejich ochranu byly vyjádřeny zápisem do seznamu světového dědictví UNESCO.

Současná Praha je nejdynamičtější a nejúspěšnějším regionem České republiky, vytváří čtvrtinu hrubého domácího produktu státu. Těší se pověsti důvěryhodného partnera bez velkých úvěrových rizik, má dlouhodobě nízkou míru nezaměstnanosti a přitahuje nejen podnikatele a investory, ale i migranty z celého světa. Je atraktivní adresou pro všechny, kteří chtějí rozvinout svoje aktivity ve městě mimořádné krásy, schopného a vzdělaného obyvatelstva i nových příležitostí.

Na druhé straně je Praha stále sužována rostoucí automobilovou dopravou a hlukem, nedostatky v životním prostředí města, zčásti zastaralou infrastrukturou, nedostupností nájemních bytů zejména pro mladé rodiny, vysokou mírou kriminality i ne vždy vstřícnou a výkonnou administrativou. Historické jádro Prahy jen obtížně odolává komerčním tlakům a náporu aut a turistů. Tyto a další problémy je nutné řešit v souladu s dlouhodobými cíli města i jeho možnostmi.

Nové poměry si v uplynulém období vynutily také změny ve způsobu řízení rozvoje města. Podobně jako jiné evropské metropole Praha zpracovala a v květnu roku 2000 přijala komplexní programový dokument formulující ucelenou a reálnou představu o budoucím ekonomickém, sociálním a prostorovém rozvoji města v nových podmínkách - strategický plán.

Hlavní město si v něm vytýčilo ambiciózní program, který je odhodláno realizovat. Přihlásilo se k principům partnerství, demokratického řízení a tržní ekonomiky i k zásadám šetrného a ekologicky přijatelného hospodaření se všemi zdroji.

Řada strategických cílů a programů, stanovených v tomto dokumentu, byla během uplynulých let úspěšně naplňována. Česká republika se stala integrální součástí Evropské unie a Praha je dnes významným centrem nové střední Evropy. Zlepšila se dostupnost města zejména leteckou dopravou, zlepšila se veřejná doprava rozvíjená na regionálním principu jako Pražská integrovaná doprava. Na mnoha místech města vyrostla nová administrativní a komerční centra, hotely a velká nákupní střediska, parter budov se zaplnil obchody, restauracemi a službami. Vznikla a nadále jsou rozvíjena nová

městská centra (Smíchov, Karlín) jako alternativa pro přetížené historické centrum Prahy. Ve městě jsou pořádány mnohé kulturní, společenské a sportovní akce mezinárodního významu. Daří se lépe propagovat v zahraničí rozvojové záměry města i příležitosti k podnikání v něm. I v úsilí Prahy o lepší životní prostředí již bylo dosaženo řady dílčích úspěchů.

V první dekádě 21. století vyvstaly před Prahou nové závažné úkoly v oblasti zajištění bezpečnosti obyvatel i návštěvníků města a komplexní ochrany Prahy proti povodním. Město je zahrnuje mezi své strategické priority a urychleně je řeší.

Novým strategickým záměrem bezprecedentního rozměru se stala kandidatura Prahy na pořádání Letních olympijských her. Pokud se s touto myšlenkou ztotožní i český stát a ostatní české regiony, pokud bude Praha schopna se na tak náročnou událost dobře připravit, mohou se olympijské hry v Praze stát mimořádně silným a všestranným impulzem k dalšímu rozvoji a růstu prestiže jak hlavního města, tak i celé České republiky.

Praha vykoná vše pro to, aby i v budoucnosti byla významným městem Evropské unie, městem úspěšným, prosperujícím a mezinárodně uznávaným.

PROČ STRATEGICKÝ PLÁN?

Strategický plán umožňuje hlavnímu městu Praze zejména:

- reagovat na procesy změn a postupně naplňovat dlouhodobé cíle a strategickou vizi města,
- rozhodovat v zastupitelských orgánech města i jeho částí v širším koncepčním rámci,
- koordinovat zájmy a aktivity různých subjektů působících ve městě a efektivně využívat jejich možností a zdrojů k dosažení společných cílů,
- lépe prosazovat a chránit veřejný zájem a rozšířit možnosti přímé účasti obyvatel města na jeho rozvoji,
- kvalifikovaně formulovat společenskou objednávku pro prostorové i oborové koncepční dokumenty.

Strategický plán nabízí hlavnímu městu reálnou cestu k prosperitě, zdravému a kulturnímu prostředí i k zachování a rozvoji těch hodnot, pro které je Praha považována za jedno z nejkrásnějších měst Evropy i světa.

ROLE STRATEGICKÉHO PLÁNU V ŘÍZENÍ MĚSTA

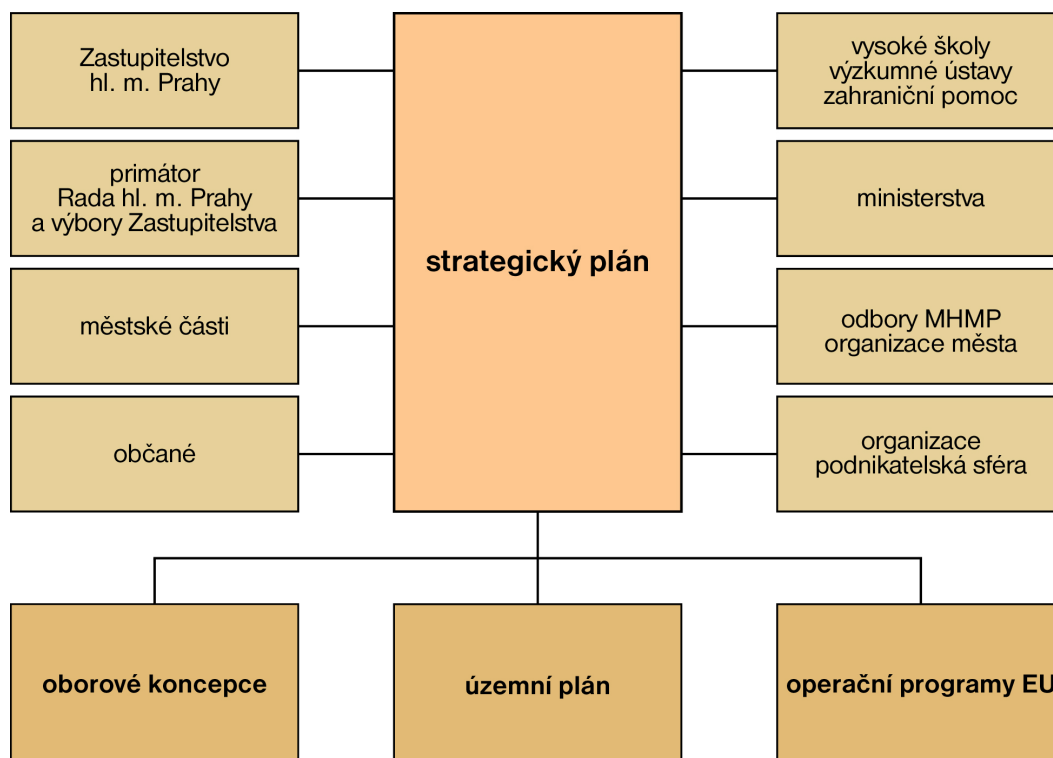
Pražský strategický plán je komplexním programovým dokumentem založeným na dohodě. Formuluje strategii rozvoje celé komunity, všech sfér jejího fungování i celého území, a to komplexně, s důrazem na souvislosti a vzájemnou podporu navržených cílů, politik a programů. Je dokumentem dlouhodobým, naznačuje záměry města na období zhruba 15 až 20 let. Usiluje o dosažení rovnováhy mezi žádoucím a možným, mezi optimistickým a realistickým, mezi rozvojem města a ochranou jeho přírodních, urbánních a kulturních hodnot. Měl by být dokumentem dynamickým, živým, vždy odpovídajícím podmínkám a potřebám města, a proto je průběžně porovnáván se skutečností a aktualizován.

Pražský strategický plán je:

- „programem rozvoje územního obvodu hl. m. Prahy“ ve smyslu zákona o hl. m. Praze,
- „programem rozvoje územního obvodu kraje“ ve smyslu zákona o podpoře regionálního rozvoje,
- „strategií rozvoje regionu soudržnosti Praha“ nezbytnou pro tvorbu regionálních operačních programů, na základě kterých může čerpat finanční podporu z fondů Evropské unie.

Schéma č. 1

VZTAHY STRATEGICKÉHO PLÁNU

Zdroj: STR URM

Strategický plán je programem pro celou pražskou komunitu

- Iniciátorem a garantem jeho přípravy je politická reprezentace města. Po schválení Zastupitelstvem hl. m. Prahy v roce 2000 umožnil strategický plán všem samosprávným i administrativním složkám pražské komunity zaměřit se na základní směry dalšího rozvoje města.
- Samosprávným orgánům městských částí poskytuje strategický plán koncepční rámec pro vypracování vlastních lokálních rozvojových programů. Ty by měly být v souladu se základními principy celopražské strategie.
- Strategický plán vychází především z potřeb občanů hlavního města. Pražanům byl a bude (prostřednictvím zástupců různých občanských sdružení a nevládních neziskových organizací) vytvářen prostor k účasti na přípravě strategické koncepce města a hledají se cesty, jak efektivně zapojit občany i do procesu monitorování jeho realizace. O průběhu příprav strategické koncepce, jejích změnách i o výsledcích realizace je pražská veřejnost pravidelně informována.
- Strategický plán je významným nástrojem komunikace s ústřední správou státu. Lze jej využít jako podklad pro jednání o spoluodpovědnosti a podílu státu na rozvoji hlavního města - o legislativních úpravách, finanční účasti a jiných formách pomoci. Je rovněž podkladem pro koordinaci rozvoje Prahy a sousedního Středočeského kraje.
- Pražský strategický plán je významným podkladem pro regionální programové dokumenty, jež jsou povinné pro čerpání finanční pomoci městu ze strukturálních a jiných fondů Evropské unie.
- Podnikatelské sféře poskytuje strategický plán informace o dlouhodobých záměrech hlavního města, tím do jisté míry o budoucích možnostech a podmínkách podnikání v Praze. Nabízí také partnerství a spolupráci při realizaci společných projektů.

- Oborovým konceptím (doprava, technická infrastruktura apod.) určuje strategický plán základní cíle a principy rozvoje, v obecné úrovni zajišťuje koordinaci s jinými obory a naznačuje souvislosti.
- Územnímu plánu hlavního města slouží jako základ pro přípravu zákonem požadovaného zadávacího dokumentu. Na druhé straně územní plán je jedním z významných nástrojů realizace strategické koncepce Prahy, a proto je koordinace těchto dvou dokumentů - strategického a územního plánu - mimořádně důležitá.

Záměrům, programům a projektům uvedeným ve Strategickém plánu hl. m. Prahy a v Programu realizace strategické koncepce města bude přiznána vyšší míra závažnosti oproti záměrům mimo tyto dokumenty, budou prosazovány a realizovány jako strategické priority města.

Postup přípravy dokumentu

Praha buduje strategickou koncepci svého rozvoje zhruba již od poloviny devadesátých let. Pražský strategický plán je dohodou všech významných složek města - samosprávy, odborníků, podnikatelské sféry a občanů - o tom, čeho chce Praha v budoucnosti dosáhnout, jaké jsou její priority a jak při řešení klíčových otázek rozvoje postupovat dál.

Dospět ke shodě ve věci tak významné, jako je další osud města, je v demokratické společnosti možné jen cestou jednání a dohody. Proto byla příprava pražského strategického plánu od počátku vedena snahou o partnerský dialog mezi veřejnou a privátní sférou, mezi občany a jejich sdruženími, podnikateli, politiky, odborníky i státní správou. Jádrem prací na strategické koncepci hlavního města se stala týdenní nebo jednodenní pracovní setkání (tzv. workshopy), z nichž každé bylo věnováno některému ze stěžejních témat rozvoje Prahy. Společně se hledaly cesty, jak změnit dnes převážně monocentrickou strukturu Prahy na více polycentrickou, jak vyřešit problémy pražské dopravy a bytové politiky, jak sladit ochranu kulturních a historických památek s rozvojem města. Diskutovalo se o ekologických problémech a možnostech jejich řešení, o veřejné správě a uspořádání Prahy, o ekonomice, bezpečnosti, vzdělání a dalších otázkách. Praha se deklarovala jako město, které chce být prosperující, fungující, zdravé a přátelské vůči svým obyvatelům i návštěvníkům.

V počátečních fázích prací na strategické koncepci hl. m. Prahy - v úvodním projektu „Praha 2010“, později v rámci jednotlivých workshopů, při demografických a jiných projekcích - se zvažovaly různé, výrazně odlišné varianty dalšího možného vývoje. Ve fázi, kdy bylo nutné od celkových vizí a zásad rozvoje postoupit ke konkrétním principům a programům realizace koncepce města, byl pražský strategický plán již dále rozpracováván bez variant, aby mohl nabídnout jednoznačná řešení a stát se dokumentem použitelným v praxi řízení rozvoje města.

Koncept Strategického plánu hl. m. Prahy projednala dne 21. července 1998 Rada Zastupitelstva hl. m. Prahy a schválila jako základ dalších prací na strategické koncepci města. Rada zvolená v listopadu 1998 vyšla z tohoto dokumentu při přípravě svého programového prohlášení na volební období 1998 - 2002. V roce 1999 byl koncept pražského strategického plánu doplněn o Návrh strategických priorit a programů pro první etapu realizace strategické koncepce hl. m. Prahy na období 1999 - 2006. Dne 24. června 1999 Zastupitelstvo hl. m. Prahy návrh strategických priorit města schválilo a uložilo programy a projekty v něm obsažené realizovat (usnesení ZHMP č. 09/03).

Strategický plán schválilo Zastupitelstvo hl. m. Prahy dne 25. května 2000 (usnesení ZHMP č. 19/03) napříč celým politickým spektrem pražské samosprávy.

Politické reprezentace Prahy zvolené na podzim roku 2002 a koncem roku 2006 se přihlásily k myšlenkám a cílům strategického plánu a ve svých programových prohlášeních vyjádřily odhodlání pokračovat v naplňování strategické koncepce města.

Proces postupné realizace strategické koncepce města, především jeho sedmi strategických priorit a programů, která na přijetí strategického plánu navázala, byl monitorován a hodnocen v každoročních monitorovacích zprávách projednávaných samosprávnými orgány města. V závěrech a doporučeních monitorovacích zpráv, schvalovaných Zastupitelstvem hl. m. Prahy, byl strategický plán korigován a doplňován o nové úkoly. Tím byla zajištěna potřebná míra otevřenosti a flexibility strategické koncepce i její schopnost reagovat na změny, které s sebou přináší život hlavního města.

Pražský strategický plán se nestal jen politickou proklamací, je důležitým nástrojem řízení města. K jeho záměrům a prioritám se přihlíželo při každoročním sestavování rozpočtu města a programu investičních akcí. Stal se výchozím programovým dokumentem pro přípravu Jednotných programových dokumentů pro Cíl 2 a Cíl 3 regionu soudržnosti hl. m. Praha, na základě nichž město v letech 2004 - 2006 při realizaci vybraných programů a projektů využívalo finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie i pro přípravu Operačních programů Praha - Konkurenceschopnost a Praha - Adaptabilita na období 2007 - 2013.

Možnosti, které strategický plán pražské komunitě nabízí, však v uplynulém období zdaleka nebyly využity. To také bylo jedním z důvodů, které koncem února 2004 vedly pražské zastupitelstvo k rozhodnutí zahájit aktualizaci strategické koncepce města. I tentokrát byla při hledání společného názoru využita osvědčená metoda workshopů. Ve druhém pololetí 2004 se uskutečnila tři pracovní setkání na témata, která od přijetí pražského strategického plánu v roce 2000 doznala největších změn, a to „Územní rozvoj a doprava“, „Bezpečnost“ a „Praha na trhu evropských měst“. Zúčastnili se jich zástupci pražské samosprávy, představitelé městských částí, zástupci příslušných odborů magistrátu i odborných organizací města, státní správy, nestátních neziskových organizací a dalších partnerů. Celkem téměř 500 osob.

V květnu 2008 byl aktualizovaný strategický plán společně s hodnocením jeho vlivu na životní prostředí a zdraví obyvatelstva (SEA) a vlivu na lokality evropské sítě chráněných území NATURA 2000 předložen Ministerstvu životního prostředí k posouzení. V létě 2008 proběhl zákonem požadovaný proces SEA vč. veřejného projednání konaného dne 6. 8. 2008. a 11. 9. 2008 vydalo Ministerstvo životního prostředí k návrhu aktualizovaného strategického plánu souhlasné stanovisko.

Pražské veřejnosti byl návrh aktualizovaného strategického plánu k dispozici déle než půl roku. Je vystaven na informačním serveru města i na webových stránkách Útvaru rozvoje hl. m. Prahy, Ministerstva životního prostředí a také některých pražských městských částí.

Aktualizovaný strategický plán zohledňuje nové skutečnosti v rozvoji Prahy, zejména vstup České republiky do Evropské unie, katastrofální povodně v roce 2002, globální zhoršení bezpečnostní situace v důsledku nárůstu terorismu, nové trendy v územním rozvoji města a další. Je zpracován v souladu se základním dokumentem regionální politiky na úrovni státu Strategie regionálního rozvoje České republiky, která byla schválena vládou 17. května 2006. Aktualizovaný strategický plán respektuje priority Regionální politiky Evropské unie a přes specifické naléhavé problémy Prahy usiluje o dosažení cílů stanovených pro období 2007 - 2013. Praha se také hlásí k principům udržitelného rozvoje a pomáhá tak naplnit cíle Strategie udržitelného rozvoje České republiky schválené vládou 8. prosince 2004.

DALŠÍ POSTUP PRACÍ

Aktualizovaný Strategický plán hl. m. Prahy z roku 2008 uzavírá druhou významnou etapu prací na dlouhodobé koncepci rozvoje hlavního města. Není však konečným neměnným dokumentem a bude dále rozvíjen.

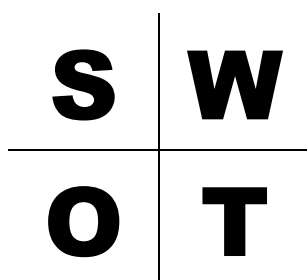
Další postup prací na strategické koncepci hl. m. Prahy bude zaměřen na:

- vypracování Programu realizace strategické koncepce města na období 2009 - 2015 a jeho naplňování,

- monitorování zpětné vazby (především naplňování Programu) ve smyslu zásad uvedených v kapitole „Kontrola a hodnocení realizace strategického plánu“ tohoto dokumentu,
- přípravu analytických a projekčních podkladů pro aktualizaci strategické koncepce,
- vyhodnocení výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2010 a jejich porovnání se strategickou koncepcí města.
- druhou aktualizaci Strategického plánu hl. m. Prahy ve vazbě na výsledky sčítání lidu 2010 a další nové skutečnosti,
- prohloubení strategické koncepce v částech, které vyžadují další podrobnější rozpracování, zejména:
  - úpravu strategické koncepce města na základě prověření možnosti uspořádat v Praze letní olympijské hry,
  - realizaci opatření vedoucích k transformaci pražské ekonomiky na ekonomiku založenou na využití znalostí jako základní podmínky budoucí konkurenceschopnosti města,
  - dopad Programu realizace strategické koncepce města na období 2009 - 2015 na investiční výhled hl. m. Prahy,
  - naplnění principů participace veřejnosti - její účasti na řešení problémů rozvoje hlavního města.

SWOT ANALÝZA

Metoda SWOT analýzy, hodnotící silné a slabé stránky města, jeho rozvojové příležitosti i hrozby, byla v hl. m. Praze poprvé použita v roce 1994 v souvislosti se zahájením prací na strategické koncepci města. Během přípravy strategického plánu i navazujících regionálních programových dokumentů pro Evropskou unii byly výsledky této vstupní analýzy vždy znovu prověřeny a aktualizovány. Současná podoba SWOT analýzy je výsledkem poslední aktualizace v letech 2004 - 2008. Hrozby, uvedené v analýze, představují největší rizika pro současnost i blízkou budoucnost hl. m. Prahy. Jsou de facto negativní variantou dalšího možného vývoje města (naznačující, k jakým důsledkům by mohlo dojít, nebudou-li strategické záměry města realizovány).

S	STRENGTHS	SILNÉ STRÁNKY
W	WEAKNESSES	SLABÉ STRÁNKY
O	OPPORTUNITIES	PŘÍLEŽITOSTI
T	THREATS	HROZBY

PRAHA V NOVÉ EVROPĚ

S - Silné stránky *(stávající příznivé charakteristiky Prahy)*

- Poloha Prahy ve středu Evropy
- Trvající atraktivita a všeobecná prestiž města
- Tradiční postavení Prahy jako střediska české státnosti a správy státu, vzdělanosti a kultury
- Unikátní kulturně-historické dědictví světového významu
- Zlepšené napojení města na kontinentální i celosvětovou komunikační a informační síť
- Kontakty s velkými městy a regiony evropského kontinentu, napojení na činnost komunitárních struktur EU

W - Slabé stránky *(stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy)*

- Napojení na evropské dopravní síť (vyjma letecké dopravy) neodpovídá úrovni nejvýznamnějších konkurenčních měst západní Evropy
- Málo rozvinutá koordinace aktivit a spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem při prosazování zájmů města
- Malá vzájemná informovanost hl. m. Prahy a městských částí o zahraničních aktivitách

O - Příležitosti *(stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)*

- Vymezení a upevnění pozice Prahy na trhu metropolí Evropy jako perspektivně orientovaného, dynamického, dlouhodobě stabilního, bezpečného a inovativního města - prezentace Prahy jako „spokojeného“ města
- Výraznější podpora Prahy z úrovně vlády a Parlamentu ČR, vytvoření cíleného programu spolupráce
- Využití polohy města v Evropě podepřené nabídkou odpovídající obslužné infrastruktury k umístění sídla některých agentur EU a dalších mezinárodních organizací v Praze
- Rozvinutí společného postupu Prahy s ostatními velkými evropskými městy v oblastech společného zájmu
- Lepší zahraniční spolupráce při ochraně mimořádného kulturně-historického bohatství města a při zapojení multikulturních aktivit
- Udržení turistické atraktivity Prahy, růst úlohy města jako místa pro mezinárodně významné aktivity
- Prezentace Prahy jako vhodného kandidáta pro konání letních olympijských her
- Optimální využití finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie
- Efektivnější využití zastoupení hl. m. Prahy v Bruselu (Pražský dům)

T - Hrozby *(stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy)*

- Rychlý růst konkurence jiných evropských měst
- Nekoncepční přístup a komerční tlaky měnící Prahu na „běžné“ velkoměsto s internacionální unifikací
- Ztráta mezinárodní pozice Prahy jako památkově unikátního celku, vyřazení památkové rezervace Historické jádro Prahy ze seznamu světového kulturního dědictví UNESCO
- Nedostatek finančních prostředků pro další rozvoj města, zlepšování městské dopravní a technické infrastruktury a na dokončení napojení Prahy na mezinárodní síť
- Pokles atraktivity Prahy pro alokaci hospodářských, odborných, politických, společenských, kulturních a jiných mezinárodních subjektů v důsledku malé aktivity státu
- Nárůst cizích vlivů překračujících míru tolerance občanů

KONKURENCESCHOPNOST

S - Silné stránky *(stávající příznivé charakteristiky Prahy)*

- Otevřené podnikatelské prostředí, vysoké hodnocení investorské stability Prahy, rozvinutá sféra soukromého podnikání
- Stabilní, profesně pestrá nabídka na trhu práce, nadprůměrná kvalifikace pracovní síly
- Nízká nezaměstnanost
- Rozsáhlý potenciál vědy, výzkumu a vzdělání pro inovační roli Prahy
- Dobrá dostupnost města pro většinu regionálního zázemí a dostatek prostoru na území města i v regionálním zázemí pro zajištění jeho funkcí a rozvoje
- Existence koncepčního dokumentu o inovačním potenciálu Prahy (Regionální inovační strategie pro Prahu - BRIS)
- Dobrá pozice Prahy jako atraktivní turistické destinace, kvalitní základní materiální vybavenost cestovního ruchu
- Dlouhodobě vysoké hodnocení od renomovaných zahraničních ratingových agentur

W - Slabé stránky *(stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy)*

- Problémové využití rozvojových příležitostí na místech bývalých výrobních a provozních areálů
- Nedostatečné využití výzkumné a vývojové základny pro inovační funkci Prahy v celostátním měřítku i k řešení vlastních problémů města
- Mezinárodně vnímané aspekty ohrožující renomé Prahy (mj. korupce, kriminalita, nadbytečná byrokracie, obtížná orientace investorů při vstupu na pražský trh)
- Nedostatečné provázání vzdělávání s trhem práce a nízká zaměstnanost znevýhodněných skupin, chybějící pracovní síly v některých profesích
- Jen částečně rozvinuté a informačně problémové vztahy správy města a podnikatelských struktur (potenciálních investorů), absence rozvojové agentury, doposud minimálně využitá forma „Public Private Partnership“ (PPP)
- Přetrvávající problémy v oblasti podpory malého a středního podnikání, pasivita podnikatelských asociací při přípravě programových dokumentů rozvoje města
- Malý důraz na dodržování principu udržitelnosti jako jednoho ze základních předpokladů dlouhodobého ekonomického rozvoje
- Malá koordinace rozvojových záměrů Prahy a Středočeského kraje

O - Příležitosti *(stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)*

- Vznik rozsáhlého ekonomického prostoru integrované Evropy
- Příznivé klima k zabezpečení přitažlivého podnikatelského prostředí města
- Využití dobré kvalifikace a flexibility pracovní síly i stále existujících komparativních výhod ve výši nákladů na živou práci, vznik silné motivující konkurence na trhu práce
- Prosazení kvalitního partnerství veřejného a soukromého sektoru
- Plné využití inovačního potenciálu města - urychlení transferu technologií a know-how, větší zapojení výzkumu alokovaného v Praze do řešení otázek rozvoje města, růst společenské zodpovědnosti města za výzkum
- Využití zkušeností a příkladů dobré praxe zemí EU pro zvýšení konkurenceschopnosti města

T - Hrozby *(stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy)*

- Zhoršení makroekonomického prostředí v rámci celého státu (i Evropy), které se odrazí v poklesu důvěry podnikatelů (investorů) i zájmu o alokaci jejich aktivit na území Prahy

- Zhoršení podmínek podnikání ztěžující rozvoj malých a středních podniků - nepříznivé důsledky pro jejich konkurenceschopnost
- Nedostatečné zohlednění celostátního významu Prahy při přerozdělování veřejných zdrojů
- Malá koordinace aktivit základny vzdělávání i výzkumu a uživatelské sféry, malá výtěžnost efektů z regionální koncentrace inovačních kapacit
- Zhoršení situace na trhu práce v souvislosti s volným pohybem pracovní síly, nedostatečný postih „černého“ pracovního trhu
- Nízká mobilita pracovní (kvalifikované) síly v rámci ČR a její nedostatek na pražském trhu práce

LIDÉ V PRAZE

S - Silné stránky *(stávající příznivé charakteristiky Prahy)*

- Kontinuita duchovního a materiálního vývoje, obnovování duchovní atmosféry otevřeného města přijímajícího impulzy z různých kultur a směrů
- Životní úroveň nad průměrem ČR, poměrně silná sociální stabilita a významné zastoupení střední vrstvy obyvatel
- Vyvážená sociální struktura územních společenství
- Nejvyšší podíl středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v republice
- Dostatečná kapacita vzdělávacích zařízení základního a středního školství

W - Slabé stránky *(stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy)*

- Nepříznivá demografická struktura obyvatel, stárnutí pražské populace
- Vysoký podíl panelových sídlišť s nízkou technickou a stavební kvalitou domovního fondu
- Nedostatečná nabídka pracovních příležitostí, občanské vybavenosti a zařízení pro trávení volného času na sídlišťích a v jejich blízkosti
- Neefektivní využívání bytového fondu
- Nedostatečná integrace osob zdravotně postižených a osob ohrožených sociální exkluzí do společnosti
- Nedostatečné provázání jednotlivých stupňů vzdělávání, malá prostupnost vzdělávacího systému
- Malý důraz na řešení některých aspektů rovných příležitostí žen a mužů
- Nízká účast občanů na rozhodování o veřejných záležitostech, nízká identifikace s místním společenstvím i Prahou jako celkem
- Slabá podpora aktivit pro specifické skupiny obyvatel na lokální úrovni (starší generace, matky s dětmi apod.)

O - Příležitosti *(stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)*

- Zhodnocení multikulturní tradice Prahy, využití kulturního významu města ke zvýšení jeho atraktivity
- Vyvolání trvalého celoročního zájmu o město podporou udržitelného turistického ruchu, nabídkou atraktivních akcí a programů i v mimosezónním období
- Uchování charakteru města důsledným uplatňováním estetických a kulturních hledisek při realizaci rozvojových záměrů
- Zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel rozšířením systému celoživotního učení
- Využívání škol jako polyfunkčních center vzdělanosti a kultury

- Vyrovňování příležitostí mezi ženami a muži na trhu práce sladováním rodinného a pracovního života

T - Hrozby (*stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy*)

- Tendence demografického vývoje vedoucí k negativním důsledkům v ekonomické i sociální oblasti
- Zvýšení počtu problémových osob a obyvatel závislých na sociálním systému
- Sociální degradace některých částí města, zejména sídlišť
- Nekoordinovaná bytová výstavba na okraji města a v jeho zázemí bez návaznosti na odpovídající dopravní a technickou infrastrukturu
- Nedostatek finančních prostředků na rozvoj moderních vzdělávacích programů a komplexních sociálních služeb
- Nedostatečná kapacita a kvalita vysokých škol pro dosažení evropského standardu
- Ztráta zájmu občanů o věci veřejné

PROSTŘEDÍ

S - Silné stránky (*stávající příznivé charakteristiky Prahy*)

- Jedinečný a obecně uznávaný genius loci
- Atraktivní a příjemné prostředí historicky cenných částí města s vysokým počtem památkově hodnotných objektů a celků
- Rozmanitost architektonických stylů a urbanistických struktur
- Pestrý potenciál městské a příměstské krajiny s výrazným fenoménem Vltavy
- Výrazné zastoupení zeleně

W - Slabé stránky (*stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy*)

- Přetížení památkové rezervace Historické jádro Prahy automobilovou dopravou, nevhodnými komerčními aktivitami a dalšími negativními vlivy
- Silné znečištění ovzduší především v centrální oblasti města způsobené převážně automobilovou dopravou a negativně ovlivňované i geomorfologickými podmínkami
- Zatížení prostředí hlukem z dopravy i dalších aktivit
- Nekomplexní a místy nedostatečná péče o historické památky zejména mimo památkovou rezervaci Historické jádro Prahy
- Znečištění vodních toků a ploch ve městě, jejich nízký ekologický i rekreační potenciál
- Nevyhovující stav některých městských a příměstských zelených ploch, částečně nefunkční systém zeleně
- Časté projevy vandalismu, nedostatečná čistota mnoha veřejných prostranství a místy zanedbaná údržba budov

O - Příležitosti (*stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy*)

- Celoevropský trend směřující ke snižování negativních vlivů automobilové dopravy na prostředí města
- Vhodné využití uvolněných prostor a ploch zejména v oblasti vnitřního města, např. lokalit po zaniklých velkých průmyslových podnicích, opuštěných drážních pozemků apod.
- Další snížení znečištění ovzduší emisemi z průmyslové výroby a vytápění např. díky ekonomickým stimulům
- Zlepšení systému památkové péče včetně legislativního rámce a kontrolních mechanismů

- Revitalizace městské i příměstské zeleně v souvislosti s intenzivnějším vnímáním její ekostabilizační funkce
- Trend zdůrazňování ekologické i rekreační funkce vodních toků a ploch
- Vytvoření reálných předpokladů pro oživení sídlištních celků zejména doplněním infrastruktury a obnovou veřejných prostranství
- Rozvoj polycentrického uspořádání města umožňující odlehčení všestranně přetíženého středu Prahy
- Větší rozprostření turistických cílů v rámci památkové rezervace Historické jádro Prahy i mimo ni
- Efektivní a ekologicky šetrný systém odpadového hospodářství (vyšší podíl třídění a využití odpadů atd.)

T - Hrozby (*stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy*)

- Znehodnocení památkových objektů (území) v důsledku jejich nevhodného využívání a necitlivých stavebních nebo urbanistických zásahů
- Nešetrné aktivity, které by mohly vést k narušení panoramatu Prahy a ke ztrátě genia loci
- Další nárůst negativních dopadů automobilové dopravy na prostředí a obyvatele města
- Úbytek zeleně a nezastavěných (nezpevněných) ploch vhodných k ozelenění
- Pokračující tlak na plochy přírodního charakteru a na výstavbu v jejich blízkosti
- Živelná urbanizace příměstské krajiny, narušování tradičních sídelních struktur a celkového krajinného rázu nevhodnou výstavbou, nedostatečná koordinace mezi Prahou a Středočeským krajem při organizaci využití prostoru
- Snižování retenční schopnosti městské a příměstské krajiny
- Nekázeň při hospodaření s materiály a odpady, riziko kontaminace půdy a podzemních vod

INFRASTRUKTURA

S - Silné stránky (*stávající příznivé charakteristiky Prahy*)

- Dobře fungující městská veřejná doprava
- Provozovaný regionální integrovaný systém veřejné dopravy
- Dostatečná střednědobá kapacita technických systémů, možnost použití vodního zdroje Podolí jako rezervního a doplňkového
- Převažující užívání ekologických paliv a centrálního zásobování teplem
- Postupná obnova a rozvoj energetických sítí
- Zlepšení kvality a zvýšení kapacity telekomunikačních sítí

W - Slabé stránky (*stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy*)

- Vysoké nároky na přepravu lidí ve městě vyplývající z nerovnovážného rozmístění jednotlivých funkcí na území Prahy
- Nízká propustnost městských komunikací; nedostatek objízdných tras okolo Prahy a vnitřního města, který je zatím překážkou výraznému snížení objemu necílové dopravy ve městě; nedokončená silniční infrastruktura a její špatný technický stav
- Nedostatečná účinnost a s tím související nižší kapacita centrální čistírny odpadních vod
- Zastaralost části vodohospodářské infrastruktury, nepřiměřené ztráty upravené vody ve vodovodní síti
- Nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a ohřev teplé vody

O - Příležitosti (*stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy*)

- Poměrně vysoká preference veřejné dopravy obyvateli a návštěvníky Prahy, její podpora dalšími významnými investicemi
- Státem garantovaná postupná realizace silničního Pražského okruhu vytvářející společně s realizací Městského okruhu podmínky pro ochranu města před zbytnou automobilovou dopravou
- Závazek ČR k většímu využívání ekologicky šetrných zdrojů energií s pozitivním dopadem na kvalitu ovzduší
- Konkurenční prostředí v oblastech energetiky a spojů, jeho vliv na kvalitu a cenu poskytovaných služeb

T - Hrozby (*stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy*)

- Zvyšování komfortu užívání automobilu vnímané zároveň jako měřítko společenského postavení může oslabit pozici veřejné dopravy a vést k dalšímu nárůstu automobilismu
- Zahlcení vnitřních městských komunikačních tras v důsledku zrychleného nárůstu mezinárodní kamionové dopravy
- Zhoršení životního prostředí v oblastech a pásech soustředěné dopravy
- Závislost infrastrukturních systémů města na vnějších faktorech, které nemůže Praha ovlivnit
- Sankce EU za nesplnění limitů čištění odpadních vod

BEZPEČNOST

S - Silné stránky (*stávající příznivé charakteristiky Prahy*)

- Existující záchranný bezpečnostní systém města sloužící k řešení mimořádných událostí a minimalizaci jejich následků i poskytování pomoci postiženým
- Realizace komplexní protipovodňové ochrany města
- Informační středisko (call centrum) sloužící Pražanům i návštěvníkům města při významných událostech a krizových situacích
- Aktivity města v oblasti prevence kriminality a protidrogové prevence
- Činnost hlídkové služby a okrskářů Městské policie hl. m. Prahy a její pozitivní vnímání obyvateli města
- Částečná zastupitelnost prvků veřejné dopravy a zásobování vodou při krizových situacích

W - Slabé stránky (*stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy*)

- Vysoká úroveň kriminality včetně organizovaného zločinu
- Existence lokalit s dlouhodobou koncentrací pouliční kriminality, málo účinná opatření proti vandalismu
- Dlouhodobý trend poklesu objasněnosti trestné činnosti, zvýšení podílu policistů na trestné činnosti a celkový nízký stav policistů Policie ČR v hlídkové službě
- Přetrvávající nedůvěra veřejnosti k bezpečnostním složkám a malá ochota s nimi spolupracovat
- Nárůst podílu sociálně problémových skupin obyvatelstva
- Málo účinná spolupráce města s orgány a organizacemi zabývajícími se problematikou migrantů, uprchlíků, bezdomovců a dalších sociálně ohrožených osob
- Vysoká míra nehodovosti a malá ohleduplnost účastníků silničního provozu
- Neukáznění majitelé psů (zvířat)

O - Příležitosti *(stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)*

- Aktivní účast občanů města při zajišťování vlastní bezpečnosti zejména během mimořádných událostí
- Snižování rizik ekologických havárií a dalších krizových situací důsledným uplatňováním principů udržitelného rozvoje
- Modernizace a výstavba centrálního operačního střediska
- Užší zapojení města do bezpečnostních struktur na národní i mezinárodní úrovni
- Začleňování osob z rizikových skupin do společnosti

T - Hrozby *(stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy)*

- Nedostatečná pravomoc města při přípravě a realizaci opatření na ochranu před přírodními katastrofami, průmyslovými a dalšími haváriemi, omezená současnými zákony
- Rostoucí ohrožení globálními jevy - terorismus, mezinárodní kriminalita, nakažlivé choroby, změny klimatu
- Snižující se potenciál armády při řešení mimořádných událostí a katastrof vzhledem k její profesionalizaci
- Šíření omamných a psychotropních látek
- Nízký pocit bezpečí obyvatel Prahy
- Stupňující se xenofobní postoje, projevy rasismu a extremismu
- Zvyšující se agresivita sportovních fanoušků
- Zneužití osobních dat a důležitých databází
- Nedostatečná odpovědnost obyvatel za ochranu majetku a městského prostředí

SPRÁVA A ŘÍZENÍ

S - Silné stránky *(stávající příznivé charakteristiky Prahy)*

- Tradice Prahy jako samostatné správní jednotky, předpoklad dlouhodobé stability rozdělení města na správní obvody
- Zákon o hl. m. Praze umožňující komplexně řešit správu a rozvoj města
- Kontinuita a tradice plánování územního rozvoje Prahy i její dlouhodobé strategie
- Velikost a síla ekonomiky města

W - Slabé stránky *(stávající rizikové a negativní charakteristiky Prahy)*

- Zbytněly a organizačně komplikovaný systém veřejné správy
- Nedostatečná úroveň spolupráce Prahy a Středočeského kraje a obcí v příměstské zóně
- Přetrvávající nedocenení postavení Prahy a nerespektování funkcí a potřeb hlavního města ze strany státu
- Absence středně a dlouhodobého rozpočtového výhledu provázaného s investičním programem

O - Příležitosti *(stávající a pravděpodobné budoucí příznivé vnější vlivy)*

- Přítomnost ve městě většiny ústředních orgánů veřejné správy, vysokého školství a vědecko-výzkumné základny pro řešení rozvoje a správy města
- Rozvinutost a rozmanitost telekomunikačních sítí vhodných pro multimediální komunikaci města a jeho správy s veřejností, státními orgány, ostatními regiony i světem
- Rychlý rozvoj nabídky v oblasti informačních a komunikačních technologií

- Postavení Prahy jako regionu v rámci EU
- Dokončení procesu rozdělení kompetencí mezi samosprávou MČ a městem

T - Hrozby (*stávající a pravděpodobné budoucí rizikové a negativní vnější vlivy*)

- Malá úspěšnost snah o zlepšení funkce veřejné správy jako služby občanům
- Možnost vzniku prostředí pro korupční jednání
- Nízká úroveň spolupráce města s podnikateli a občany, pasivita veřejnosti a její malá účast na správě a řízení města
- Vysoká zadluženost města

PŘÍLEŽITOST A VÝZVA

PRAHA má příležitost aktivně ovlivnit svoji budoucnost tím, že vypracuje, přijme a postupně uskuteční promyšlený dlouhodobý program změn směřujících k naplnění strategické vize města ambiciózního, dynamického a úspěšného. Může se přitom poučit z vývoje, kterým prošla ostatní města západní Evropy.

PRAHA má příležitost ekonomicky zhodnotit svůj lidský potenciál - vzdělanou, kvalifikovanou a flexibilní pracovní sílu - i mimořádné kvality prostředí města.

PRAHA má šanci zúročit svoje kulturní a duchovní bohatství i současnou vlnu zájmu turistů. Při hledání své nové identity však nesmí ztratit ty hodnoty, které z ní činí jedno z výjimečných měst.

PRAHA může využít svoji výhodnou polohu v srdci Evropy. Musí však docílit vybudování příslušné infrastruktury, zvláště dopravního spojení se sousedními evropskými městy a regiony, i zlepšit životní prostředí ve městě na evropský standard.

PRAHA musí najít své místo v rámci geopolitických vztahů i na trhu evropských měst. Své úsilí by měla koordinovat s ostatními velkými městy zejména střední Evropy.

GLOBALNÍ ZMĚNY

Svět, ve kterém žijeme, se za posledních 20 let podstatně změnil. Změnilo se globální politické a ekonomické uspořádání. Po rozpadu komunistického bloku vznikla v Evropě řada nových demokratických států s tržní ekonomikou, roste jejich snaha o spolupráci i vzájemná konkurence. Evropská unie byla po roce 2000 rozšířena o dalších 12 členských zemí včetně České republiky, která se tak stala nedílnou součástí nové Evropy. Došlo k internacionalizaci hospodářských činností, rozvinuly se nové technologie a nebývalým tempem se rozšířil přístup k informacím. Z postupující devastace přírody a vyčerpávání zdrojů vzešla mezinárodně sdílená nutnost zvýšit odpovědnost naší generace za zachování přírodních zdrojů a životního prostředí budoucím generacím, vyjádřená v principech udržitelného rozvoje. Počátek nového století přinesl světu i nová rizika, především globální hrozbu terorismu.

STRATEGICKÝ KONTEXT

Program rozvoje hlavního města Prahy reaguje zejména na tyto změny a současné i předpokládané trendy:

v oblasti zahraničních vztahů

- ❑ vznik nového geopolitického prostoru Evropské unie rozšířené v květnu 2004 o 10 členských států včetně České republiky a v lednu 2007 o další 2 státy; nutnost respektovat integrační pravidla, ale také možnost maximálně využít pozitivní efekty integrace
- ❑ změny v politice soudržnosti Evropské unie, posílení autonomní komunikace mezi jednotlivými evropskými regiony, možnost koordinace jejich aktivit založená na společném zájmu a oboustranném prospěchu
- ❑ růst významu soutěže evropských velkoměst, snižování rozdílů v jejich atraktivitě a vstup nových měst do této soutěže
- ❑ změny bezpečnostní situace ve světě

v ekonomické oblasti

- ❑ otevřenost konkurenčního prostředí města
- ❑ směřování k informační společnosti a ekonomice založené na využití znalostí, s významnými změnami a úkoly ve sféře práce, vzdělávání a vědy i řízení regionů, měst a systémů dopravní a technické infrastruktury
- ❑ optimalizace struktury pražské ekonomiky posilováním oborů s větší přidanou hodnotou a využitím digitálních technologií; růst významu cestovního ruchu

v sociální oblasti

- ❑ změny struktury i hodnotové orientace české společnosti projevující se v Praze ve vyšší míře než v celé České republice
- ❑ zvětšování příjmového rozpětí mezi krajními póly společnosti, významný nárůst skupin obyvatelstva s nejvyššími příjmy, poměrně nízký podíl rodin s nejnižšími příjmy, masivní střední třída
- ❑ posilování internacionálního a multikulturního charakteru Prahy (růst podílu cizinců, vznik národnostních a etnických komunit)
- ❑ vysoká úroveň sociálně patologických jevů (kriminalita, drogová závislost)
- ❑ potřeba posílit vliv obyvatel města na věci veřejné

v oblasti prostředí města

- ❑ dlouhodobě neuspokojivá ekologická situace Prahy a častá absence ekologického chování obyvatelstva a podniků

- potřeba jít cestou udržitelného rozvoje a vyhovět evropským ekologickým normám
- zastaralost a nedostatky větší části infrastrukturních sítí, vysoké ztráty
- výrazný nárůst individuální automobilové dopravy ve městě

v institucionální oblasti

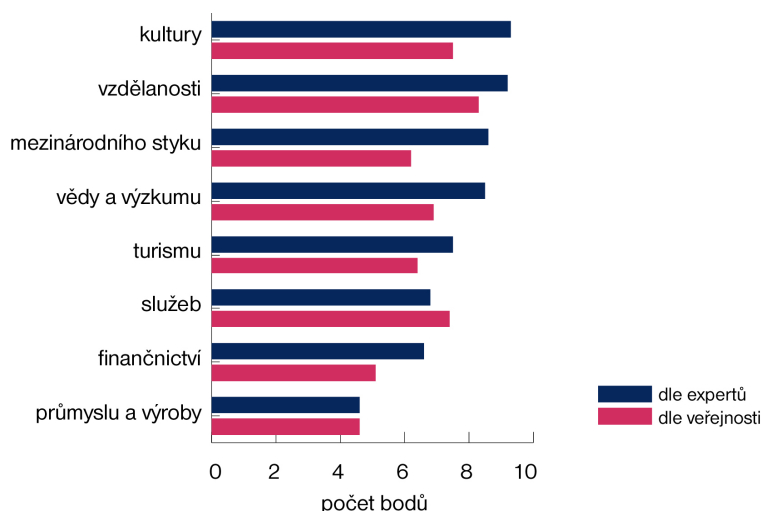
- růst významu privátní sféry a jejích institucí, neziskového sektoru a občanských sdružení
- růst požadavků na kvalitu výkonu veřejné správy
- nedostatek disponibilních veřejných zdrojů v porovnání s aktuálními potřebami i se strategickými záměry města
- pokračující reforma veřejné správy České republiky

Strategická koncepce hl. m. Prahy musí hledat a najít cesty, jak řešit především tyto konflikty:

Ochrana historického dědictví	versus	rozvoj a s ním spojené nové aktivity a změny.
Konkurenceschopnost Prahy	versus	zastaralá ekonomická struktura města a nedostatečná podpora vzdělávání a výzkumu.
Identita města, jeho genius loci	versus	internacionalizace Prahy, průmysl cestovního ruchu a s ním spojená „turistická eroze“ města.
Životní prostředí města (ovzduší, vodní toky apod.)	versus	zčásti zastaralá technická infrastruktura města.
Chráněná historická struktura a prostředí Prahy	versus	dynamika individuální automobilové dopravy.
Dobrá pověst města	versus	kriminalita a vandalismus.
Požadavky občanů	versus	možnosti správy města.

Graf č. 1

BUDOUCÍ PRAHA BY MĚLA BÝT MĚSTEM ...

Zdroj: STR URM

STRATEGICKÁ VIZE

Vizí budoucí Prahy je město úspěšné, prosperující a mezinárodně uznávané, město tvořivé, přívětivé a bezpečné, město rovných příležitostí i aktivních občanů, město harmonického prostředí - přírodního i urbánního a město fungující, a to jak ve smyslu kvalitní a spolehlivé dopravní a technické infrastruktury, tak i výkonného a vstřícného městského managementu.

Strategická koncepce hl. m. Prahy je proto zaměřena na 8 hlavních tematických okruhů:

ÚSPĚŠNÉ A RESPEKTOVANÉ MĚSTO

Praha v nové Evropě

Praha chce navázat na svůj historický význam i využít prestiže, kterou získala v uplynulých 20 letech. Chce být významným místem evropského i světového setkávání, respektovaným hlavním městem i dobrým regionálním sousedem.

PROSPERUJÍCÍ MĚSTO

Konkurenceschopnost

Praha usiluje o to, aby byla úspěšným a konkurenceschopným městem s výkonnou ekonomikou založenou na znalostním potenciálu města a fungujícím trhu práce. Chce zajistit prosperitu a dobré existenční podmínky svým obyvatelům, přitažlivost pro návštěvníky i zdroje potřebné k realizaci veřejných projektů. Chce naplnit svou roli inovačního centra státu.

VLÍDNÉ A SPOKOJENÉ MĚSTO

Lidé v Praze

Praha chce být atraktivním městem, usiluje o spokojenost svých obyvatel i návštěvníků. Chce zajistit dobrou kvalitu života města jako přitažlivé a vyvážené komunity i rovnost příležitostí.

PŘITAŽLIVÉ A UDRŽITELNÉ MĚSTO

Prostředí

Praha chce dosáhnout kvalitního přírodního a urbánního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Usiluje o podstatné snížení současné ekologické zátěže a o dosažení rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, aby se stala městem čistým, zdravým a harmonickým.

SPOLEHLIVĚ FUNGUJÍCÍ MĚSTO

Infrastruktura

Praha chce modernizovat, rozvíjet a provozovat dopravní a technickou infrastrukturu tak, aby podporovala dobré fungování a ekonomiku města, jeho ambice a rozvoj, odpovídala úrovni technického pokroku a její systémy pracovaly spolehlivě, efektivně a šetrně k životnímu prostředí.

BEZPEČNÉ MĚSTO

Bezpečnost

Praha chce pro své obyvatele i návštěvníky města zajistit bezpečné prostředí pro každodenní život i během mimořádných událostí. Chce úspěšně řešit krizové situace

při přírodních, dopravních i průmyslových katastrofách. Chce podporovat dlouhodobé programy sociální a situační prevence.

DYNAMICKÉ A VSTRÍCNÉ MĚSTO

Správa a řízení

Praha chce být městem s dynamickou a vstřícnou správou, výkonnou při zajišťování služeb a ochraně veřejného zájmu, spolupracující s ostatními subjekty na principech partnerství, umožňující aktivity jiných subjektů a podporující účast občanů na řízení a rozvoji obce.

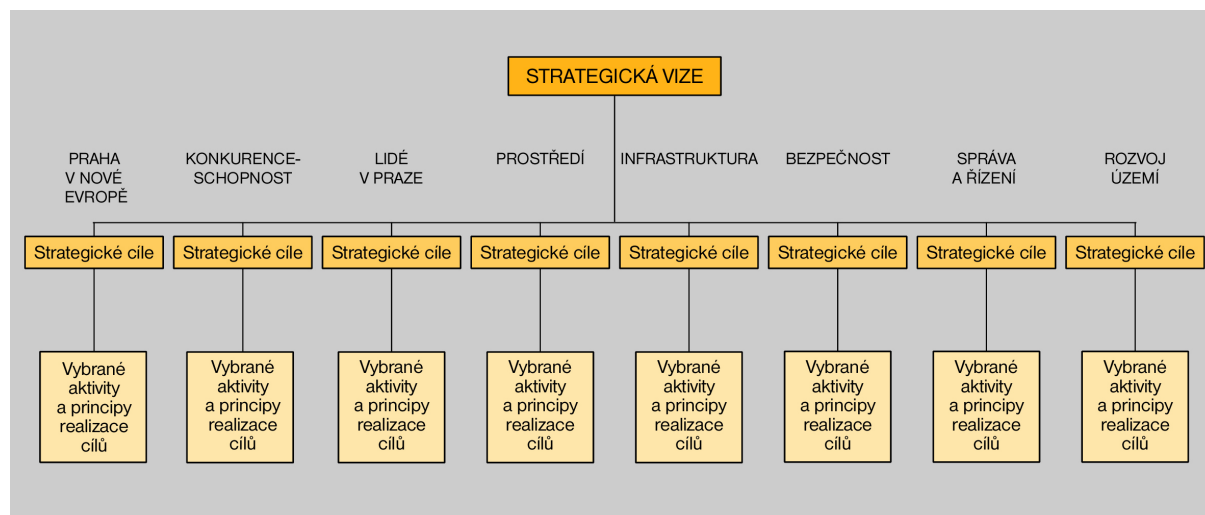
FUNKČNĚ A PROSTOROVĚ VYVÁŽENÉ MĚSTO

Rozvoj území

Praha chce dosáhnout odlehčení svého centra a rovnoměrnějšího využití celého prostoru města, zlepšovat kvalitu prostorového uspořádání a architektury.

Schéma č. 2

STRUKTURA STRATEGICKÉ KONCEPCE

Zdroj: STR URM

JÁDRO STRATEGIE

Strategické cíle, které nejvíce přispějí k naplnění vize úspěšné budoucnosti Prahy, jsou jádrem strategické koncepce a její nejdynamičtější složkou. Měly by být prioritami města i v dalším období rozvoje Prahy.

Hledání jádra strategie - strategických cílů, od jejichž naplnění lze očekávat nejvíce žádoucích změn - byla během přípravy koncepce věnována stejná pozornost jako analýze konfliktů mezi strategickými cíli.

Dlouhodobé strategické cíle Prahy

Vytváření příznivého podnikatelského prostředí

Očekávané efekty

- zvýšení konkurenceschopnosti Prahy
- „dobrá adresa“ pro podnikání, růst přitažlivosti města pro nové investory, snížení podnikatelských rizik
- vyšší prosperita města a zvýšení jeho finančních zdrojů
- růst motivace a soutěže na trhu práce
- rozvoj silné střední vrstvy

Podpora vzdělání a vědy směřující k naplnění role Prahy jako hlavního inovačního centra republiky

Očekávané efekty

- zvýšení celkové vzdělanostní úrovně pražské populace, její otevřenosti světu a schopnosti reagovat na požadavky doby
- lepší využití lidského potenciálu města a jeho vědecko-výzkumné kapacity, zvýšení konkurenceschopnosti města
- růst významu Prahy v celoevropském měřítku

Ochrana a rozvoj kulturních a urbánních hodnot města a lepší využití turismu

Očekávané efekty

- zachování genia loci a tradičních hodnot Prahy i životaschopnosti chráněných stavebních fondů a částí města
- rozvoj kultury jako významné součásti celkové kvality Prahy, její „dobré adresy“ i váhy na trhu měst
- zvýšení daňových příjmů plynoucích z cestovního ruchu

Efektivní hospodaření se všemi formami zdrojů - pozemky, nemovitostmi a infrastrukturou, energiemi, vodou i financemi ve smyslu zásad udržitelného rozvoje; vyvažování jejich vzájemných vazeb

Očekávané efekty

- šetrný a uvážlivý rozvoj města respektující prostředí, krajinu, stavební fondy, finanční možnosti i ostatní zdroje
- snížení ekologické zátěže Prahy, zlepšení zdravotního stavu pražské populace
- naplnění principů udržitelnosti a ekologických limitů České republiky i Evropské unie
- omezení vysokých ztrát zejména vody a energií

Rozvoj polycentrické struktury města

Očekávané efekty

- rovnoměrnější rozložení různých aktivit ve městě s pozitivními efekty v oblasti dopravní a technické infrastruktury, využití území Prahy bez jednostranného přetěžování
- odlehčení centrální oblasti města a zvýšení nabídky ploch pro celoměstské funkce v atraktivních polohách v blízkosti historického jádra Prahy

- dotvoření plnohodnotných pražských čtvrtí s přirozenými a plnohodnotnými místními centry
- doplnění chybějící vybavenosti a pracovních příležitostí ve velkých sídelních celcích vnějšího města

Cílevědomé budování „partnerství pro Prahu“ při řízení, plánování a financování chodu a výstavby města, zejména mezi občany, veřejnou a privátní sférou, za aktivní účasti státu

Očekávané efekty

- soustředění prostředků a sil k naplnění klíčových záměrů rozvoje města a zrychlení jejich realizace
- růst soudržnosti s pražskou komunitou, zvýšení odpovědnosti občanů za další osud města, lepší komunikace mezi Prahou a Středočeským krajem, koordinace rozvojových záměrů a aktivit

Jádro pražského strategického plánu, určující dlouhodobé strategické priority hl. m. Prahy, se stalo východiskem implementačního programu na léta 1999 - 2006 a bude zohledněno při sestavování Programu realizace strategické koncepce města na období 2009 - 2015.

PRAHA V NOVÉ **E**VROPĚ

ÚSPĚŠNÉ A RESPEKTOVANÉ MĚSTO

Praha chce navázat na svůj historický význam i využít prestiže, kterou získala v uplynulých 20 letech. Chce být významným místem evropského i světového setkávání, respektovaným hlavním městem i dobrým regionálním sousedem.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

stabilizovat dobrou pozici Prahy mezi metropolemi s největší prestiží na evropském kontinentu,

připravovat město jako prostor otevřený pozitivním aspektům globálního vývoje,

zabezpečovat stabilitu a další rozvoj atraktivity podnikatelského prostředí města přitahující nové investory a aktivity zvyšující prestiž města v zahraničí,

posilovat postavení Prahy v institucích Evropské unie podporujících zájmy regionů EU; stát se sídlem mezinárodních organizací a místem konání významných akcí,

posilovat role hlavního města České republiky, jako ambiciózního a respektovaného politického, hospodářského, vědomostního a společenského centra státu,

spolupracovat se Středočeským krajem při řešení společných problémů a koordinovaně postupovat při přípravě a prezentaci rozvojových záměrů.

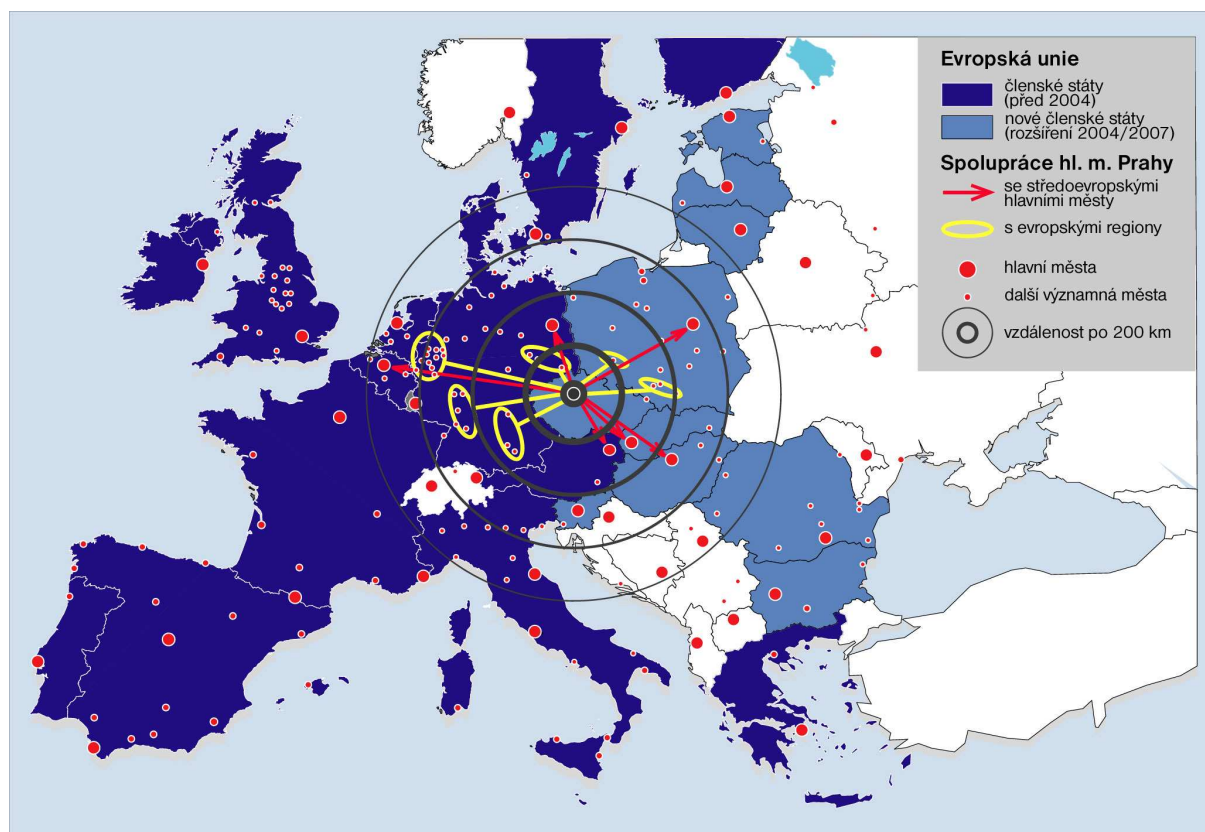
E

PRAHA – VÝZNAMNÉ MĚSTO STŘEDNÍ EVROPY

Praha se prosazuje mezi velkými evropskými městy. Ve střední Evropě nyní zaujímá jedno z předních míst z hlediska atraktivity a významu a tuto pozici hodlá dále upevňovat. Zahraniční politika města je obsažena v dokumentu Partnerství pro Prahu, schváleném Zastupitelstvem hl. m. Prahy v roce 2006. Praha hodlá rozvíjet své kontakty s partnerskými městy v Evropě i na jiných kontinentech vždy na principu oboustranného zájmu a užitku. Do okruhu nejbližších strategických partnerů ve střední Evropě patří Vídeň, Berlín, Bratislava a Varšava, se kterými sdílíme obdobné hodnoty a cíle. Strategickým cílem zahraniční politiky hlavního města je také vytvářet příznivé prostředí pro investice.

Schéma č. 3

VAZBY PRAHY S EVROPSKÝMI REGIONY A MĚSTY

Zdroj: STR URM

Začlenění České republiky do EU v květnu 2004 vytvořilo pro hlavní město nové příležitosti, ale znamenalo i zvýšení konkurence. Využití pozitivních efektů je však časově omezeno. Proto aktivity, spojené se začleněním Prahy do evropských struktur (zde zejména Výbor regionů) a úsilí prosadit zájmy hlavního města se stále řadí mezi klíčové záměry strategického plánu. Jejich prezentaci hodlá Praha opřít o moderní marketinkové formy a intenzivní využití kapacity Pražského domu v Bruselu. Prioritním úkolem vedení města je posílit aktivity vedoucí k rozhodnutí umístit významný úřad (agenturu) EU na území Prahy. Pražský zahraniční marketing je zaměřen na posílení „image“ města jako Prahy kulturní, Prahy investiční, Prahy turistické a kongresové, Prahy sportovní a olympijské.

Správa města chce i nadále maximálně využívat finanční zdroje Evropské unie. Připravila příslušné dokumenty a vedení města si je vědomo, že čerpání těchto zdrojů v programovém období 2007 - 2013 vyžaduje vyšší organizační a rozpočtové nároky.

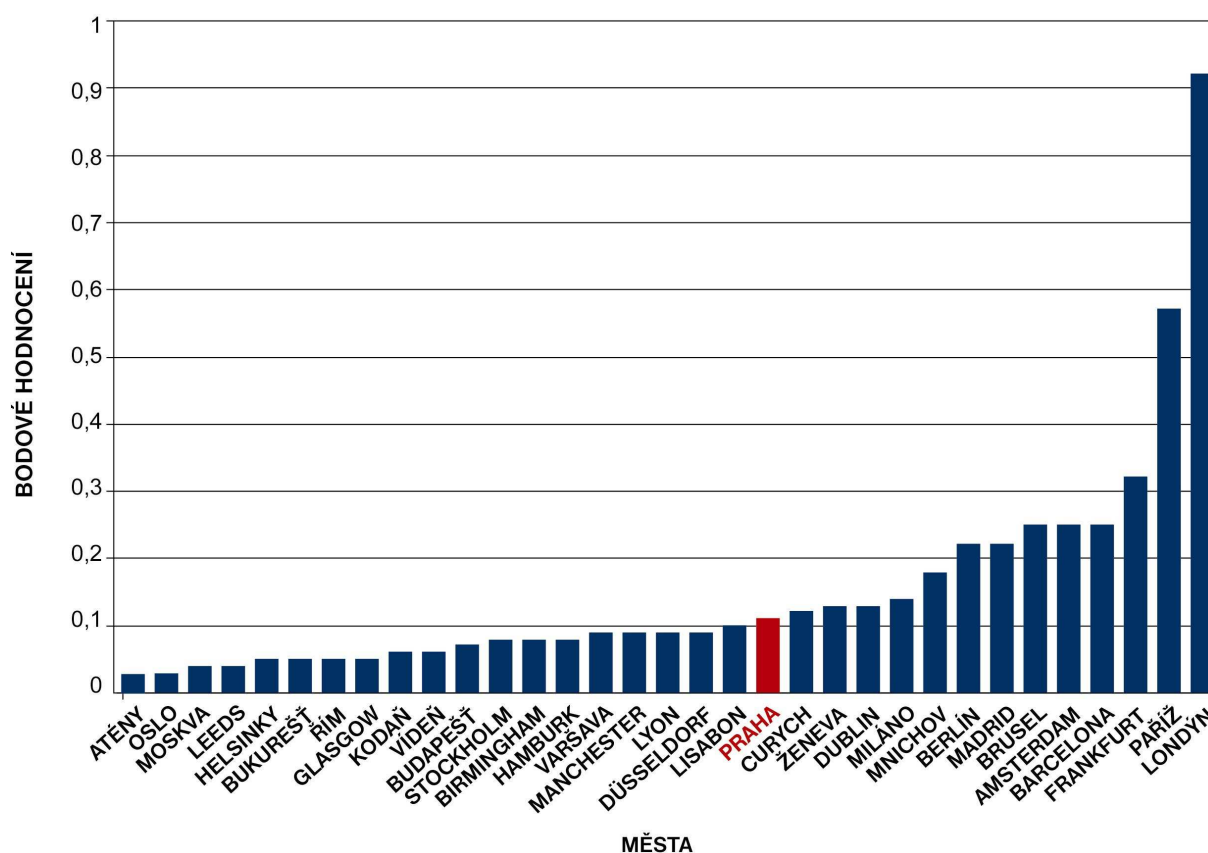
Praha působí jako hlavní „transakční centrum“ České republiky. Přitahuje zahraniční kontakty a mezinárodní aktivity, je uzlovým bodem, v němž jsou nadnárodní vztahy

zprostředkovány celému státu. Je významná při šíření nových poznatků, hraje klíčovou roli při vytváření a udržování české identity.

Strategii rozvoje a budoucího umístění na „trhu metropolí“ staví město na výhodné poloze přirozené obchodní křižovatky, kulturní tradici, zahraničních kontaktech, investorském zájmu, poměrně vzdělaném a flexibilním obyvatelstvu, ale také na své jedinečnosti a kráse. Praha může nabídnout hodnoty, které jsou jak v evropském, tak i světovém měřítku mimořádné a neopakovatelné a které jí dávají příležitost uplatnit se i v silné konkurenci globalizovaného světa. Využití těchto i dalších aspektů atraktivity brání stále ještě některé současné překážky a omezení jako například neúplná dopravní a technická infrastruktura včetně napojení na některé segmenty evropského dopravního systému, dosud průměrná úroveň komunikačního a informačního propojení, nepřipravenost obyvatel na větší otevřenost města nebo nepříznivá pověst některých pražských služeb a nevyrovnaná kvalita veřejné správy.

Graf č. 2

ATRAKTIVITA EVROPSKÝCH MĚST PRO UMÍSTĚNÍ FIRMY (ROK 2007)

Zdroj: Cushman & Wakefield

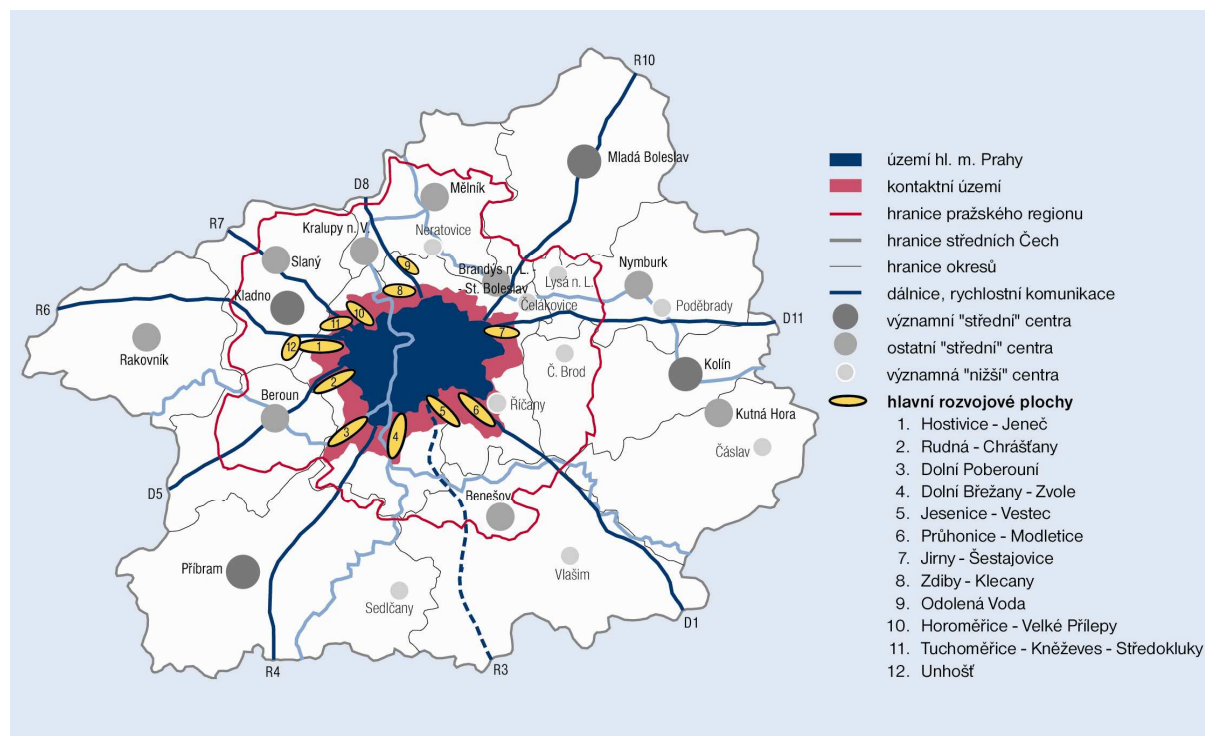
HLAVNÍ MĚSTO A REGIONÁLNÍ CENTRUM

Praha je politicko-hospodářským a společenským centrem státu a je jeho prvořadým reprezentantem. Hlavní město poskytuje sídlo a všechny služby orgánům státní správy, zákonodárným a politickým institucím, firmám s celostátní působností a je připraveno vytvářet příznivé podmínky pro umístění stávajících i nových domácích a mezinárodních subjektů a aktivit, které přinesou efekt nejen městu, ale i celé České republice.

Praha je především bydlištěm více než 1 milionu obyvatel. Je součástí sociálně ekonomické a sídelní struktury země se svým dílem odpovědnosti. Chce být oporou při proměně České republiky v moderní demokratický stát a důvěryhodným partnerem ostatním částem země. Velký význam Praha přikládá vztahům k sousednímu Středočeskému kraji.

Mapka č. 1

PRAHA VE STŘEDNÍCH ČECHÁCH

Zdroj: STR URM

Nejbližší regionální zázemí hlavního města slouží dopravním stavbám důležitým také pro Prahu, rekreačním účelům s mimořádným počtem chat a chalup a stále více obyvatel Prahy se sem stěhuje za novým bydlením. Praha je pro okolní region naopak významným zdrojem pracovních příležitostí, vzdělávání, kultury, nakupování i dalších aktivit, a tím i jeho prosperity. Vzhledem k umístění krajských složek veřejné správy a dalších institucí s působností na části nebo celém území Středočeského kraje je Praha z velké části také přirozeným správním centrem tohoto regionu. Úspěšně se daří rozvíjet dopravní propojení obou územních celků formou tzv. Pražské integrované dopravy (PID).

Část Středočeského kraje přímo sousedící s Prahou se stala a s velkou pravděpodobností nadále bude místem intenzivní výstavby - od bydlení po různé podnikatelské aktivity. Při křižovatkách radiálních dálničních tras za hranicí Prahy a podél nich došlo k prudkému rozvoji komerčně industriálních zón s vyšším rizikem, že záměry nebudou v plném rozsahu dokončeny. Rozvoj regionálního zázemí města zásadním způsobem ovlivňuje atraktivitu obou krajů. Kvalita a dynamika vývoje v tomto prostoru, spojeného často s dalšími tlaky na zastavení volných ploch, bude záviset na tom, do jaké míry se podaří koordinovat rozvojové záměry Prahy a Středočeského kraje a realizovat společná investiční řešení. To vyžaduje zlepšení spolupráce a vytvoření potřebné organizační struktury.

Schéma č. 4

KRAJE ČESKÉ REPUBLIKY A REGIONY NUTS 2

NUTS 2 a kraje ČR

Zdroj: STR URM

STRATEGICKÉ CÍLE

- E 1 Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy**
  - E 1.1 Posílení prestiže Prahy v Evropské unii
  - E 1.2 Praha na „trhu evropských metropolí“ jako významné místo setkávání
- E 2 Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda**
  - E 2.1 Zvýraznění pozice Prahy jako hlavního města státu a centra přijímaného celým národem
  - E 2.2 Dobré vztahy s ostatními regiony

E 1 Rozvoj Prahy jako významného města nově formované Evropy

Praha má předpoklady zapojit se do evropského systému měst a uplatnit se v soutěži velkých měst středoevropského i evropského prostoru. Podmínkou je další kultivace předností města a důrazná prezentace schopnosti Prahy optimálně jich využít. Spolupráce se bude opírat o cílevědomou zahraniční politiku městské správy naplňující úkoly města a státu v Evropské unii respektující oboustranný přínos a zájem o tuto spolupráci.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

E 1.1 Posílení prestiže Prahy v Evropské unii

- Iniciovat rozhodnutí centrálních orgánů o úloze a postavení hlavního města mezi evropskými metropolemi a o spoluúčasti státu při naplňování přijatých záměrů.
- Rozvinout aktivity zapojení Prahy do struktur Evropské unie; plně využít možnosti pražského zastoupení v Bruselu a zapojit se do činnosti institucí zabývajících se záležitostmi regionů EU, zejména dlouhodobých záměrů regionální politiky a politiky soudržnosti. K tomu zajistit připravenost Prahy na programové období EU 2014 – 2020, vč. možnosti čerpat finanční prostředky zdrojů EU.
- Rozvíjet vztahy s partnerskými městy na základě vymezení konkrétních oblastí společného zájmu a prokazatelných přínosů, ověřit možnost společných projektů a využití finančních zdrojů EU při jejich realizaci.
- Realizaci koncepce zahraniční politiky města Partnerství pro Prahu a konkrétní aktivity opřít o nabídku Prahy nejen jako jedinečného a atraktivního města, ale i města dynamického, schopného, s rostoucí kvalitou života. Využívat přitom moderní metody propagace a marketingu.
- Napomáhat růstu tolerance ve vztazích mezi lidmi, kteří v Praze žijí a pracují, včetně návštěvníků města.

E 1.2 Praha na „trhu evropských metropolí“ jako významné místo setkávání

- Využít prestiže a dobré polohy Prahy v Evropě - podepřené zlepšováním obslužné infrastruktury - jako vhodného prostoru pro umístění sídla mezinárodních organizací a hostitele významných událostí evropského a světového významu.
- Vytvořit z Prahy významné místo setkávání na evropském kontinentu, realizovat projekt „Praha - město otevřených bran“. K tomu dále zvyšovat kvalitu správy města (vč. jazykové vybavenosti a zahraniční orientace výkonných pracovníků).
- Zpracovat komplexní a důvěryhodnou výstavní a kongresovou politiku města.
- Připravit prezentaci Prahy jako vhodného kandidáta pro konání letních olympijských her, zajistit podporu státu a zahájit realizaci aktivit souvisejících s kandidaturou, bude-li tato podpora získána.
- Nabídnout návštěvníkům Prahu jako město krásy a opětovného návratu.
- Čelit iluzi o dlouhodobé a samočinné atraktivitě města.

E 2 Zajištění role Prahy jako respektovaného hlavního města státu a dobrého souseda

Úloha Prahy jako hlavního města republiky a centra okolního regionu není dostatečně doceněna. Proto jedním ze stěžejních záměrů městské správy je založit vztahy k ostatním částem státu na principech důvěry a rovnosti tak, aby byl obnoven pozitivní vztah všech občanů státu vůči svému hlavnímu městu. Na druhé straně Praha, chce-li se stát skutečně inovačním a dynamickým centrem a akcelerátorem ekonomického, sociálního a duchovního rozvoje v celé zemi, musí lépe využít existujících možností.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

E 2.1 Zvýraznění pozice Prahy jako hlavního města státu a centra celého národa

- S centrálními orgány vymezit specifické činnosti a nároky související s úlohou hlavního města a významného reprezentanta země, prosadit jejich respektování a finanční zajištění.
- Odstranit některé závažné problémy napojení Prahy na celostátní (mezinárodní) dopravní síť a zajistit tak jednu z rozhodujících podmínek dobrého meziregionálního kontaktu.
- Vytvořit důvěryhodný vztah s ostatními regiony České republiky a přispět k obnovení pozitivního vztahu všech občanů státu ke svému hlavnímu městu. Presentovat Prahu jako město přebírající významný díl společné odpovědnosti.

E 2.2 Dobré vztahy s ostatními regiony

- Cíleně rozvíjet spolupráci s ostatními regiony v oblastech společného zájmu.
- Rozvinout plnohodnotnou spolupráci s politickou reprezentací a správou Středočeského kraje; vytvořit společné pracoviště.
- Koordinovat rozvojové záměry na území města se záměry v jeho okolí. Sestavit společný program založený na konsenzu, ve kterém bude pozornost věnována cestovnímu ruchu, dopravě, bydlení, technické vybavenosti, životnímu prostředí, rekreaci, zaměstnanosti, ale také zdravotnictví, školství a kapacitám komerčních areálů. Společně připravovat stěžejní projekty s potenciální finanční účastí Evropské unie.

KONKURENCESCHOPNOST

PROSPERUJÍCÍ MĚSTO

Praha usiluje o to, aby byla úspěšným a konkurenceschopným městem s výkonnou ekonomikou založenou na znalostním potenciálu města a fungujícím trhem práce. Chce zajistit prosperitu a dobré existenční podmínky svým obyvatelům, přitažlivost pro návštěvníky i zdroje potřebné k realizaci veřejných projektů. Chce naplnit svou roli inovačního centra státu.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

- využívat a rozvíjet hmotný a duchovní potenciál Prahy k vytvoření konkurenceschopné ekonomiky přinášející prospěch jejím obyvatelům i celému státu, udržovat její komparativní výhody v soutěži s jinými městy Evropy,
- přispívat k prosazení znalostní ekonomiky jako základního faktoru budoucí ekonomické úspěšnosti a růstu,
- zajišťovat ve městě podmínky otevřeného trhu pro tuzemské i zahraniční investory a pracovníky a představovat Prahu jako místo s dobrou adresou pro solidní podnikatele a mezinárodní instituce a aktivity,
- nabízet Prahu jako významnou, trvale atraktivní turistickou destinaci se stále se lepšícími službami pro její návštěvníky vyzývající k opakovaným pobytům,
- usilovat o citlivý ekonomický rozvoj, zejména o zachování a podporu jedinečnosti Prahy a o takové rozložení aktivit na jejím území, které bude respektovat potřeby a možnosti jednotlivých částí města a naplňovat principy udržitelnosti,
- rozvíjet trh práce nejen jako aspekt ekonomického růstu, ale i jako součást sociální politiky města a státu v oblasti rovných příležitostí a řešení mobility pracovní síly včetně občanů ze zahraničí,
- využívat majetek a finanční zdroje města na základě konsenzuálních rozhodnutí k cílevědomé podpoře přitažlivosti města a zabezpečení příjemného života jeho občanů,
- získávat a efektivně využívat vhodné zahraniční finanční zdroje, především z Evropské unie.

KONKURENCESCHOPNOST A PROSPERITA

Ekonomická základna Prahy tradičně zaujímá významné postavení v hospodářství země. V Praze se vytváří cca 25 % hrubého domácího produktu (HDP) ČR a na území města se realizuje přibližně 1/4 všech investic v ČR. Praha se rovněž řadí mezi evropské regiony s největší ekonomickou výkonností (více než 160 % průměru HDP na 1 obyvatele nově vytvořeného společenství 27 zemí EU).

Převážná část pražské ekonomiky prošla zásadní restrukturalizací. Soukromý sektor se již adaptoval v nových podmínkách tržního hospodářství. Rozvoj stávajících ekonomických aktivit i snaha získat nové investory by měly směřovat k posílení role Prahy jako inovačního centra státu. K naplnění této úlohy by měly přispět rovněž rozsáhlé kapacity pražských vysokých škol, výzkumu a vývoje a efektivně využitý potenciál kvalifikovaných pracovních sil. Rozhodujícím nástrojem budoucí konkurenceschopnosti města se tak stává naplnění principů znalostní společnosti.

Dobrá adresa pro podnikání

Ve vlastnických vztazích a manažerských strukturách pražské ekonomiky se prosadily vedle nově zformovaných tuzemských subjektů ve velké míře i zahraniční firmy, jejichž činnost přesahuje střeoevropský prostor. Do ekonomiky se tak promítly silné stránky města - poloha Prahy ve středu Evropy, obnova její prestiže i růst kvality podnikatelského prostředí.

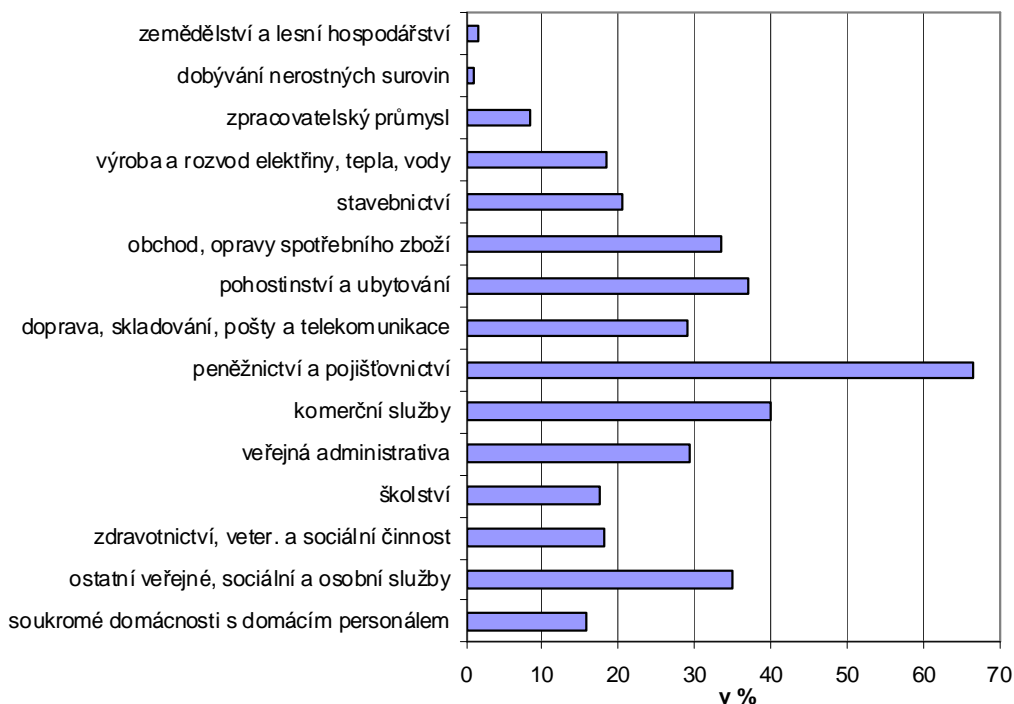
Praha si dlouhodobě udržuje dobré ratingové hodnocení (Standard & Poor's - stupeň A-Moody's - A1). Správa města hodlá i v budoucnu napomáhat růstu pražské ekonomiky například racionálním investováním do infrastruktury, která umožní využít vhodné rozvojové plochy města. Zvýšená pozornost bude věnována zejména perspektivním výrobním oborům přinášejícím nové technologie, ale také tzv. strategickým službám s vysokou inovační kvalitou a cestovnímu ruchu.

Další růst atraktivity Prahy pro podnikatele je spojen s cílevědomým partnerstvím veřejné a soukromé sféry při řízení, plánování a financování chodu a výstavby města. Zvláštní pozornost se soustředí na využití tzv. systému PPP při financování veřejně prospěšných investic. Příznivé prostředí a rovné podmínky pro podnikatele budou využity v propagaci a marketingu města, pro něž správa města zajistí dostatek kvalitních informací a nové organizační formy.

Od tradiční výroby ke službám a novým technologiím

Transformační proces ekonomické základny Prahy realizovaný od roku 1990 byl v podstatě ukončen. Sektorová struktura ekonomiky Prahy – s výraznou převahou sféry služeb - je již srovnatelná se západoevropskými městy. Stále však bude nutné přihlížet ke specifickým potřebám malého a středního podnikání a rozvíjet systém jeho podpory.

Graf č. 3

PODÍL PRAHY NA VÝKONECH ODVĚTVÍ ČR (HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA, ROK 2006)

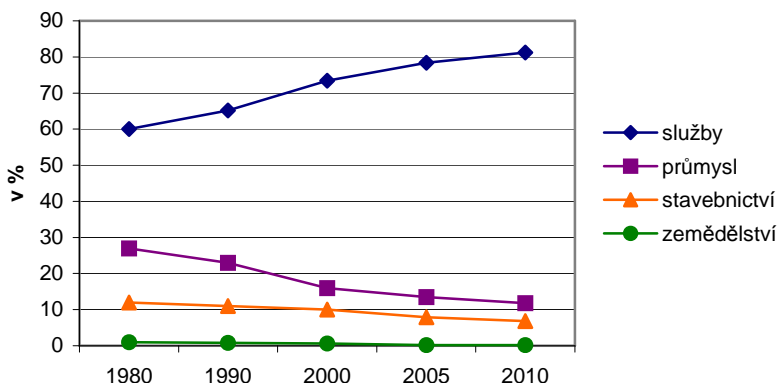
Zdroj: ČSÚ, propočty STR URM

Oporou oborové struktury pražského zpracovatelského průmyslu jsou odvětví farmacie, polygrafie, potravinářství, výroby dopravních prostředků, výpočetní techniky a elektrotechniky. Investování v průmyslu do nových konkurenceschopných technologií a aplikací „know-how“ je značné, ale v řadě firem ještě stále nedostatečné a perspektivně rizikové. Průmyslová zaměstnanost se po výrazném poklesu stabilizovala. Stále více je zdůrazňována nutnost zlepšit kvalitu inovační spolupráce výzkumu s realizační základnou. Technologické parky, inkubační centra pro malé a střední podniky a další integrované kapacity v této oblasti jsou stále v počátcích.

Stavebnictví přizpůsobilo své kapacity nové poptávce a vzhledem k trvajícím vysokému investorskému zájmu se stalo významnou součástí ekonomiky města.

V odvětví obchodu se prosadily obchodní řetězce, staví se velká obchodně-společenská centra celoměstského a regionálního významu, pro tuto oblast je příznačná velká konkurence. Distribuce zboží, z velké části zahraničního původu, si vyžádala výstavbu rozsáhlých logistických jednotek na okrajích města nebo v jeho těsném zázemí.

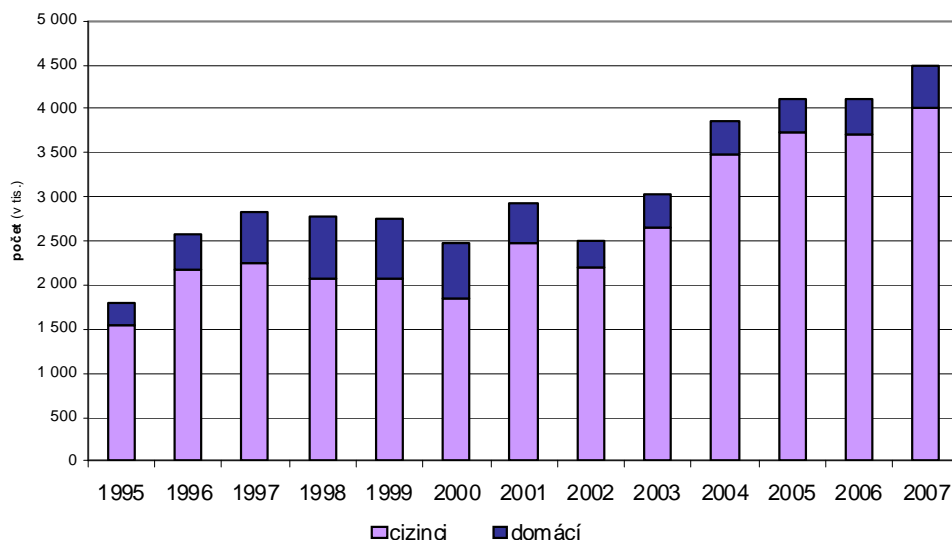
Graf č. 4

ZAMĚSTNANOST PODLE SEKTORŮ

Zdroj: ČSÚ, propočty a odhady STR URM

Výrazným prvkem pražské ekonomiky je cestovní ruch. Nabídka návštěvnických aktivit se rozšiřuje, kvalita poskytovaných služeb se zlepšuje (některé však stále negativně ovlivňují mimořádně příznivou „image“ města), ale nároky a očekávání návštěvníků i zahraniční konkurence rostou rychlým tempem. Zahraniční návštěvníci tvoří 90 % ubytovaných hostů. Zvyšuje se nabídka ubytování a dochází ke změně struktury ubytovacích kapacit ve prospěch hotelů nejvyšších kategorií. Výnosy z cestovního ruchu v Praze tvoří téměř polovinu celostátních příjmů plynoucích z této oblasti, přínos pro město samo však stále tomuto podílu neodpovídá.

Graf č. 5

UBYTOVÁNÍ HOSTÉ V PRAZE V LETECH 1995 - 2007

Zdroj: ČSÚ

V odvětví komerčních služeb se vytvořilo silné stabilizované jádro s účastí zahraničních firem. Poradenské služby (právní, účetní, reklama, marketing) znásobily své kapacity a Praha uspěla při alokaci významných světových firem působících v oblasti tzv. strategických služeb (informatika a řízení, software). Pro peněžnictví, kde byla dokončena

vlastnická transformace, je příznačné značné soutěžní prostředí, v němž firmy nabízejí své nové produkty.

Atraktivita města se odráží v trvalé poptávce na trhu nemovitostí, který je kvalitní a příznivě hodnocen. Mimořádným tempem však roste i nabídka a existuje tak určité riziko, že některé kapacity nebudou zcela využity.

Spolupráce vysokých škol a výzkumných institucí s pražskou produkční základnou i s městem Prahou při řešení jejich konkrétních problémů je zatím málo rozvinutá. Správa města deklaruje svoji vůli spoluvytvářet v Praze podmínky pro rozvoj průmyslu vědění, úkolem organizací výzkumu a vývoje je však zvýšit aktivitu pro přenos výstupů jejich činnosti do praxe.

Trh práce

Praha je v rámci České republiky nejrozsáhlejším regionálním trhem práce. Podíl hlavního města na republikové zaměstnanosti činí více než 15 %, počet pracovníků se pohybuje nad 800 tis. osob (bez vedlejší činnosti). K tomuto počtu přispívá i více než 70 tis. cizinců a saldo 120 tis. dojíždějících osob. Vzhledem k očekávanému nárůstu některých zdrojů pražského trhu práce (migrace, suburbanizační dojíždka, zahraniční pracovníci) i avizované podnikatelské poptávce by se měl ve střednědobém horizontu počet zaměstnaných pohybovat již kolem 850 tisíc osob.

Tabulka č. 1

ZÁKLADNÍ BILANCE ZDROJŮ (NABÍDKA) PRACOVNÍCH SIL (v tis. osob)

zdroje	2006	2010**	2015**
počet obyvatel	1 186	1 235	1 260
z toho ve věku 15 - 64 let	855	870	890
pracovní síla celkem*	645	659	671
v tom zaměstnaní v NH ve věku 15 - 59 let	579	590	598
ve věku 60 a více let	48	52	56
nezaměstnaní	18	17	17
zahraniční pracovníci	75	84	91
saldo dojíždky a vyjíždky	117	123	130
využití zdrojů celkem (zaměstnanost)	819	849	875

Pozn.: * občané ČR, ** odhad STR URM „střed“

Zdroj: ČSÚ, prognóza obyvatelstva PŘF UK, odhady a propočty STR URM

Mimořádnou hodnotou pražského trhu práce je jeho kapacita a pestrost poptávky. Uplatnění tu nachází široká škála profesí. Velké množství pracovníků má vysokou kvalifikaci. Důsledkem je dosavadní nízká míra nezaměstnanosti, která se pohybuje kolem 2,5 %. Úřady práce evidují necelých 20 tis. osob bez práce. Určitým problémem je rostoucí dlouhodobá nezaměstnanost a obtížné uplatnění některých skupin osob na trhu práce (handicapovaní, matky s dětmi aj.). Zvyšuje se však počet hlášených volných míst, jejichž celkový objem se již rovná počtu uchazečů o zaměstnání. Pražská ekonomika má předpoklady tak i nadále udržet příznivou míru nezaměstnanosti. Na trhu práce se začíná projevovat disproporce mezi nabídkou a poptávkou po některých profesích. Perspektivně je tak trh práce ohrožen jak nedostatkem „manuálních“, resp. „řemeslných“, profesí, tak i pracovní síly s nadprůměrnou kvalifikací. Deficit této skupiny je o to závažnější, protože představuje jeden ze základních faktorů míry regionální ekonomické atraktivity. Projekty aktivní politiky zaměstnanosti, které

budou připraveny za účasti veřejného sektoru i podnikatelské sféry pro využití finančních zdrojů Evropské unie, budou směřovat k řešení uvedených problémů.

Rozvoj, který městu neškodí

Programování rozvoje Prahy musí vycházet z určení dlouhodobých souvislostí mezi prospěchem hospodářského růstu a jeho důsledky pro obyvatele města i město samo. V rozhodování je třeba prosadit jako jeden z prioritních princip udržitelnosti.

Důsledkem restrukturalizace pražského průmyslu a změn v některých obslužných činnostech jsou opouštěné a nevyužívané provozní prostory, které se však stávají ve městě problémem. Zvláštní pozornost bude správa města věnovat především rozvoji opuštěných průmyslových a drážních areálů a jejich novému využití.

Rozvoj ekonomických aktivit v Praze by měl být založen na skutečné potřebě, limitován únosností, charakterem a kapacitou jednotlivých objektů, lokalit, částí města i Prahy jako celku. Velká koncentrace návštěvníků zejména v historickém jádru města s sebou nese problémy spojené s lokálním přetížením. Zvláštní pozornost proto bude věnována aktivitám ovlivňujícím kvalitu kulturně-historických hodnot Prahy a nabízejícím cíle turistiky i mimo historické jádro města.

Dobře hospodařící město

Možnosti rozvoje Prahy jsou a budou ovlivňovány vlastním městským a v nemalé míře i státním rozpočtem. Hlavní břemeno však stále více nese město. V roce 2000 se Praha stala krajem, což je doprovázeno převodem četných kompetencí, které však nejsou v dostatečném rozsahu zajištěny i přesunem finančních zdrojů. Některé rozpočtové problémy jsou zřetelné. Účast státu na rozvoji hlavního města rovněž není úměrná tomu, že v Praze sídlí převážná většina státních institucí a ústředních orgánů, ani to, že Praha je nejdůležitějším dopravním uzlem České republiky.

Okolo 70 % příjmů městského rozpočtu připadá na daně a poplatky, avšak rozsáhlé státní přerozdělovací procesy znamenají omezení přímé souvislosti mezi příjmy města a jeho výnosy.

Vstupem do Evropské unie se Praze otevřela možnost čerpat prostředky z fondů EU*. V současném programovém období 2007 - 2013 se tyto zdroje pro Prahu ještě zvýší, s jejich čerpáním jsou však spojeny některé důležité organizační, metodické i legislativní změny, které musí správa města realizovat.

* Čerpání je podmíněno mj. spoluúčastí národních zdrojů. Pro město je tedy využití základního zdroje EU - strukturálních fondů - i rozpočtovým závazkem. V období 2004 - 2006 měla Praha k dispozici 4 mld. Kč. Spolu s národním spolufinancováním činila celková částka na podporu projektů 8,1 mld. Kč. V období 2007 - 2013 budou příslušné subjekty delegované vedením města rozhodovat o částce 362,4 mil. € ze strukturálních fondů a 51,0 mil. € ze zdrojů národního spolufinancování. Dalším významným unijním zdrojem je Fond soudržnosti, ze kterého lze financovat velké investiční projekty v oblasti dopravy a životního prostředí s prokazatelným nadregionálním efektem. Praha jej v období 2004 - 2006 využila v minimální míře. Pro období 2007 - 2013 ale z tohoto fondu usiluje Praha ve spolupráci se státem o spolufinancování např. nové Ústřední čistírny odpadních vod, rozšiřování sítě pražského metra a výstavby silničního Pražského okruhu jako součásti republikové dálniční sítě.

Výdajová stránka městského rozpočtu je určena především nároky dopravy, které dlouhodobě představují cca 40 % výdajů města. Roste objem výdajů do technické infrastruktury a životního prostředí. V současnosti je již významná část výdajů sestavena na základě schválených strategických priorit města a konkrétních programů.

Nutnost zabezpečit investičně náročné (rozestavěné i nově zahajované) akce a výrazné omezení investičních dotací ze státního rozpočtu na počátku druhé poloviny 90. let vedly město k rozhodnutí využít k jejich financování ve větší míře cizích zdrojů. Město realizovalo emisi obligací, půjčku od Evropské investiční banky a syndikovaný úvěr. Urychlené řešení některých závažných problémů obsluhy města však mělo za následek, že zadluženost

hlavního města v posledních letech výrazně vzrostla a v roce 2003 celkově dosáhla cca 33,5 mld. Kč. Praha proto v roce 2004 přijala rozhodnutí nadále ve větším rozsahu nezapojoovat do svého rozpočtu nové cizí zdroje a k této strategii se přihlásilo i nové vedení města po volbách v roce 2006. I tak bude v příštích letech (zejména v letech 2009 - 2011) městský rozpočet zatížen splácením předchozích masivních úvěrů a obligací. Dluhová služba bude každoročně aktualizována v návaznosti na střednědobý výhled realizace strategických investičních priorit města. Jak vyplývá z rozpočtového výhledu schváleného ZHMP 30. 11. 2006 zadluženost Prahy však zůstane i do roku 2012 v reálných mezích dluhové kapacity.

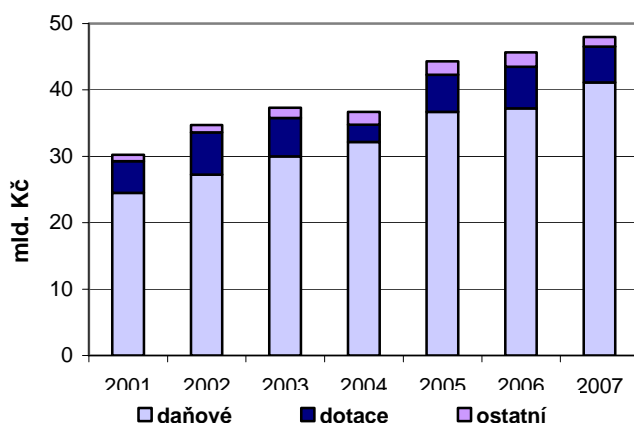
Rozpočtový výhled do roku 2012 schválený usnesením ZHMP č. 1/5 ze dne 30. 11. 2006 předpokládá, že Praha bude od roku 2008 hospodařit s přebytkem, který může použít buď na potřebné investiční akce, nebo na úhradu závazků. Uvažuje se meziroční nárůst příjmů ve výši 4,9 % až na 52,5 mld. Kč v roce 2012, přičemž hlavní složkou zůstanou i nadále daňové příjmy. U běžných výdajů se počítá s meziročním nárůstem ve výši 2 % až na 35,3 mld. Kč v roce 2012. Objem kapitálových výdajů se pohybuje okolo 13 mld. Kč ročně, výhled přitom nezohledňuje případné využití cizích zdrojů, úspor hospodaření a převodů nevyčerpaných zdrojů z minulých let.

Stále větší pozornost i důslednost je věnována hledání úspor, a to jak ve struktuře, tak i objemu výdajů. Pro další investiční rozvoj se předpokládá také využití financování formou PPP.

Potřeba realizovat řadu pro život města zcela nezbytných investičních akcí, z nichž některé souvisejí se závazky České republiky vůči EU nebo představují základní podmínky udržení atraktivity hlavního města (např. nová čistírna odpadních vod, silniční okružní trasy, spojení letiště Ruzyně s centrem města), vyžaduje finanční účast státu.

Z rozpočtu města bude proto nutné vytvořit účinný nástroj schopný iniciovat státní výdaje, výdaje soukromého sektoru i různé zahraniční zdroje včetně zdrojů Evropské unie. To předpokládá existenci komplexní finanční, majetkové a kapitálové politiky města. Správa města rovněž připraví střednědobý plán rozvojových investic a v návaznosti na schválené hlavní cíle tohoto strategického plánu i dlouhodobý investiční výhled na cca 10 - 15 let.

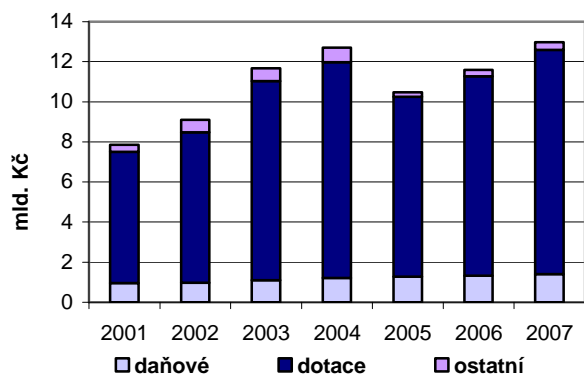
Graf č. 6

PŘÍJMY ROZPOČTŮ VLASTNÍHO HL. M. PRAHY

Zdroj: odbor rozpočtu MHMP

Graf č. 7

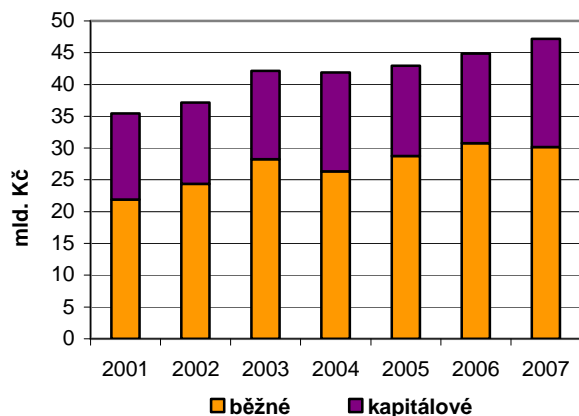
PŘÍJMY ROZPOČTŮ MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HL. M. PRAHY

Zdroj: odbor rozpočtu MHMP

Graf č. 8

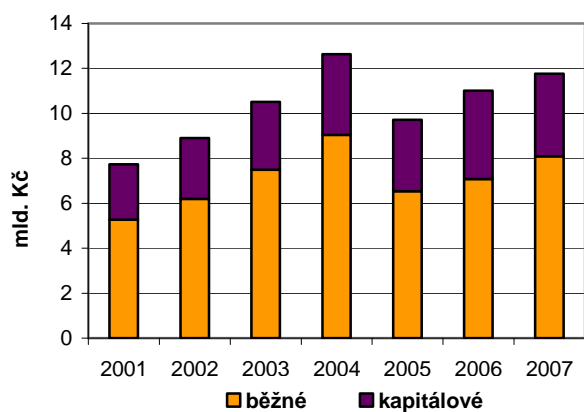
VÝDAJE ROZPOČTU VLASTNÍHO HL. M. PRAHY

Zdroj: odbor rozpočtu MHMP

Graf č. 9

VÝDAJE ROZPOČTŮ MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HL. M. PRAHY

Zdroj: odbor rozpočtu MHMP

STRATEGICKÉ CÍLE

K 1 Využití a rozvoj potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

- K 1.1 Zvýšení výkonnosti a efektivnosti pražské ekonomiky, zajištění příznivého podnikatelského prostředí
- K 1.2 Praha jako inovační a iniciační centrum republiky
- K 1.3 Nová kvalita partnerství veřejného a soukromého sektoru, další zlepšení profilu Prahy jako dobrého ekonomického partnera
- K 1.4 Fungování otevřeného, dostatečně strukturovaného trhu práce
- K 1.5 Respektování charakteru a kapacity lokálního prostředí a zamýšleného dlouhodobého funkčního vývoje území

K 2 Zajištění finančních zdrojů pro realizaci strategických záměrů města

- K 2.1 Optimální využívání majetku města a disponibilních finančních zdrojů
- K 2.2 Vyjasnění vztahu rozpočtu města a státu ke specifickým funkcím, potřebám města a jeho kompetencím
- K 2.3 Zajištění programových i procesních aktivit pro získání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie
- K 2.4 Dosažení strategických záměrů města i ve spolupráci s privátními zdroji na principech partnerství

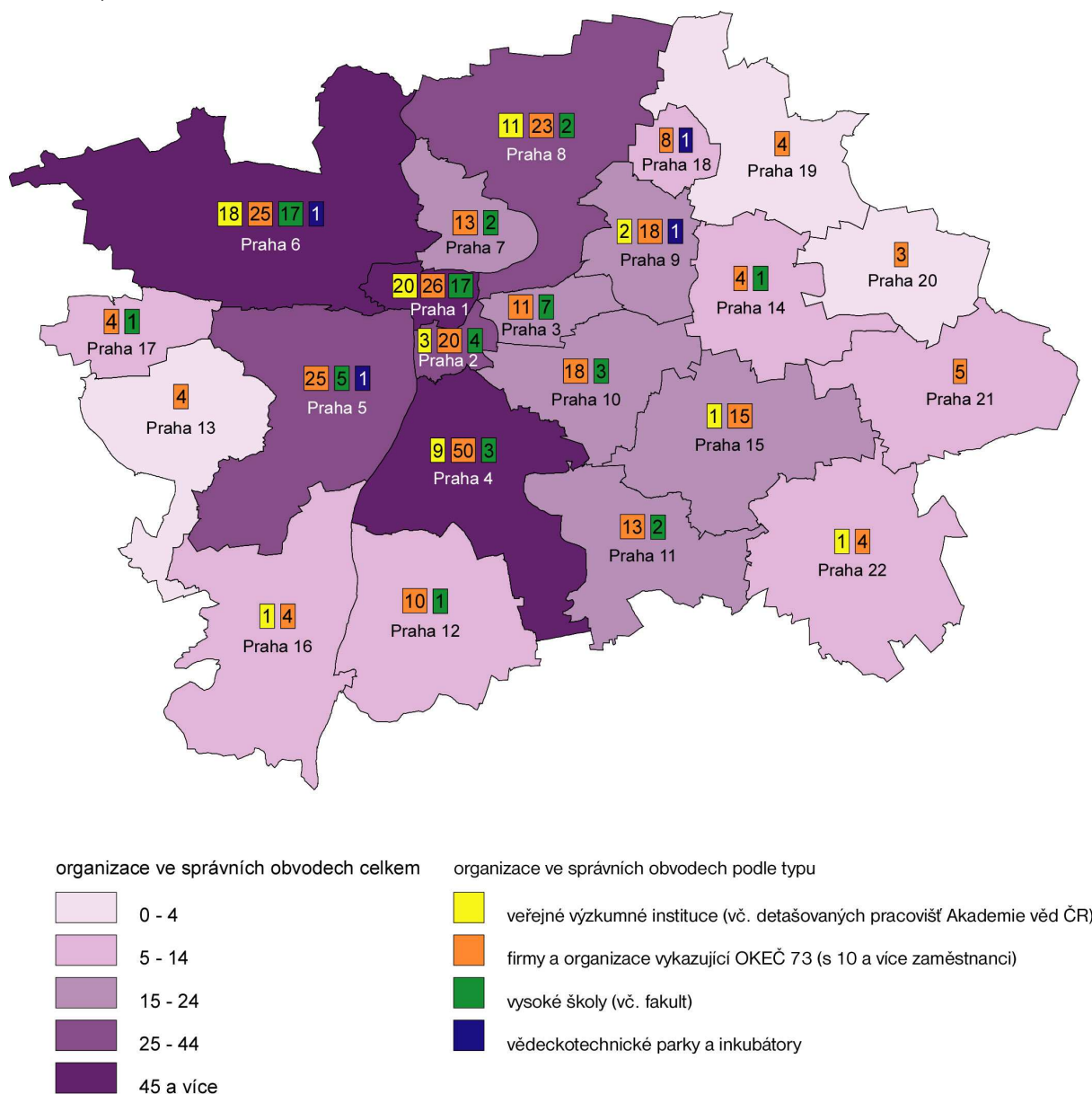
K 1 Využití potenciálu města k zabezpečení jeho konkurenceschopnosti a prosperity

Strategický cíl vychází z dokončení restrukturalizace jako hlavní podmínky zvýšení výkonnosti a efektivnosti ekonomiky města. Rozsáhlá základna výzkumu, vývoje a vzdělávání Prahy musí být motorem rozvoje znalostní ekonomiky a služeb a sehrát nezastupitelnou roli v prosazování nových trendů přijatých v rámci Evropské unie na období 2007 - 2013. Tak by měla být naplňována úloha Prahy jako inovačního a iniciačního centra republiky, a to při využití nadprůměrné kvalifikace jeho obyvatel a informačních technologií. Významné je i další zlepšování pověsti Prahy jako dobrého partnera, zajištění příznivého podnikatelského prostředí, motivujícího stávající podnikatelské subjekty a vytvářející atraktivní prostor pro činnost nových investorů a podnikatelů. Pro úspěšnou realizaci je nutné vytvořit také odpovídající stabilní a funkční institucionální struktury (regionální rozvojová agentura). Za nezbytnou podmínku růstu konkurenceschopnosti města je považováno prosazení nové kvality partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Využití území bude důsledně podmíněno širšími urbanistickými vztahy a při dodržení principů funkční vhodnosti a udržitelnosti. Správa města bude prosazovat, aby ekonomický rozvoj respektoval historické dědictví města.

Mapka č. 2

VÝZKUM, VÝVOJ A VZDĚLÁVÁNÍ – STAV 1. ČTVRTLETÍ 2008

Zdroj: AV ČR, ČSÚ, STR URM

Vybrané aktivity a principy realizace cílů**K 1.1 Zvýšení výkonnosti a efektivnosti ekonomiky, zajištění příznivého podnikatelského prostředí**

- Posílit podnikatelskou atraktivitu Prahy udržením, případně zlepšením ratingového hodnocení města. Využít této dobré bonity v kvalitní propagaci a marketingu města.
- Napomáhat při tvorbě podmínek pro rozvoj drobného a středního podnikání (podnikatelské inkubátory, poradenské centrum, aj.).
- Hospodářskou politikou města (propojující mimo jiné investiční, majetkovou a pozemkovou politiku) usnadnit a usilovat o posílení rozvoj oborů ekonomiky se silným růstovým potenciálem. Koordinovat rozvojové záměry města s celostátními koncepcemi a strategiemi (mj. „Strategií hospodářského růstu ČR“ a „Strategií udržitelného rozvoje“).

- Věnovat zvláštní pozornost cestovnímu ruchu jako nosnému prvku ekonomického rozvoje a potenciálně důležitému zdroji příjmů do rozpočtu města.
- Zajistit otevřený přístup ke všem nezbytným informacím všem potenciálním investorům, podnikatelům a vlastníkům nemovitostí.

K 1.2 Praha jako inovační a iniciační centrum republiky

- Zvýšit využití intelektu a znalostí pracovníků vysokých škol, ústavů AV ČR a ostatních kapacit výzkumu a vývoje i zručnosti a kvalifikace dalších pracovníků jako nosného faktoru ekonomické síly města a jako opory tvůrčího přístupu k řešení jeho potřeb.
- Podporovat vznik a rozvoj „center excellence“ a dalších subjektů znalostního sektoru, připravit příznivé podmínky pro jejich prosazení v evropském výzkumném prostoru a odpovídající účast na realizaci strategických projektů.
- Podporovat komplexní výzkumná, vývojová a aplikační pracoviště (např. vědecko-technologický park, oborová inovační centra, klastry) lokálně a funkčně propojená s přírodovědnými a technickými obory pražského vysokého školství a ostatním pražským výzkumem.
- Realizovat ověřené výstupy Regionální inovační strategie pro Prahu (BRIS), zabezpečit koordinační činnost z úrovně vedení města v oblastech, které spadají do jeho kompetence.

K 1.3 Nová kvalita partnerství veřejného a soukromého sektoru, zlepšení profilu Prahy jako dobrého ekonomického partnera

- Vypracovat transparentní systém komunikace veřejného a soukromého sektoru, účinný systém informovanosti o rozvojových záměrech města, územně-technických podmínkách a procesních pravidlech (například program „Město hledá svého partnera“ apod.).
- Zkvalitnit soutěže na městské investiční projekty včetně zahraniční účasti, zpracovat „Katalog městských projektů“.
- Připravit a realizovat program partnerství mezi správou města a institucemi zastupujícími podnikatelskou sféru (hospodářská komora, podnikatelské svazy apod.); zařadit tyto aktivity mezi hlavní činnosti Regionální rozvojové agentury.
- Vyhodnotit možnost spolufinancování formou PPP pro veřejně prospěšné projekty.

K 1.4 Fungování otevřeného, dostatečně strukturovaného trhu práce

- Ovlivňovat přípravu občanů pro výkon povolání a zapojení všech složek vzdělávacího sektoru do systému celoživotního učení jako jedné z podmínek úspěšného uplatnění na trhu práce.
- Podporovat programy aktivní politiky zaměstnanosti. Napomáhat vzniku pracovních příležitostí v lokalitách, kde chybí.
- Věnovat zvláštní pozornost vzniku a udržení pracovních příležitostí pro skupiny obyvatel se zvýšenou mírou ohrožení nezaměstnaností (mladiství, absolventi škol, zdravotně postižení, sociálně nepřízpůsobiví, předdůchodový věk apod.).
- Využívat v maximální míře finanční podpory poskytované ze zdrojů Evropské unie pro posílení i zkvalitnění trhu práce.
- Potírat „černý“ trh práce.

K 1.5 Respektování charakteru a kapacity lokálního prostředí a zamýšleného dlouhodobého funkčního vývoje území

- Zpracovat, přijmout vedením města a důsledně sledovat dodržování nové územně plánovací dokumentace jako nástroje rozvoje města odrážející jak dostatečnou investorskou flexibilitu, tak potřebnou regulační úroveň k prosazování veřejného zájmu.
- Nedopustit při umísťování ekonomických aktivit nenávratné poškození chráněných území. Vymezit dostatečné územní rezervy pro nové investice zejména v rámci již zastavěného území. Prosadit respektování historického (tj. urbanistického, architektonického a archeologického) dědictví jako základní podmínku při zvažování ekonomických a dalších aktivit v jednotlivých lokalitách.
- Zajistit rovný přístup k informacím o vlastnických vztazích k pozemkům.
- Zamezit urbánní devastaci způsobené nevyužitím, resp. nevhodným využitím uvolněných rozsáhlých průmyslových a provozních areálů (především tzv. brownfields a drážní pozemky).
- Rozvinout nové aktivity městské turistiky na širším území Prahy. Omezit komercializaci historického jádra města a chránit jeho genia loci. Vypracovat Plán ochrany a udržitelného rozvoje historického jádra Prahy - lokality zapsané na listině světového kulturního dědictví UNESCO (Management plan), důsledně prosazovat a monitorovat jeho naplňování.
- Kromě materiálních důsledků ekonomického vývoje v zájmu dosažení harmonického a citlivého rozvoje respektovat princip udržitelnosti a případné sociální a jiné aspekty.

K 2 Zajištění finančních zdrojů pro realizaci strategických záměrů města

Rozhodující podíl na zajištění rozvoje Prahy má město a jeho rozpočet, který dotuje i některé celostátní funkce. Pozornost správy města a městských částí se i nadále zaměří na transparentnost a efektivitu využívání městských financí a majetku, na zlepšení veřejné kontroly i vnitřního auditu. Je nezbytné zvážit možnosti využití cizích zdrojů v dlouhém časovém horizontu nutných k zajištění některých velkých investic a snahou udržet zadluženost města na únosné úrovni. Městské finance a majetek budou využívány jako stěžejní nástroj pro podporu společných investičních aktivit města a soukromého sektoru a v neposlední řadě i jako předpoklad pro získání finančních prostředků ze zahraničních zdrojů, zejména strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

K 2.1 Optimální využívání majetku města a disponibilních finančních zdrojů

- Zpracovat komplexní majetkovou politiku města (evidence městského majetku, jeho aktivní využívání k získání větších výnosů, pořizování nového majetku, zejména pozemků, pro další rozvoj města). Zajistit dokončení převodů státního majetku potřebného pro funkce města do vlastnictví hlavního města Prahy.
- Zajišťovat a kontrolovat odpovídající úroveň zadluženosti města na základě stanovené strategie úvěrové politiky a přijaté koncepce dluhové služby; pravidelně aktualizovat rozpočtový výhled města.
- Vypracovat komplexní program rozhodujících investičních akcí města, podřídit alokaci investic prioritám, zkvalitnit vyhodnocování (zejména finanční a kapacitní) rozvojových projektů a vytvořit systém posuzování investic a kontroly jejich realizace.
- Usilovat o odstranění (maximální snížení) ztrátovosti ekonomických subjektů napojených na městský rozpočet.

K 2.2 Vyjasnění vztahu rozpočtu města a státu ke specifickým funkcím, potřebám města a jeho novým kompetencím

- Dořešit vztahy městského a státního rozpočtu v návaznosti na celostátní aktivity, kompetence Prahy jako kraje a celostátní roli hlavního města.
- Iniciovat legislativní změny ke zvýšení autonomie územních rozpočtů, růstu motivace a intenzity vazeb mezi výší daňových výnosů a příjmů města, prosadit zvýšení přímých výnosů z cestovního ruchu pro rozpočet města.

K 2.3 Zajištění programových i procesních aktivit pro získání finančních prostředků ze zdrojů Evropské unie

- Přednostně využívat finanční prostředky města k financování veřejných projektů, kde je finanční spoluúčast města podmínkou pro získání prostředků z fondů EU a jiných zahraničních zdrojů.
- Zabezpečit aktivity spojené s přípravou, posouzením, administrací a realizací projektů usilujících o finanční spoluúčast fondů EU v období 2007 - 2013.

K 2.4 Dosažení strategických záměrů města i ve spolupráci s privátními zdroji na principech partnerství

- Využít fondů města (běžných i investičních) k získání financí z jiných sfér veřejného, soukromého a příp. neziskového sektoru k zajištění veřejných služeb a dalších projektů.
- Na základě ověření možností využít systém PPP při financování velkých investic a realizovat vybrané akce.
- Preferovat při vícezdrojovém financování služby a projekty s multiplikačním efektem.
- Vypracovat soubor stabilních podpůrných nástrojů k získání nových investorů a partnerů města.

LIDÉ V PRAZE

VLÍDNÉ A SPOKOJENÉ MĚSTO

Praha chce být atraktivním městem, usiluje o spokojenost svých obyvatel i návštěvníků. Chce zajistit dobrou kvalitu života města jako přitažlivé a vyvážené komunity i rovnost příležitostí.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

podporovat rovnost příležitostí pro obyvatele města v přístupu ke vzdělání, zaměstnání, bydlení, zdravotní péči a službám; chránit identitu a charakter lokálních komunit i v Praze žijících národností,

usilovat o vyváženou strukturu územních společenství z hlediska věkové skladby obyvatel, bydlení, nabídky občanského vybavení a různosti pracovních příležitostí,

přispívat k rozvoji Prahy jako tvořivého, vlídného a obohacujícího města využíváním a rozvíjením jeho tradic, hodnot a potenciálů,

zvyšovat občanskou hrdost Pražanů, posilovat jejich identifikaci s městem i spoluúčast na jeho rozvoji.

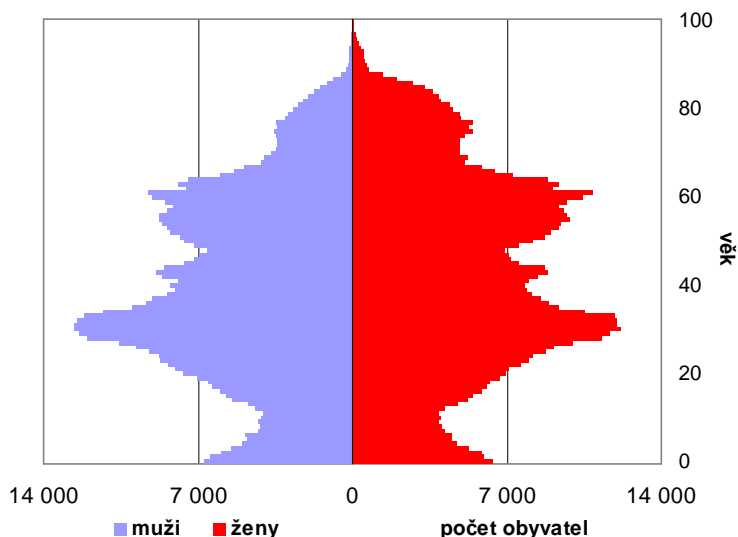

PROMĚNY SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ

Postavení Prahy mezi evropskými velkoměsty i její rozvoj jsou a budou významným způsobem ovlivňovány množstvím, skladbou a aktivitami obyvatel města. Pražská populace stárne - výrazně jsou zde zastoupeny vyšší věkové skupiny, žije tu více osamělých lidí, zejména starších žen. Ve výhledovém období bude skupina obyvatel nad 60 let stále početnější, zatímco podíl lidí v ekonomicky aktivním věku i dětí bude klesat.

Graf č. 10

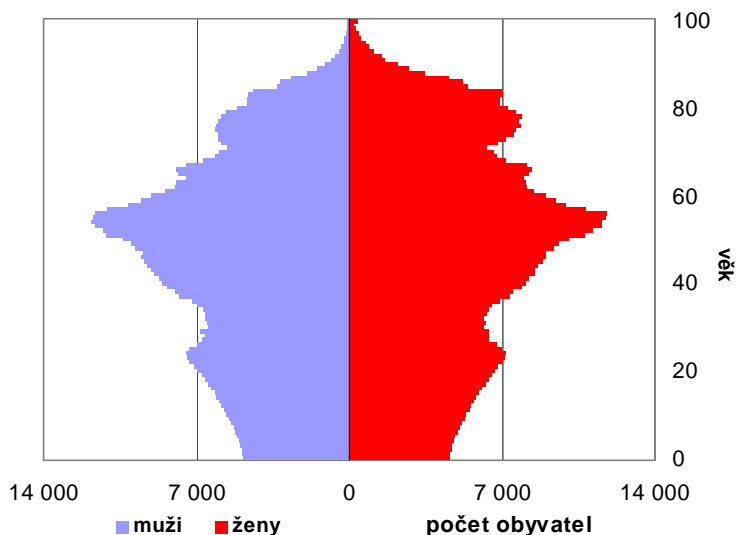
VĚKOVÁ SKLADBA - STAV 2007

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 11

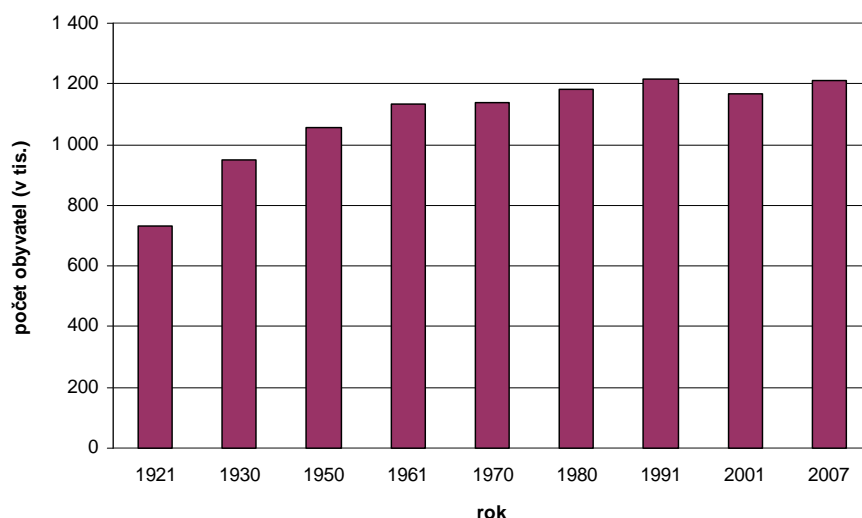
VĚKOVÁ SKLADBA - PROGNÓZA 2030

Zdroj: PřF UK

Průměrná velikost pražských domácností se dlouhodobě snižuje. Přibývá domácností jednotlivců a máločetných rodin. Tyto trendy působí Praze řadu problémů mimo jiné na trhu práce, kde nedostatek mladých pracovníků z řad obyvatel Prahy je nutně vyrovnáván dojížděnkou do zaměstnání, ale i trvalou migrací obyvatel ČR a cizinců. V souvislosti s tím roste poptávka na trhu s byty. Rostoucí počet obyvatel v důchodovém věku zvyšuje nároky v sociální oblasti.

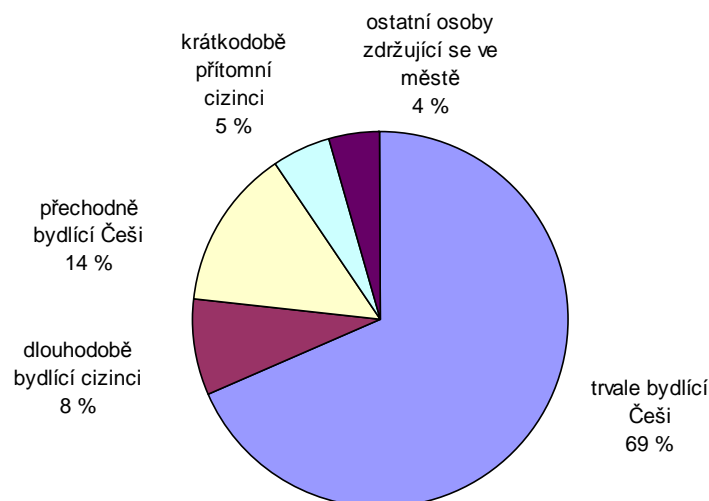
Graf č. 12

POČET OBYVATEL

Zdroj: ČSÚ

Zatímco počet trvale bydlících osob v Praze v posledních letech mírně roste, počet dlouhodobě přítomných osob a návštěvníků města stoupá výrazněji. Tento trend bude pokračovat i nadále. Výrazný úbytek trvalého obyvatelstva postihuje zejména historické jádro Prahy a některé další části vnitřního města. V současné době je v Praze v běžném dni přítomno přibližně 1,6 mil. osob. K roku 2020 činí pravděpodobný odhad 1,6 – 1,7 mil. denně přítomných osob.

Graf č. 13

STRUKTURA OBYVATEL V BĚŽNÉM DNI (2007)

Zdroj: STR URM

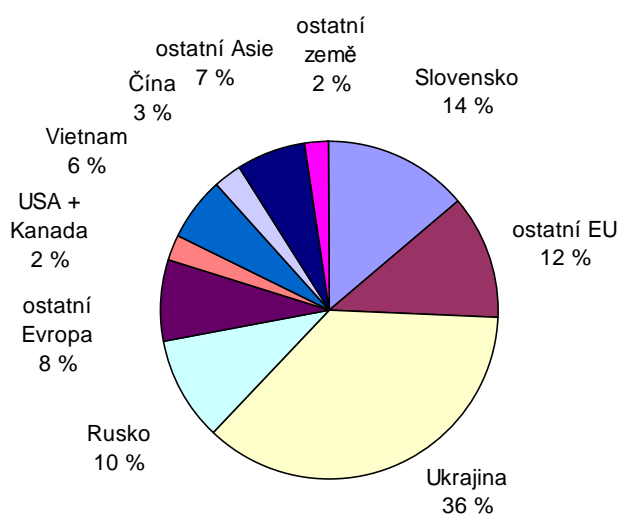
Díky poptávce trhu práce a vlastnímu vzdělávacímu potenciálu je v hlavním městě v porovnání s celorepublikovým průměrem vyšší podíl osob se středním vzděláním s maturitní zkouškou a vysokoškolským vzděláním. Vzdělanostní úroveň přesto nedosahuje požadavků evropského trhu práce.

V Praze došlo k poměrně výraznému sociálnímu rozvrstvení. Větší část pražských obyvatel lze řadit do střední vrstvy, ve srovnání s republikovým průměrem se zde vytvořila mnohem početnější vrstva bohatých. Praha má oproti zbytku ČR relativně nižší podíl sociálně slabších obyvatel.

Praha postupně získává tradiční nadnárodní a multikulturní charakter. Zapojení České republiky do evropských struktur tuto tendenci ještě posiluje. Otevření se světu mělo pro Prahu kladné i záporné důsledky. Vytvořila se společenství dlouhodobě přítomných cizinců a významněji začaly být činné komunity jiných národností, které do života města vnášejí nové prvky a obohacují tak jeho společenské a kulturní prostředí.

Graf č. 14

CIZINCI S POVOLENÍM K POBYTU PODLE ZEMĚ PŮVODU (2007)

Zdroj: ČSÚ

DOBRÁ ADRESA PRO ŽIVOT

Zda se Praha stane městem tvořivých a spokojených občanů, do značné míry závisí na tom, budou-li mít její obyvatelé možnost podílet se na vytváření hodnot pro kvalitní život v dostatku, klidu a bezpečí, ve zdravém a obohacujícím prostředí, při plném využívání občanských svobod, účasti na společenském životě a rozhodování o věcech veřejných.

Je záležitostí všech, kteří v Praze žijí, pracují a podnikají, aby podporovali její rozvoj jako tvořivého, vlídného a obohacujícího města. Předpoklady pro zvyšování občanské hrdosti, posilování identifikace s městem a spoluúčasti na jeho rozvoji spočívají v navazování na pražské tradice. Základem toho, aby se Praha stala městem dobré adresy pro život, je zachování příznivé sociální situace, vytváření vyvážené struktury územních společenství z hlediska věkové skladby obyvatel, bydlení, nabídky občanského vybavení a různosti pracovních příležitostí. Nedílnou součástí tohoto procesu je přístup ke vzdělání, zaměstnání, bydlení a zdravotní péči, ochrana svobod a práv všech skupin obyvatel a návštěvníků Prahy. Vzhledem k mnohotvárnosti a multikulturní povaze města nelze opomíjet ani identitu a charakter lokálních komunit a všech národností žijících v Praze. Základním strategickým záměrem městského společenství v sociální sféře je podpora a realizace takových aktivit, které povedou ke zlepšení kvality života a k uspokojení potřeb občanů i návštěvníků Prahy.

STRATEGICKÉ CÍLE

- L 1 Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity**
- L 1.1 Zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel Prahy
- L 1.2 Propojení vysokých škol s vědecko-výzkumnými pracovišti
- L 1.3 Vytvoření funkčního systému zdravotní péče
- L 1.4 Podpora účinného systému rozvoje a plánování sociálních služeb
- L 1.5 Preferování moderních způsobů poskytování sociálních služeb
- L 1.6 Odstraňování bariér pro znevýhodněné skupiny obyvatel
- L 1.7 Zajištění podpory rovných příležitostí mužů a žen v pracovním a rodinném životě
- L 2 Podpora bytové výstavby a regenerace stávajícího bytového fondu**
- L 2.1 Podpora všech forem bytové výstavby ve vhodných lokalitách v Praze, propojování podnikatelských záměrů s rozvojem funkce bydlení
- L 2.2 Vznik fungujícího trhu s byty při zohlednění nezbytných sociálních jistot
- L 2.3 Stabilizace a zkvalitnění bytového fondu
- L 2.4 Zlepšení veřejné infrastruktury, podpora sociální soudržnosti a vzniku pracovních míst na sídlištích
- L 3 Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti aktivit jeho obyvatel i návštěvníků**
- L 3.1 Vytváření esteticky hodnotného městského prostředí na základě propojení historického dědictví s kulturními tradicemi a novými rozvojovými záměry
- L 3.2 Posílení image Prahy jako kulturního a historického fenoménu i v mezinárodním měřítku
- L 3.3 Využití kulturních aktivit ke zvýšení atraktivity, návštěvnické a ekonomické přitažlivosti města
- L 3.4 Rozvoj příležitostí pro využívání volného času, zachování a doplňování nabídky pro zájmové, sportovní a rekreační aktivity
- L 3.5 Zefektivnění systému podpory kulturních, sportovních a rekreačních aktivit
- L 3.6 Posílení identifikace obyvatel s městem a jejich spoluúčasti na jeho rozvoji

L 1 Posilování tradičního postavení Prahy jako centra vzdělanosti a humanity

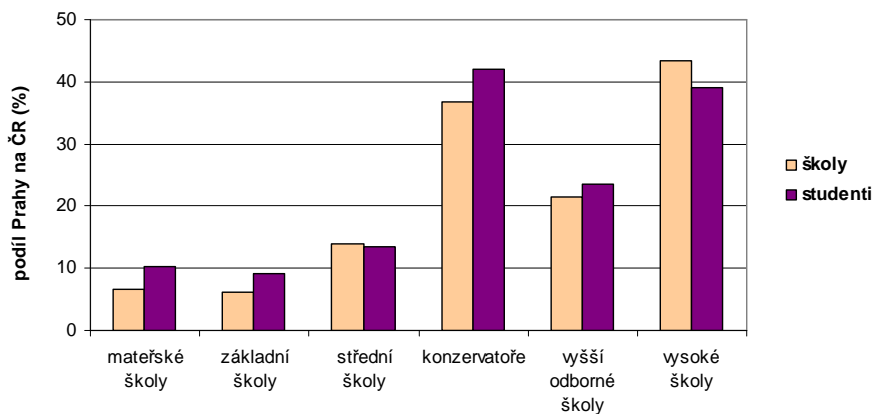
Vysoká úroveň vzdělání a kvalifikace obyvatel Prahy je jednou z nejsilnějších stránek města. Tuto strategickou výhodu je nutné pěstovat rozvíjením a transformací školské soustavy na kvalitativně vyšší stupeň, podporující také celoživotní učení a integraci etnickou i kulturní.

Realizace konceptu celoživotního učení se neobejde bez modernizace předškolního, základního, středního, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání, propojení s dalším vzděláváním a užší koordinace vzdělávacích aktivit s potřebami pražského trhu práce. To předpokládá změny obsahu a forem vzdělávání, zejména zkvalitnění výuky cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií, výchovy k profesní orientaci a podnikatelskému myšlení i další rozvoj informačních a poradenských služeb se zaměřením na jedince se

speciálními vzdělávacími potřebami. Realizace těchto změn je podmíněna motivací a odpovídajícím společenským ohodnocením pedagogických pracovníků, zvyšováním kvality jejich přípravného a dalšího vzdělávání.

Graf č. 15

PODÍL PRAŽSKÝCH ŠKOL NA ŠKOLÁCH ČR (2007/2008)

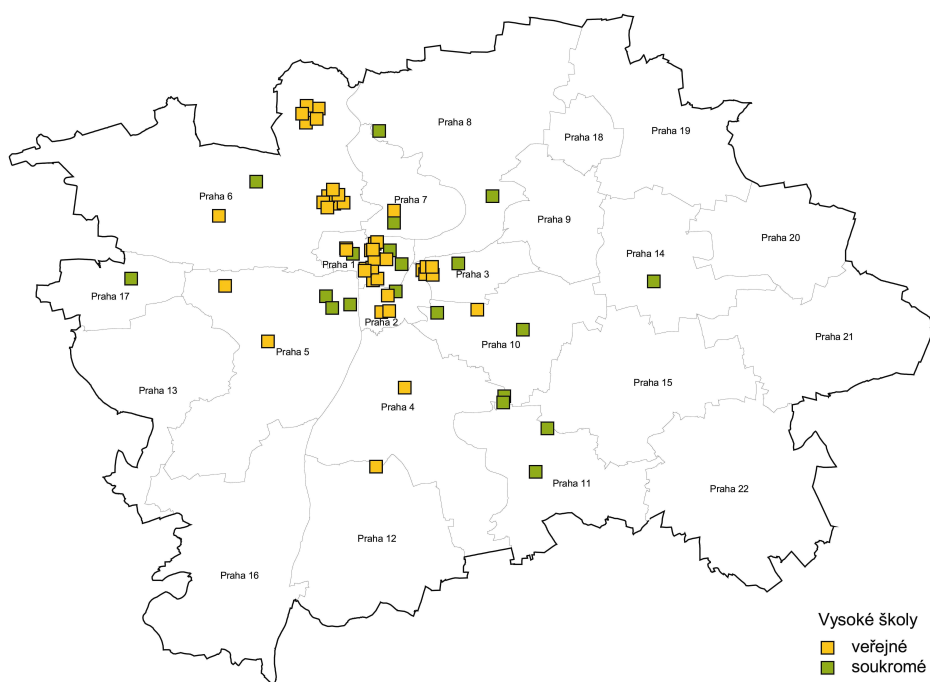

Zdroj: ÚIV

Kapacity pražských škol zajišťují výuku nejen pro děti a mládež z Prahy, ale i ze Středočeského kraje. Vysoké školy a střední školy jsou však využívány studenty i z jiných částí republiky a stále více také ze zahraničí.

Mapka č. 3

ROZLOŽENÍ VYSOKÝCH ŠKOL

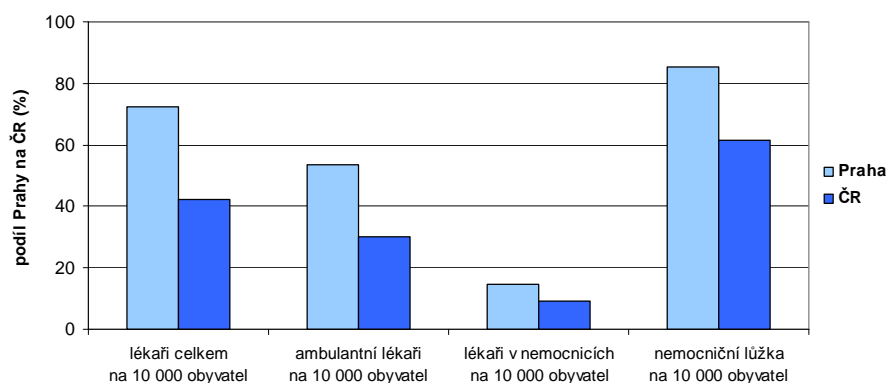

Zdroj: URM

Trvale roste poptávka po terciárním vzdělávání, která se v Praze blíží poptávce v rozvinutých zemích. Výhledově je proto nutné zvyšovat kapacitní možnosti vysokých škol a podporovat inovaci a vznik nových studijních oborů, má-li Praha uspět v konkurenci evropských metropolí. Spolu s tím je však nutné dbát na zvyšování kvality vzdělávacích zařízení, profesionalitu pedagogických pracovníků a na možnost uplatnění absolventů.

Postavení pražského zdravotnictví se odvíjí od významu Prahy jako hlavního města republiky. Koncentrace vědeckých pracovišť, špičkových zdravotnických zařízení a vysokých škol vytváří prostředí umožňující přejímat a rozšiřovat nejnovější poznatky lékařské vědy. Zvláštní postavení v systému pražského zdravotnictví mají fakultní nemocnice s nadregionální působností, u kterých je nutné respektovat univerzitní charakter zahrnující potřebnou výuku. Některá zdravotnická zařízení poskytují specializovanou péči nejen obyvatelstvu a návštěvníkům Prahy, ale i středočeskému regionu a celé republice. Běžnou úroveň zdravotní péče zajišťuje síť nestátních zdravotnických zařízení, za kterou jsou zodpovědné zdravotní pojišťovny.

Graf č. 16

ZDRAVOTNICTVÍ (2007)

Zdroj: ÚZIS

Stárnutí pražské populace a s věkem stoupající nemocnost také zvyšuje nároky na lékařskou a ošetrovatelskou péči. Ve městě se navíc koncentrují rizikové skupiny obyvatelstva, jejichž zdravotní péče často není pokryta zdravotním pojištěním. Při koncipování rozvoje i praktickém řízení města je nutné zajišťovat občanům, kteří se nacházejí v obtížné životní situaci, pomoc k jejímu překonání. Roli státu v oblasti sociálních služeb postupně přebírá město (podle zákona o sociálních službách), jeho části a nestátní organizace. Sociální služby jsou v rámci Prahy plánovány metodou komunitního plánování a naplňovány Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.

Na území Prahy působí značný počet organizací zabývajících se poskytováním sociálních služeb (podle zákona o sociálních službách) a služeb vhodně doplňujících sociální služby. Snadnou orientaci mezi jednotlivými organizacemi umožňuje registr poskytovatelů sociálních služeb zřízený MPSV. Praha podporuje tyto organizace poskytující sociální služby také každoročně vyhlášenými granty.

Kapacity vzdělávacích, zdravotních, sociálních a dalších zařízení občanské vybavenosti jsou rovnoměrně rozmístěny ve vztahu k bydlícímu obyvatelstvu. Platí to zejména v centru města, méně již v okrajových městských částech s intenzivní bytovou výstavbou, kde kromě místních občanskou vybavenost využívají také mimopražští obyvatelé.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

L 1.1 Zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel Prahy

- Vytvářet podmínky pro celoživotní učení, podporovat atmosféru vedoucí ke zkvalitnění vzdělávání, mimo jiné i vybavením škol odpovídající informační technikou. Využívat vzdělávacích institucí jako vícefunkčních center vzdělanosti a kultury.
- Rozšiřovat nabídku vzdělávacích příležitostí jak na úrovni středních škol (např. zvyšování zastoupení všeobecně odborné složky vzdělávání), tak i na úrovni terciárního vzdělávání především diverzifikací studijní nabídky bakalářských studijních programů.
- Podporovat mimoškolní vzdělávání dětí a dospělých v mateřských jazycích národnostních menšin.
- Usilovat o integraci imigrantů, zejména začleňováním jejich dětí do škol.

L 1.2 Propojení vysokých škol s vědecko-výzkumnými pracovišti

- Integrovat výukové, studijní a ubytovací kapacity, propojovat funkčně i prostorově vysoké školy s vědecko-výzkumnými pracovišti.
- Zachovat a nadále lokalizovat vysoké školy ve vnitřním městě.
- Vybudovat nový vysokoškolský „campus“.

L 1.3 Vytvoření funkčního systému zdravotní péče

- Podporovat doplnění chybějících složek zdravotních služeb v souladu se střednědobou koncepcí navazující na Generel pražského zdravotnictví. Optimalizovat poskytování zdravotnických služeb v návaznosti na sociální služby.
- Podporovat moderní formy péče o nemocné zejména zajištěním zázemí pro Zdravotnickou záchrannou službu hl. m. Prahy – územní středisko záchranné služby, podporovat rozvoj služeb v oblasti dlouhodobé, následné a ošetrovatelské péče i v oblasti komunitních zdravotnických služeb.
- Podporovat všechna opatření (např. vznik zdravotnických stacionářů) umožňující pravidelné střídání ambulantní a domácí péče s pobytovou, a tím snižovat poptávku po dražší péči lůžkové.
- Optimalizovat síť zdravotnických služeb ve městě, zejména provázanost služeb zdravotnické záchranné služby a návazné péče ústavní prostřednictvím centrálních příjmů pacientů. Zajišťovat poskytování lékařské služby první pomoci.
- Umožnit vznik školicích míst a akreditovaných školitelů zapojených do dotačních programů např. ze státního rozpočtu ČR („Zdravotnické vzdělávací programy“) ve vlastních zařízeních města a městských částí.

L 1.4 Podpora účinného systému rozvoje a plánování sociálních služeb

- Podporovat subjekty poskytující různé formy pomoci lidem v tísní a krizových situacích vytvářením materiálních a prostorových podmínek v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb a navazujících projektů.
- Vzdělávat a specializovat sociální pracovníky (podle zákona o sociálních službách).
- Rozšířit spolupráci veřejného a soukromého sektoru při zajišťování sociálních služeb.
- Podporovat inovační postupy v oboru zdravotních a sociálních služeb zvyšující jejich kvalitu, zlepšovat poradenskou činnost. Vzhledem k demografické situaci rozvíjet všechny formy sociální práce se staršími občany metodou komunitního plánování sociálních služeb.

- Rozvíjet systém sociálních služeb moderními a inovačními metodami plánování s důrazem na zapojování jejich uživatelů a poskytovatelů, např. metodou komunitního plánování. Ve spolupráci s nimi vytvářet Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb.
- Podporovat a aktivizovat sociálně slabé skupiny obyvatel, osoby v tísní a krizových situacích.
- Podporovat rodiny s dětmi a rodinnou péči.
- Podporovat seniory, udržovat jejich soběstačnost v domácím prostředí, přizpůsobovat systém poskytování sociálních služeb aktuálním podmínkám a potřebám seniorů.
- Pomáhat rozvoji nestátních neziskových organizací v oblasti poskytování sociálních a dalších doplňujících služeb.

L 1.5 Preferování moderních způsobů poskytování sociálních služeb

- Podporovat terénní zdravotní péči a sociální pomoc.
- Zvýšit konkurenceschopnost městských a nestátních zařízení umožňujících zvýšení kvality i rozsahu péče.
- Preferovat vznik a provoz sociálních zařízení s menší kapacitou, snažit se o jejich rozmístění na celém území Prahy.
- Podporovat rodiny, které zajišťují domácí péči o své handicapované členy.
- Monitorovat kvalitu sociálních služeb podle standardů kvality sociálních služeb a hájit zájmy klientů a marginálních skupin, kteří potřebují sociální pomoc a využívají sociální a další doplňující služby.

L 1.6 Odstraňování bariér pro znevýhodněné skupiny obyvatel

- Podporovat zvýšení kvality života handicapovaných osob.
- Odstraňovat bariéry v objektech a při vstupech do nich, na veřejných prostranstvích a ve všech druzích veřejné dopravy.
- Podporovat integraci handicapovaných do společnosti, umožnit jim co nejširší pracovní uplatnění a pobyt v domácím prostředí.
- Podporovat vytváření podmínek pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání.

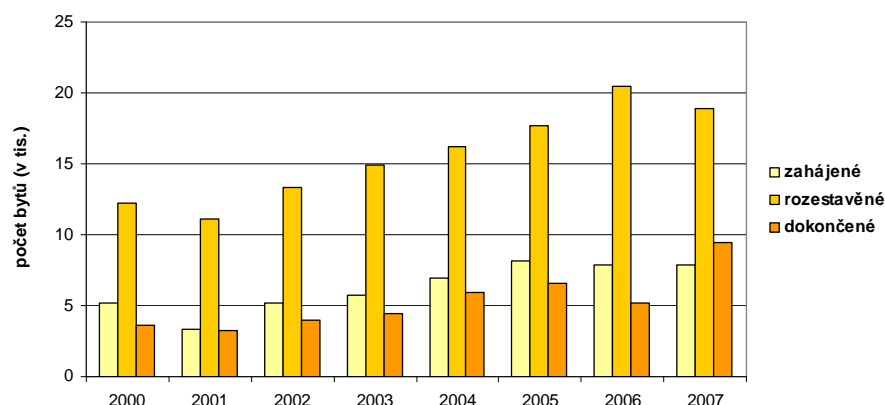
L 1.7 Zajištění podpory rovných příležitostí mužů a žen v pracovním a rodinném životě

- Podporovat služby pro rodiny s dětmi.
- Podporovat vytváření sítí partnerských organizací zabývajících se problematikou rovných příležitostí.
- Podporovat aktivity vedoucí k účasti žen v podnikání.

L 2 Podpora bytové výstavby a regenerace stávajícího bytového fondu

Strategie rozvoje bydlení v Praze vychází z koncepce městské bytové politiky a je založena na principu odpovědnosti každého jednotlivce a jeho rodiny při uspokojování vlastních bytových potřeb. Město však považuje za svoji povinnost pomoci pronájmem komunálních bytů za určitých, předem daných podmínek těm svým občanům, kteří si nejsou schopni vlastními silami zajistit přiměřené bydlení a ocitli se v této situaci nezaviněně.

Graf č. 17

BYTOVÁ VÝSTAVBA V PRAZE

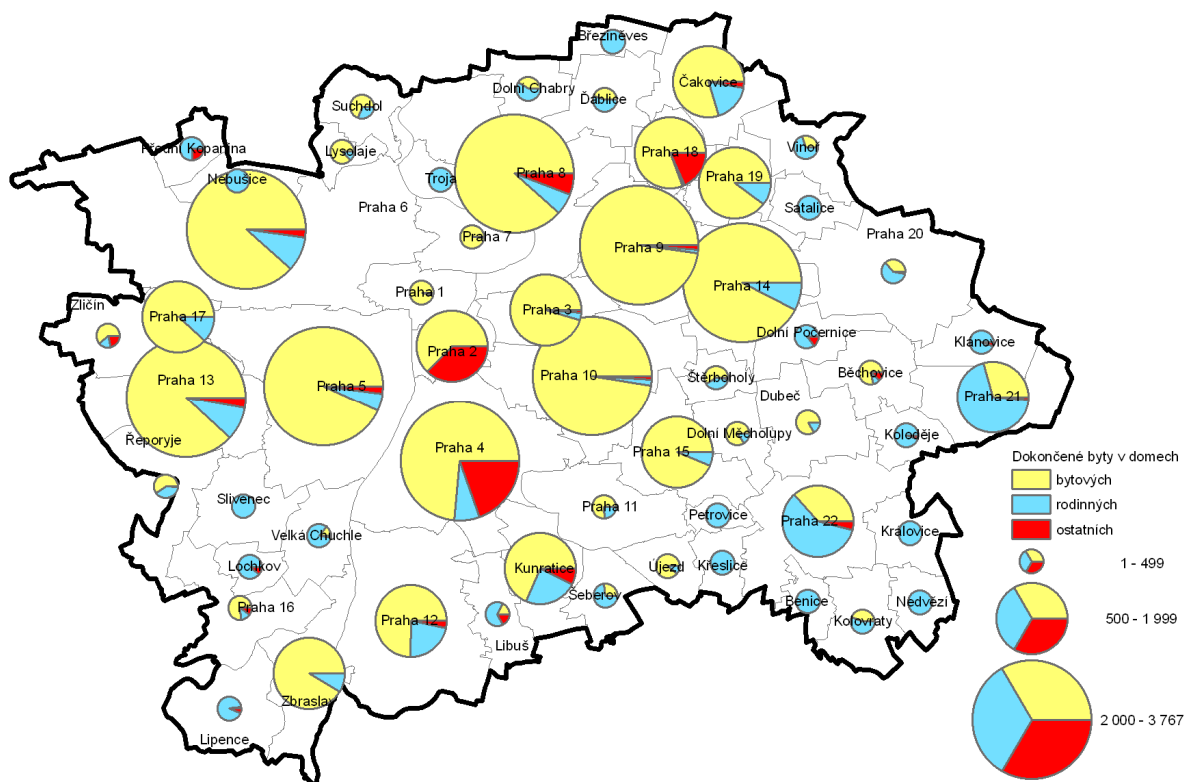
Zdroj: ČSÚ

V Praze převažuje bydlení s vysokou koncentrací, jen malou část tvoří bydlení venkovského a rodinného typu. Domovní fond se postupně privatizuje a dochází k jeho regeneraci a zkvalitňování. Přesto bude třeba dlouhodobě zajistit finanční a legislativní nástroje zajišťující odstraňování nevyhovujícího stavebně-technického stavu obytných domů, zejména postavených panelovou technologií.

Obytná funkce vnitřního města zůstává v podstatě zachována, i když dlouhodobě dochází k úbytku trvale bydlících obyvatel i počtu bytů. Nejvíce obyvatel žije na sídlištích, kde však stále není dostatečná nabídka služeb, veřejné vybavenosti, pracovních příležitostí pro místní obyvatele, ale také kvalitní veřejná prostranství a zelené plochy pro využívání volného času a odpočinku.

Sociální promíšenost je na území města stále vysoká a je jedním z faktorů zpomalujících degradaci obytných souborů a bránících vzniku sociálně problémových území. V současné době je v Praze zhruba 500 tis. trvale obydlených bytů, jejichž kvalita je z hlediska technického vybavení dobrá. Bytová výstavba zažila v listopadovém období výrazný pokles, ale od druhé poloviny devadesátých let dochází postupně k jejímu oživení a v současné době je prakticky schopna pokrýt poptávku po vlastnickém bydlení. Deficit nadále přetrvává v nájemním bydlení.

Mapka č. 4

DOKONČENÉ BYTY V MĚSTSKÝCH ČÁSTECH (2001 – 2007)

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobým problémem je nedostatečně fungující a v oblasti nájemního bydlení deformovaný trh s byty. Faktický nedostatek bytů, zejména nájemních za cenově přijatelné nájemné, je prohlubován zvyšováním počtu domácností, nárůstem počtu dlouhodobě přítomných osob ve městě, neefektivním využíváním bytů nebo užíváním pro jiné účely. Optimální využívání obecního bytového fondu je blokováno zejména jeho malou dostupností, danou dříve uzavřenými nájemními smlouvami na dobu neurčitou a regulací nájemného. Obnova, zkvalitňování a účelné rozšiřování bytového fondu a fungující trh s byty jsou pro život města, jeho ekonomiku a atraktivitu nezbytné.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů**L 2.1 Podpora všech forem bytové výstavby ve vhodných lokalitách v Praze, propojování podnikatelských záměrů s rozvojem funkce bydlení**

- Podporovat partnerství veřejného a soukromého sektoru, orientovaného na výstavbu bytů.
- Umožnit včasnou přípravu plánovací dokumentace a infrastruktury využití pozemků vymezených územním plánem pro bytovou výstavbu.
- Vést evidenci nabídky pozemků, zjednodušit procesní pravidla správních rozhodnutí. Zjednodušit projednávání všeho, co souvisí s činností investorů i budoucích uživatelů.
- Přispívat k pestré nabídce bytů podle požadavků trhu z hlediska velikosti, standardu, lokalizace, forem bydlení a vlastnictví.

L 2.2 Vznik fungujícího trhu s byty při zohlednění nezbytných sociálních jistot

- Podporovat dostupnost bydlení, orientovat obecní a státní prostředky na obnovu stávajícího bytového fondu a podporu výstavby nových bytů.
- Získávat nové byty do vlastnictví města především k podpoře některých důležitých funkcí města a pomoci lidem v nouzi (ve smyslu bytové politiky města), dále podporovat výstavbu domů s pečovatelskou službou a domů pro seniory.
- Vytvořit podmínky pro zachování sociální promíšenosti obytných území. Výstavbu komunálních bytů zabezpečovat rozptýleně v celém městě, zamezit tak vzniku sociálně-problémových lokalit.
- Podporovat neziskové organizace ve výstavbě a správě relativně levného bytového fondu.

L 2.3 Stabilizace a zkvalitnění bytového fondu

- Prostřednictvím modernizace, oprav a údržby zlepšovat stávající bytový a domovní fond.
- Vytvořit účinné legislativní podmínky pro zachování a regulaci bytové funkce v historickém jádru města a v dalších městských centrech.

L 2.4 Zlepšení veřejné infrastruktury, podpora sociální soudržnosti a vzniku pracovních míst na sídlištích

- Revitalizovat veřejné prostory sídlišť - zlepšovat stav zeleně, rozšiřovat zelené plochy na sídlištích a v jejich blízkosti, vybavovat sídliště kvalitním městským mobiliářem.
- Podporovat nabídku a vznik sportovních a jiných zařízení pro volný čas.
- Podporovat sociální integraci, rozvoj místních komunit (zařízení pro klubovou činnost, volnočasové aktivity apod.).
- Rozšiřovat nabídku pracovních příležitostí, služeb a veřejné vybavenosti na sídlištích a v jejich blízkosti.
- Dbát na časovou a věcnou koordinaci revitalizačních zásahů.

L 3 Kultivace prostředí města, podpora rozmanitosti aktivit jeho obyvatel i návštěvníků

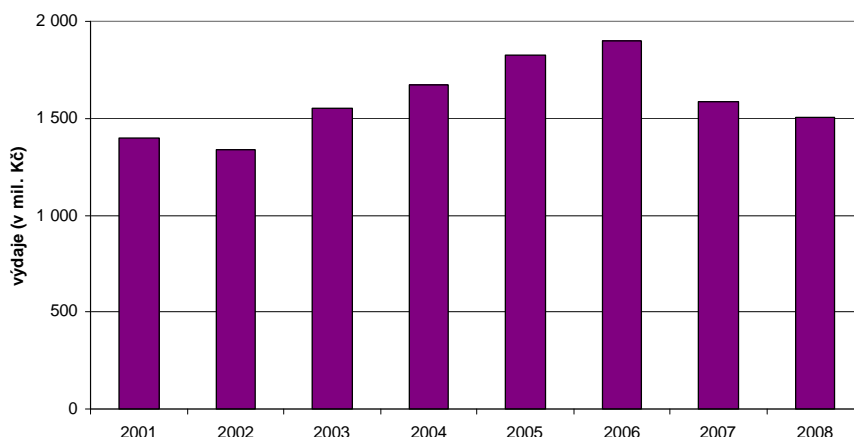
Jedinečný charakter Prahy spočívá ve stále živém dialogu mezi historickým dědictvím, kulturními tradicemi a novými rozvojovými aktivitami. Význam města v zahraničí je často spojován s rolí, kterou Praha v minulosti plnila jako křižovatka kultur. Vždy, když toto postavení Praha měla, ovlivňoval kulturní význam i její ekonomickou atraktivitu.

Obraz kulturnosti města je však vytvářen nejen jeho tradicí a významnými současnými kulturními počiny, ale i kultivovaností prostředí města, rozmanitostí a pestrostí jeho aktivit. Přívětivé město musí nabízet dostatek příležitostí také v oblasti volného času, sportu a rekreace. Rozmístění těchto aktivit v území zatím není rovnoměrné, zejména okrajové části jsou vybaveny nedostatečně.

Praha proto musí rozvíjet oba aspekty své kulturnosti - kulturu jako produkt i kulturu jako duchovní klima města. Strategie kultury a volného času vychází z poznání, že kulturní prostředí působí jako stimulátor rozvoje ekonomiky, kultura funguje jako smíšená ekonomika a kulturní rozvoj přesahuje hranice subvencovaného umění.

Ve veřejném životě stále převládá malá účast obyvatel na rozhodování o chodu města, nízká schopnost a vůle zaujímat občanské postoje i slabá identifikace se širším obytným prostředím a s Prahou jako svým městem. Veřejné správní instituce ustavené jako služba občanům svým přístupem nesmí ztěžovat prosazování práv občanů, obyvatelé však mnohdy svá práva neznají ani neuplatňují. K účasti na společenském životě by měli být motivováni všichni občané.

Graf č. 18

DOTACE NA KULTURNÍ AKTIVITY

Zdroj: MHMP

Vybrané aktivity a principy realizace cílů**L 3.1 Vytváření esteticky hodnotného městského prostředí na základě propojení historického dědictví s kulturními tradicemi a novými rozvojovými záměry**

- Zohledňovat kulturní a estetická hlediska při realizaci rozvojových záměrů města.
- Zlepšit kvalitu veřejných prostorů a kulturu jejich využití.

L 3.2 Posílení image Prahy jako kulturního a historického fenoménu i v mezinárodním měřítku

- Podporovat kulturní atraktivitu města pro jeho obyvatele a návštěvníky promyšlenou informační strategií.
- Propagovat Prahu jako město celoročního kulturního a společenského dění a celoroční atraktivitu.

L 3.3 Využití kulturních aktivit ke zvýšení atraktivity, návštěvnické a ekonomické přitažlivosti města

- Podporovat nové kulturní aktivity.
- Podporovat kulturní nabídku na celém území města ve všech ročních obdobích.
- Podporovat kulturní, společenské a osvětové aktivity národnostních menšin.

L 3.4 Rozvoj příležitostí pro využívání volného času, zachování a doplňování nabídky pro zájmové sportovní a rekreační aktivity

- Podporovat zájmové a sportovní organizace, koordinovat využívání jejich zařízení, podporovat rozšiřování nabídky volnočasových aktivit na celé území města a pro všechny věkové kategorie.
- Iniciovat a vytvářet podmínky pro vznik nových prostor pro relaxaci a sport.
- Spoluvytvářet a podporovat ucelený systém sportovních a volnočasových aktivit, orientovaný na zájem dětí a mládeže.

L 3.5 Zefektivnění systému podpory kulturních, sportovních a rekreačních aktivit

- Iniciovat potřebné legislativní úpravy reagující na současný stav a požadavky kultury a sportu, směřující ke zvýšení efektivity jejich podpory.
- Optimalizovat stávající síť kulturních zařízení zřizovaných městem, podporovat kulturní aktivity na základě grantových principů.
- Dokončit transformaci divadel z příspěvkových organizací zřizovaných hl. m. Prahou na soukromoprávní subjekty financované z více zdrojů.
- Podporovat i nadále činnost soukromoprávních subjektů v odvětví kultury v rámci grantového systému.

L 3.6 Posílení identifikace obyvatel s městem a jejich spoluúčasti na jeho rozvoji

- Vytvářet a prohlubovat tradici příslušnosti obyvatel k bydlišti a městským částem.
- Podporovat aktivity posilující u dětí a mládeže pocit domova v širších územních a sociálních souvislostech.
- Informovat občany o dění v místním společenství a zvýšit jejich účast na rozhodování o veřejných záležitostech, např. metodou komunitního plánování.

PROSTŘEDÍ

PŘITAŽLIVÉ A UDRŽITELNÉ MĚSTO

Praha chce dosáhnout kvalitního přírodního a urbánního prostředí při respektování principů udržitelného rozvoje. Usiluje o podstatné snížení současné ekologické zátěže a o dosažení rovnováhy mezi sídelními strukturami a krajinou tak, aby se stala městem čistým, zdravým a harmonickým.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

zlepšovat kvalitu všech složek životního prostředí na celém území Prahy zejména redukcí znečištění ovzduší a snižováním hlukové zátěže,

posilovat prvky udržitelného rozvoje města - v energetických systémech prosazovat účinné využití energie a snižovat její spotřebu, účelně využívat území, infrastrukturu a další zdroje, hospodárně nakládat s odpady,

rozvíjet harmonický vztah města a příměstské krajiny, především ve snaze zmírnit negativní dopady suburbanizace a rozpínání města,

upřednostňovat využití stávajících zastavěných nebo stavebně dotčených území - zejména opuštěných, poškozených a nevhodně využívaných - před realizací rozvojových záměrů na dosud nezastavěných plochách,

usilovat o dosažení souladu mezi rozvojem města a ochranou jeho historického, kulturního a přírodního bohatství,

využívat všech dostupných prostředků komunikace s veřejností v otázkách ochrany životního prostředí a při přípravě rozvojových záměrů města.

HARMONIE PŘÍRODY A MĚSTA

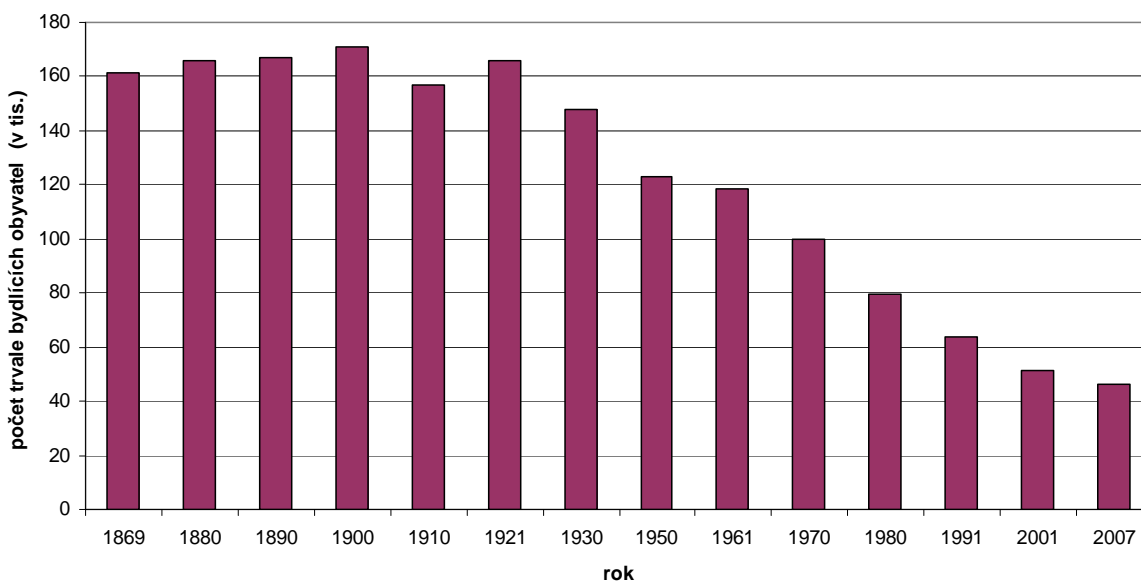
Jedinečná poloha Prahy ve vltavské kotlině je umocněna pestrou morfologií terénu a geologickou skladbou. Přírodní prvky prostupují až do samého jádra města, kde spolu s fenoménem řeky Vltavy harmonicky doplňují vzácně ucelený a přitom různorodý architektonický odkaz více než tisíciletého vývoje města.

Památková rezervace Historické jádro Prahy je náš nejcennější památkový komplex a zároveň patří k nejvýznamnějším městským celkům světa, což bylo v roce 1992 stvrzeno jejím zapsáním do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Současně však je živým a dynamicky se vyvíjejícím organismem, který plní i roli celoměstského centra. Pracuje zde bezmála čtvrtina ekonomicky aktivních Pražanů a denně sem zavítají desetitisíce dalších návštěvníků. Na území památkové rezervace o rozloze 866 ha se nachází celkem 1 302 kulturních nemovitých památek, z toho 25 národních nemovitých kulturních památek. Stěžejními problémy jsou přesycenost automobilovou dopravou, rostoucí tlak na často nevhodné využití historicky cenných objektů a rovněž citelný populační úbytek. V roce 1900 zde žilo 170 800 trvale bydlících obyvatel, v roce 2007 již jen 46 300.

Unikátní pražskou mozaiku dotvářejí také rezidenční čtvrtě z konce 19. a první poloviny 20. století se svou specifickou zástavbou, bývalá předměstí s tradiční průmyslovou funkcí nebo jádra původních vesnic. Mimo území památkové rezervace Historické jádro Prahy je ve městě 754 kulturních nemovitých památek (z toho 9 národních), 11 městských památkových zón, 2 vesnické památkové rezervace a 6 vesnických památkových zón.

Graf č. 19

POČET OBYVATEL V PAMÁTKOVÉ REZERVACI HISTORICKÉ JÁDRO PRAHY

Zdroj: ČSÚ, URM

Do Prahy vstupují enklávy přírody zejména podél přítoků Vltavy. Cenné přírodní prvky a rozsáhlejší zelené plochy najdeme také na okolních návrších, vltavských ostrovech, v městských parcích a lesoparcích.

Město je součástí krajiny, která zároveň spoluvytváří jedinečný obraz Prahy. Zachování charakteru příměstské krajiny je proto jedním z významných cílů pražského strategického plánu.

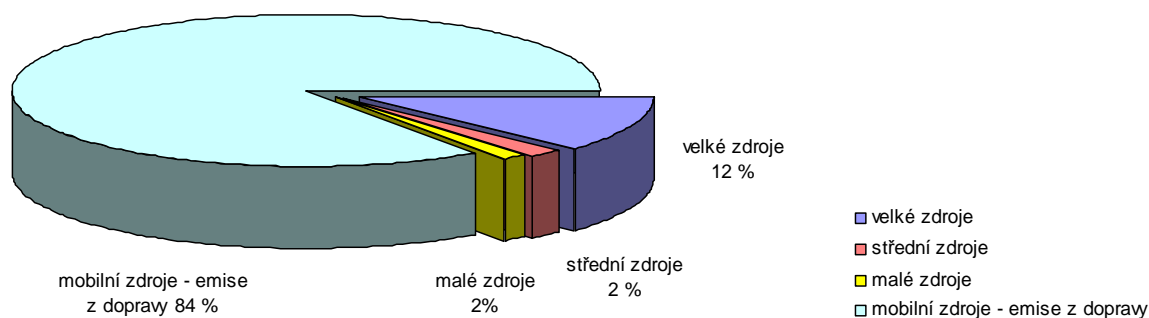

ČISTÉ A ZDRAVÉ MĚSTO

Krise životního prostředí města započala již v polovině 60. let a kulminovala počátkem 80. let. Dopady průmyslové výroby na kvalitu prostředí se v Praze daří od poloviny 80. let výrazně omezovat. Vzrostl však negativní vliv dopravy na kvalitu ovzduší i její podíl na nadměrném hluku a zaboru městského prostoru.

Graf č. 20

PODÍL ZDROJŮ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ NA CELKOVÝCH EMISÍCH NO_x V PRAZE (2006)

Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, MHMP, ATEM

Nejpalčivějším a plošně nejrozšířenějším problémem životního prostředí Prahy zůstává znečištění ovzduší. Situaci neulehčují ani terénní podmínky v pražské kotlině, které jsou z hlediska rozptylu škodlivin značně nepříznivé a podporují vznik častých inverzních situací. A to i přesto, že zde během posledních deseti let znatelně klesly průměrné koncentrace oxidu siřičitého. Klesající trend hodnot suspendovaných částic PM₁₀ a emise oxidů dusíku, jejichž hlavním producentem je automobilová doprava (zhruba 84 %) se od roku 2001 zastavil a po stagnaci dochází v letech 2004 až 2006 k mírnému nárůstu.

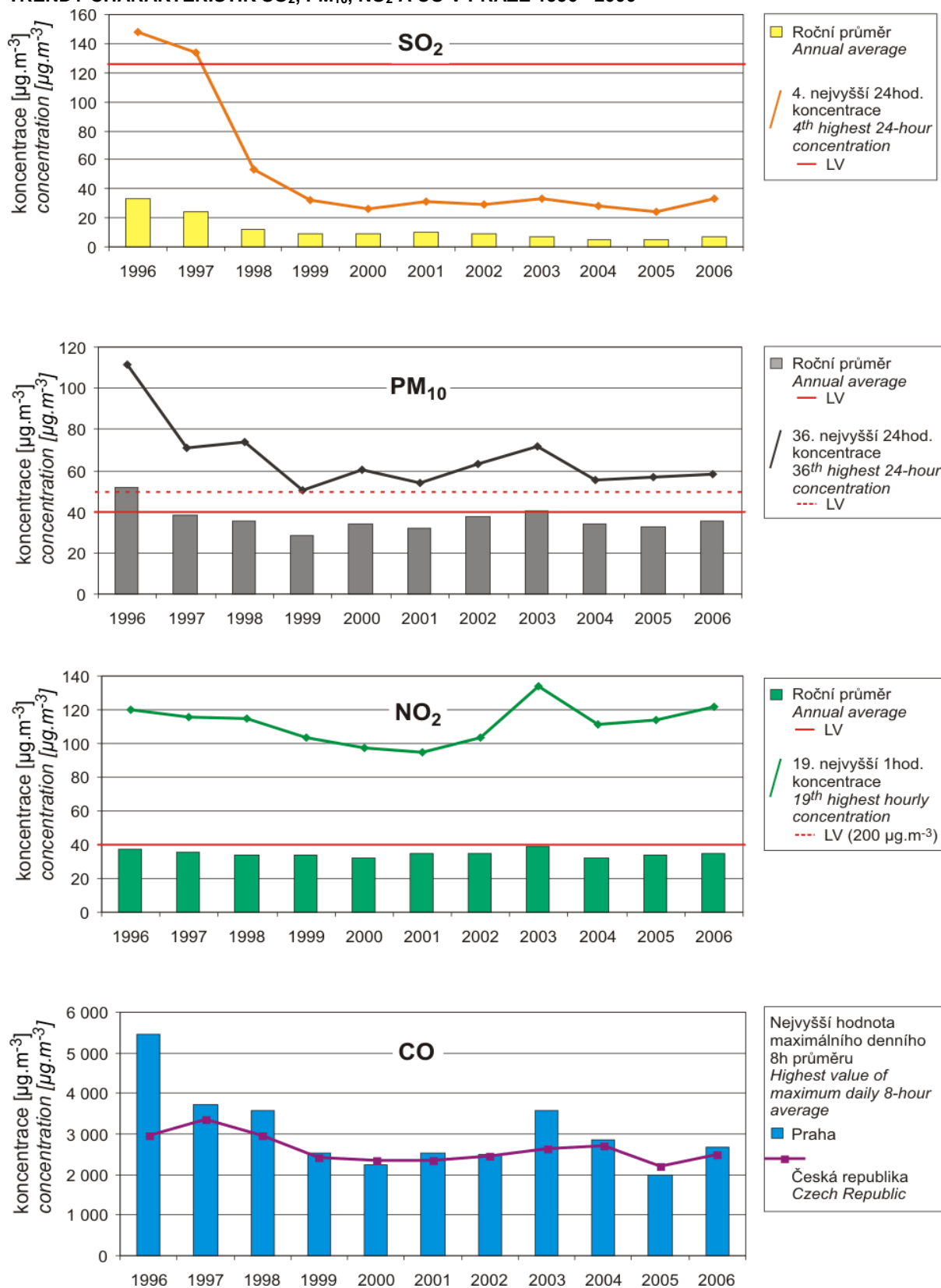
Širší centrum Prahy tak vykazuje nejvyšší koncentrace NO₂ v České republice. Průměrné roční koncentrace NO₂ se zde v roce 2006 pohybovaly v rozmezí 35 - 75 µg/m³, přičemž imisní limit platný v ČR je 40 µg/m³. Maximální hodinové koncentrace NO₂ v nejzatíženějších místech dosahovaly 139 až 272 µg/m³. Z hlediska překračování stanovených limitů kvality ovzduší se v současné době staly dominantní škodlivinou suspendované částice frakce PM₁₀. Prakticky všechny monitorovací stanice na území Prahy vykazovaly v období 2000 - 2006 stoupající trend koncentrací škodlivin NO₂ a PM₁₀ a dochází i k překročení navrhovaného imisního limitu pro roční průměrnou koncentraci PM_{2,5}. V roce 2006 byla na 90 % území města překročena alespoň jedna roční limitní hodnota kvality ovzduší.

Kvalitu pražského ovzduší zhoršují rovněž cizorodé organické látky produkované zejména lokálním spalováním a dopravou. Jde především o polycyklické aromatické uhlovodíky, u nichž je cílový imisní limit, který musí být splněn do konce roku 2012, už v současné době několikanásobně překračován.

V letních měsících navíc dochází k vyšší koncentraci přízemního ozónu. Kombinace oxidů dusíku, oxidu siřičitého (SO₂) a prašného aerosolu poškozují kromě lidského zdraví také stav objektů, což je nejvíce patrné na památkách.

Graf č. 21

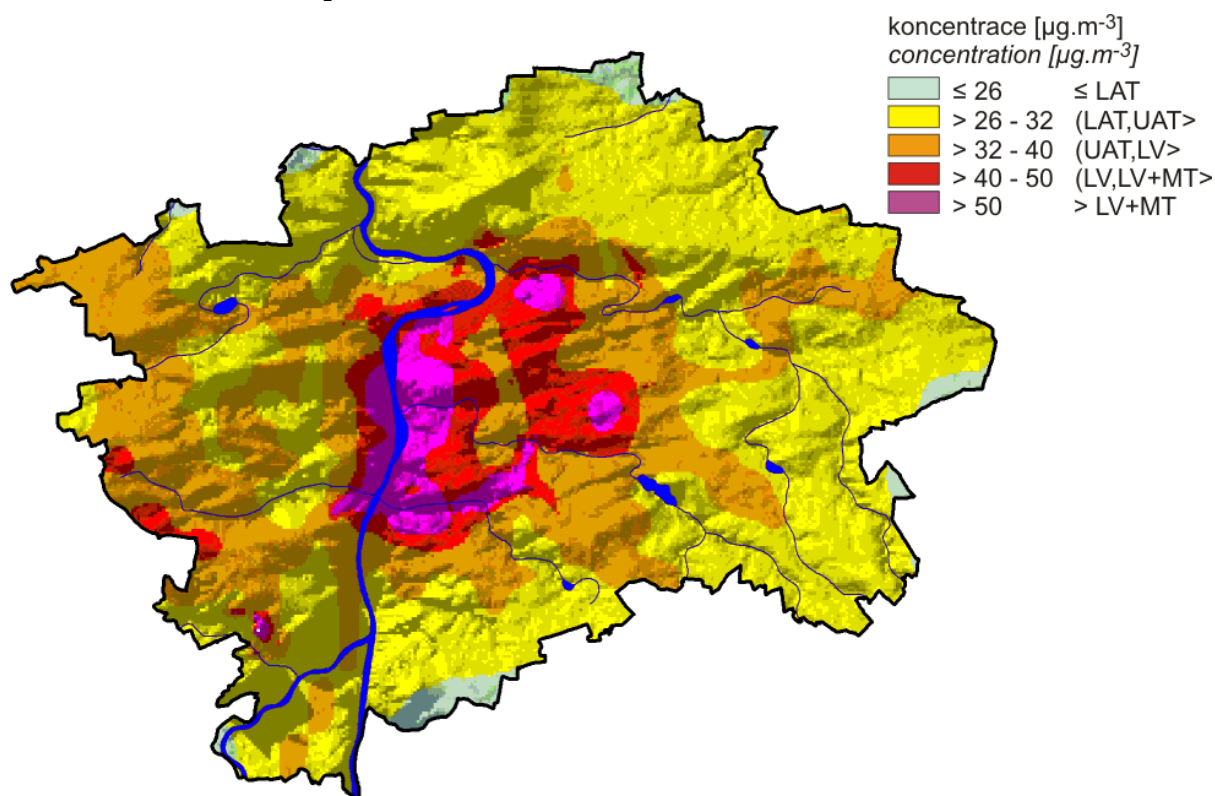
TRENDY CHARAKTERISTIK SO₂, PM₁₀, NO₂ A CO V PRAZE 1996 - 2006

Pozn.: LV jsou limitní hodnoty

Zdroj: ČHMÚ

Mapka č. 5

ROČNÍ KONCENTRACE NO₂ 2006

Zdroj: ČHMÚ

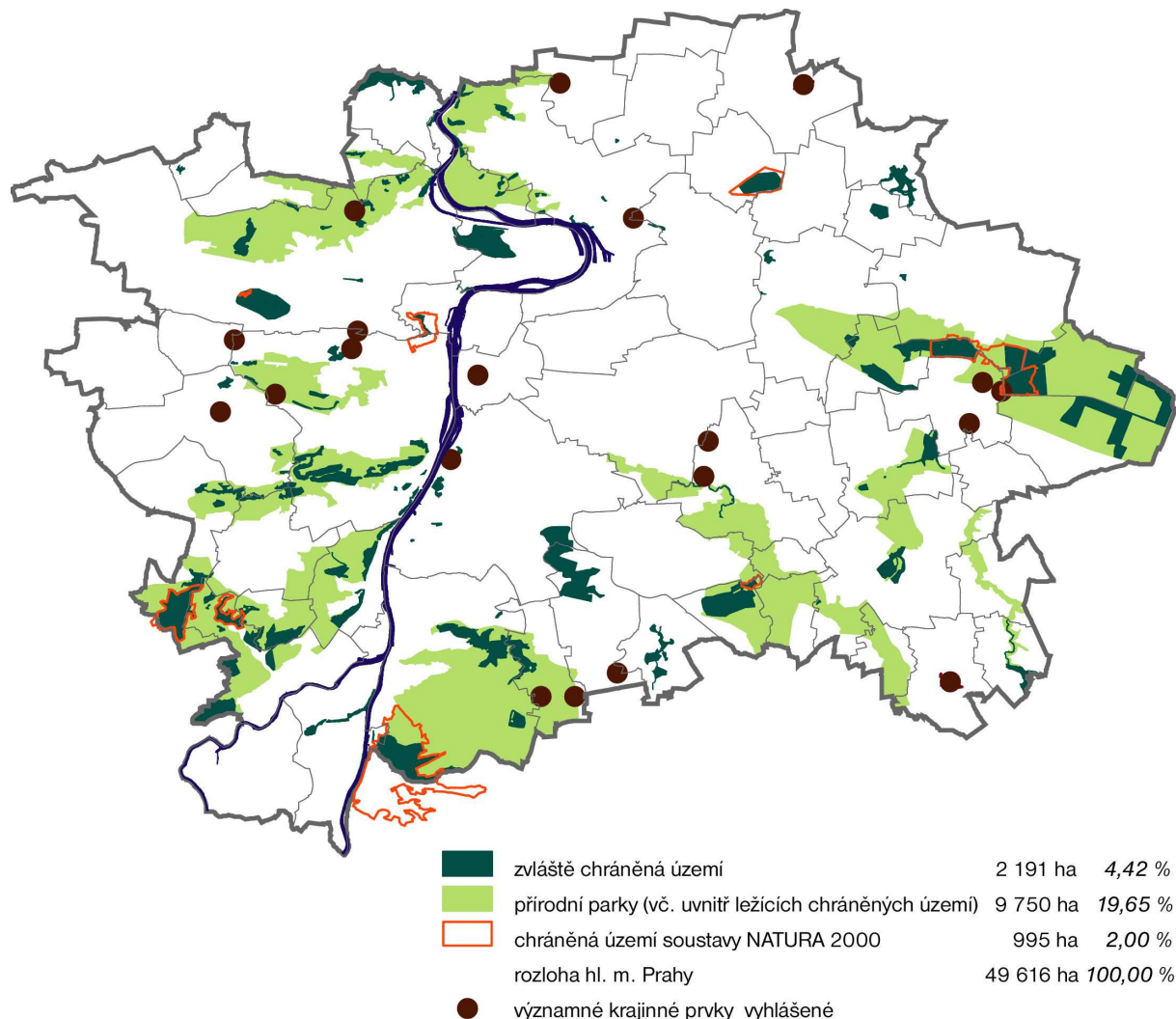
Praha je nejpostiženějším regionem ČR také z hlediska nadměrného hluku. Hlukovou zátěží nad 60 dB (LA_{eq}) je v denních hodinách ohroženo zhruba 50 % Pražanů. Přitom již hodnota 55 dB je Světovou zdravotnickou organizací (WHO) považována za nejvyšší hladinu trvalé hlukové zátěže, při které ještě obecně nedochází k poškození zdraví. Negativní dopad nadměrného hluku na atmosféru města, lidské zdraví a psychiku je nesporný. Podobně jako u kvality ovzduší má i zde rozhodující vliv pozemní doprava, která se na celkovém hlukovém zatížení podílí zhruba 90 %. Na nejrušnějších pražských komunikacích dosahují ekvivalentní hladiny denního hluku až 80 dB. Přispívá k tomu také místy neuspokojivý stav povrchu vozovek a nízký stupeň realizace protihlukových opatření. Dopady hluku z leteckého provozu byly zčásti eliminovány rozsáhlým odhlučněním dotčených objektů v exponovaných koridorech. Akustické klima je zhoršováno také hlukem ze stacionárních zdrojů a v rušných částech města i tzv. sociální hlukem. Vibrace, které jsou častým doprovodným efektem hluku především z mobilních zdrojů, nejen negativně ovlivňují lidské zdraví, ale poškozují i budovy včetně historických památek.

Čistota vodních toků na území města se postupně zlepšuje. Jejich vodohospodářský, rekreační a estetický význam je však kvalitou vody stále limitován. Řeka Vltava v Praze spadala podle celkového hodnocení jakosti tekoucích povrchových vod v roce 2006 do III. třídy čistoty (znečištěná voda), kam patří také nejvodnatější pražský přítok Vltavy – Berounka. Menší pražské toky (Botič, Rokytka, Dalejský, Kunratický, Šárecký potok aj.) se pohybují celkově ve IV. až V. kategorii čistoty, přičemž varující je i pokles jejich vodnosti. Kromě řek Vltavy a Berounky protéká územím města celkem 96 potoků v úhrnné délce 379,6 km. Najdeme zde také 94 vodních ploch, z toho 34 rybníků. Voda tak celkově zabírá 2,2 % rozlohy města. Přestože hydrologická síť Prahy je velmi bohatá, růst teplot v zástavbě a zhoršování odtokových poměrů nevhodným odvodněním území místy vedou k vysoušení města i příměstské krajiny. Pro ozdravení městského mikroklimatu mají proto velký význam jak vodní toky a plochy, tak i drobné vodní prvky uvnitř města. Větší pozornost by také měla

být věnována ochraně vodních zdrojů a pramenišť, stejně jako zajištění dostatečné čistoty rekreačních vodních ploch. Jednou z klíčových priorit hlavního města je dokončení systému protipovodňové ochrany území včetně vhodných opatření na menších tocích.

Mapka č. 6

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Zdroj: URM

Zeleň různé kvality a vzrůstu pokrývá asi třetinu území města (kromě orné půdy), ale její úbytek a nerovnoměrné rozložení negativně ovlivňuje mikroklima, biodiverzitu, vodní režim, rekreační a estetickou funkci prostředí apod. Relativně nejproblematictější je úbytek zeleně v centrální oblasti města a jiných hustě obydlených nebo „sociálně frekventovaných“ částech Prahy, kde je tlumící efekt zeleně nejpotřebnější. Nejvyšší procentuální nárůst ze všech druhů pozemků naopak v Praze dlouhodobě vykazují zastavěné plochy. Rozšiřování a propojování zeleně je tak ztěžováno úbytkem nezastavěných a nezpevněných ploch, zejména v okrajových částech města. Na změnu funkčního využití ploch určených územním plánem pro zeď je vyvíjen velký tlak, zvláště pak v případě přeměny pozemků spadajících do ZPF na stavební pozemky, přičemž dochází ke ztrátě zemědělských půd vysoké kvality. Problémem jsou také nevyjasněné majetkové vztahy k potřebným pozemkům. Většinu zeleně ve vnitřním městě představují zahrady, parky a parkové plochy přesahující celkovou plochu 2 600 hektarů, které se dělí podle významu a režimu údržby do čtyř kategorií. Specifickou složkou pražské zeleně jsou lesy spadající výhradně do kategorie „zvláštního

určení jako lesy příměstské, se zvýšenou rekreační funkcí“. Pokrývají sice téměř 10 % rozlohy města, avšak veškeré porosty jsou hodnoceny jako imisně poškozené na základě srovnání defoliace (opad listů, jehlic) porostů jehličnatých i listnatých v časovém rozmezí 1984 - 2004, přičemž hlavním polutantem způsobujícím poškození dřevin se oproti dřívějšímu SO₂ stává NO_x. Imisní poškození porostů je však jen jedním z negativních vlivů na porosty, významným faktorem je rovněž nadměrné využívání rekreačního potenciálu. Na území Prahy najdeme celkem 89 maloplošných zvláště chráněných území s celkovou výměrou přes 2 200 hektarů (4 % z celkové rozlohy města), která jsou zpravidla součástí 11 přírodních parků. Ty zabírají plochu 9 705 hektarů, tj. přes 20 % rozlohy Prahy. Na území města rovněž zasahuje svým severovýchodním okrajem CHKO Český kras. Ochranná a ekostabilizační funkce maloplošných chráněných území je však stejně jako ostatní zeleň často snižována nadměrným rekreačním využíváním a celkovým „civilizačním tlakem“. V rámci soustavy Natura 2000 bylo v Praze vymezeno také 8 evropsky významných lokalit, z velké části dnes již chráněných. Na území města bylo dosud vyhlášeno 140 památných stromů, registrováno je zde rovněž 20 významných krajinných prvků.

V Praze vzniklo v roce 2006 3,47 mil. tun odpadů, z toho více jak polovinu tvoří stavební a zhruba sedminu komunální odpad (včetně živnostenského). Do kategorie nebezpečných odpadů patří z celkové produkce kolem 6 %, přičemž většina připadá na kontaminované stavební odpady ze sanace starých ekologických zátěží. Spalovna komunálního odpadu v Malešicích (zprovozněná v říjnu 1998) s roční kapacitou 310 tis. tun zpracovává 60 - 70 % komunálního odpadu (KO). Plné využití kapacity je limitováno odběrem tepla, což bude částečně vyřešeno instalací kogeneračního zařízení, které umožní výrobu energie tepelné i elektrické při současném zvýšení kapacity odebíraného odpadu na projektovanou hodnotu 310 000 tun ročně. Tento krok tak sníží závislost výše citovaného zařízení na odběru tepla do sítě Pražské teplárenské, a. s., a naopak přispěje dodávkou vyrobené elektrické energie do veřejné sítě Pražské energetiky, a. s.). Zbývající směsný odpad je skládkován (přes 15 % KO), vyvstávají však spory ohledně skládky městského komunálního odpadu v Ďáblicích, kdy kapacita skládky plánovaná do roku 2012 bude vyčerpána již během příštích dvou let. Společnost ASA tedy plánuje rozšíření skládky východním směrem. Z celkové produkce komunálního odpadu se v Praze separuje více jak 23 % a takto vytříděný odpad je převážně materiálově využíván. Úrovně některých vyspělých evropských zemí, kde se třídí 30 - 50 % KO i více, by Praha mohla dosáhnout již před rokem 2010. Napomáhá tomu rychlý nárůst účinnosti separace a podílu tříděného sběru odpadu. Velkým problémem pražského odpadového hospodářství však zůstávají staré skládky a ekologické zátěže, stejně jako nakládání se stavebním odpadem, který se vyváží i do Středočeského kraje k dalšímu zpracování (v roce 2002 se do Středočeského kraje vyvezlo 41 % stavebního odpadu). Snižování produkce a nebezpečnosti odpadu, jeho třídění v místě vzniku, maximální materiálové a energetické využití odpadu - to jsou konkrétní přínosy pro kvalitu prostředí, na nichž se různou měrou může podílet každý občan Prahy, respektive původce odpadu.

Chováním obyvatel lze do značné míry ovlivnit i čistotu, upravenost a celkovou atmosféru města. Kvalitu prostředí v Praze totiž výrazně narušují také sociopatogenní jevy, jako je například vandalismus. Ten se různou měrou projevuje ve všech částech města poškozováním zeleně, budov včetně památkových objektů, městského mobiliáře, vozidel veřejné dopravy apod. Velmi rozšířeným projevem vandalismu je nelegální tvorba tzv. graffiti, jehož odstraňování je někdy technicky obtížné, ale především velmi nákladné (ročně až desítky miliónů korun z prostředků města a městských částí).

STRATEGICKÉ CÍLE

- P 1 Postupné zlepšení kvality ovzduší a vod, snížení hlukové zátěže**
  - P 1.1 Redukce znečištění ovzduší podle platných limitů na ochranu zdraví
  - P 1.2 Zlepšení kvality povrchových i podzemních vod při celkové rehabilitaci úlohy vody v krajině
  - P 1.3 Snížení hlukového zatížení zejména v obytných a rekreačních zónách
- P 2 Udržitelnost energetických a materiálových toků**
  - P 2.1 Minimalizace množství produkovaných odpadů a maximalizace jejich materiálového využití
  - P 2.2 Snížení spotřeby energií, pohonných hmot a vody
- P 3 Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí**
  - P 3.1 Důslednější ochrana, vhodné rozšiřování a udržování městské zeleně
  - P 3.2 Podpora stability městské a příměstské krajiny
  - P 3.3 Zachování a rozvíjení stávající rozmanitosti přírodních prvků
  - P 3.4 Vytvoření podmínek a zásad ekologicky ohleduplné rekreace na území města včetně chráněných nebo přírodně cenných území
  - P 3.5 Eliminace „vizuálního“ znečištění
  - P 3.6 Zachování kvality pohledů a panoramat v pražské kotlině
- P 4 Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví**
  - P 4.1 Citlivé začlenění památkových objektů a celků do chodu města
  - P 4.2 Uchování charakteru jednotlivých částí města bez porušení jejich genia loci
  - P 4.3 Odlehčení historického jádra Prahy
  - P 4.4 Zapojení veřejnosti do řešení rozvoje města a ochrany kulturně-historického dědictví
- P 5 Koncepční řešení problémů životního prostředí se zapojením veřejnosti**
  - P 5.1 Koncepční přístup města k životnímu prostředí
  - P 5.2 Zvýšení všeobecného pocitu spoluzodpovědnosti za udržitelný rozvoj města

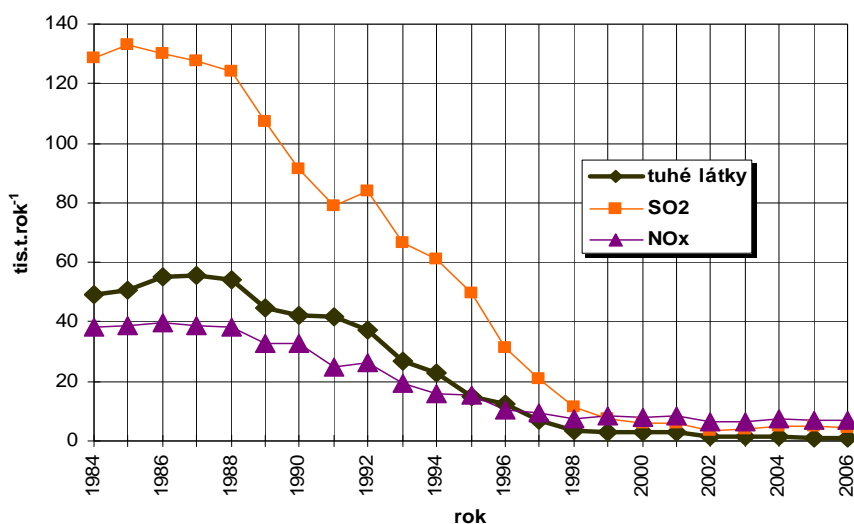
P 1 Postupné zlepšení kvality ovzduší a vod, snížení hlukové zátěže

Velkoměstský charakter Prahy a řada zde koncentrovaných nadregionálních funkcí s sebou nesou i mnoho negativních dopadů na všechny složky životního prostředí. Otázkou však zůstává, do jaké míry jsou tyto nepříznivé vedlejší efekty nutné. Především znečištěné ovzduší a vysoké hlukové zatížení, které ohrožují velkou část obyvatel, dlouhodobě patří mezi hlavní faktory snižující kvalitu života v Praze. Hlavní město se v tomto ohledu stalo nejvíce postiženou oblastí České republiky. Realizace některých ozdravných opatření investičního charakteru již probíhá (výstavba silničních okružních tras, rozvoj sítě metra, výrazná podpora MHD apod.), nezbytné patrně budou i další legislativní a technicko-

organizační kroky (regulace dopravy v centru aj.). Klíč ke zlepšení současné situace však nedejde v rukou pouze představitelům města a státu, ale také samotní Pražané. Ti mohou stav většiny složek životního prostředí svým chováním bezprostředně ovlivnit, a to například změnou svého postoje k individuální automobilové dopravě. Její současné nadměrné užívání v městském provozu je totiž podporováno i subjektivními prestižními důvody.

Graf č. 22

CELKOVÉ EMISE ZE STACIONÁRNÍCH ZDROJŮ (1984 – 2006)

Zdroj: ČHMÚ, ČIŽP, MHMP

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

P 1.1 Redukce znečištění ovzduší podle platných limitů na ochranu zdraví

- Omezovat na nezbytnou míru automobilovou dopravu především v centrální oblasti města a regulovat nabídku těch aktivit, které ji sem přitahují. Podporovat dostavbu silničního Pražského a Městského okruhu ve snaze odklonit necílovou a těžkou nákladní dopravu z města a jeho centra. Preferovat ekologicky vhodnější dopravní prostředky, zvláště v historických nebo přírodně cenných částech města a v rekreačních zónách. Důsledně kontrolovat emisní parametry a technický stav motorových vozidel (vč. hlučnosti).
- Podpořit úplný a trvalý přechod od neekologických, především pevných a kapalných paliv k centrálním zdrojům vytápění nebo jeho ekologicky šetrnějším lokálním formám (zemní plyn, obnovitelné zdroje energie), což je aktuální zejména pro historické jádro a některé okrajové části města s převažujícím venkovským typem zástavby.
- Snižovat prašnost prostředí vhodnou výsadbou zeleně (včetně přeměny zemědělské půdy na trvalé porosty), častějším čištěním ulic a jejich splachováním tlakovou vodou atd.).
- Průběžně aktualizovat a naplňovat integrovaný krajský program snižování emisí znečišťujících látek a zlepšení kvality ovzduší (nařízení č. 14/2006 Sb. hl. m. Prahy).

P 1.2 Zlepšení kvality povrchových a podzemních vod při celkové rehabilitaci úlohy vody v krajině

- Minimalizovat svody nečištěných odpadních vod do toků, resp. soustřeďovat je do vhodných čistících zařízení.

- Stimulovat omezení průmyslového znečištění vod přímo v místě jeho vzniku (např. odběrem užitkové vody pod výpustí odpadních vod odběratele; při vypouštění průmyslových odpadních vod do kanalizace využívat předčisticích zařízení, důsledněji kontrolovat dodržování předpisů).
- Redukovat znečištění oplachových vod z komunikací a zpevněných ploch (lepším řešením odvodnění, užíváním šetrnějších posypových materiálů atd.).
- Oddělovat neznečištěné dešťové vody a následně je využívat např. k posílení vodnosti malých toků.
- Zabraňovat nevhodným hydrologickým zásahům a průsakům znečišťujících látek do podzemních vod na celém území města s důrazem na ochranu vodních zdrojů (pramenů, pramenišť a jímacích oblastí).
- Revitalizovat vodní toky a plochy s cílem posílit jejich vodohospodářskou, krajinnou, biologickou i rekreačně-estetickou funkci. Provádět pravidelnou údržbu koryt a okolí toků, ve vhodných úsecích prověřit návrat k jejich přirozenému trasování. Rehabilitovat vodní toky a plochy jako funkční biokoridory, resp. biocentra (obnovou a údržbou břehových porostů, druhově vhodným zarybňováním a celkovým zvyšováním biodiverzity). Postupně zpřístupňovat vybrané břehové partie formou „přírodních promenád“, podpořit zainteresovanost obyvatel na ochraně místního vodního toku, plochy.
- Zvyšovat retenční schopnost území s maximálním využitím přírodních prvků a v koordinaci se systémem odvodnění města, na příhodných místech zvážit budování dalších retenčních nádrží aj.
- Obnovovat zaniklé a zakládat nové trvalé vodní plochy, a to s ohledem na možnost jejich rekreačního využívání.
- Monitorovat množství a kvalitu vody v tocích, uplatňovat požadavky na jakost vody v tocích přitékajících do města, zejména v rámci vodohospodářských plánů povodí.
- Koordinovat postup zainteresovaných subjektů na úrovni Prahy a Středočeského kraje v rozhodovací a povolovací praxi (např. ve vztahu k podzemním vodám a potokům).
- Dopracovat a aktualizovat generely malých vodních toků s následným využitím výsledků pro změnu územního plánu.

P 1.3 Snížení hlukového zatížení zejména v obytných a rekreačních zónách

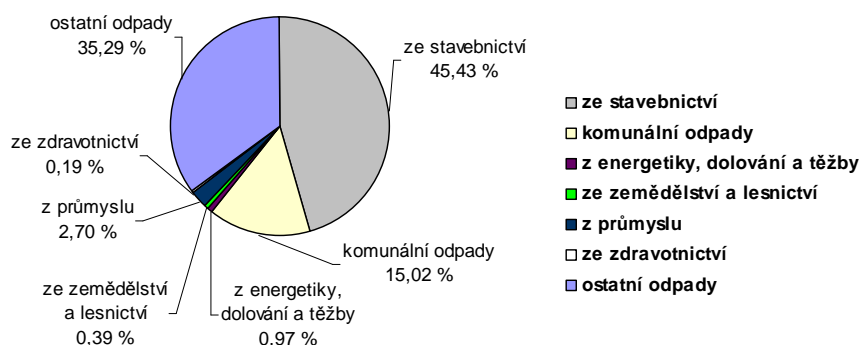
- Frekventované dopravní trasy vést mimo hustě obydlená území a rekreační zóny.
- Postupně odstraňovat starou a preventivně eliminovat novou hlukovou zátěž převyšující úroveň povolenou stávající legislativou.
- Instalovat protihlukové bariéry a vysazovat pásy izolační zeleně podél komunikací.
- Podpořit odhlučňování objektů ležících v zónách nejvíce vystavených hluku z pozemní dopravy a v případě rozšiřování ochranného hlukového pásma letiště také z letecké dopravy.
- Omezovat tzv. „sociální hluk“ legislativními úpravami a důslednější kontrolou dodržování stanovených pravidel.

P 2 Udržitelnost energetických a materiálových toků

Jedním z hlavních klíčů k trvale funkční společnosti je bezesporu omezení spotřeby veškerých zdrojů, zejména neobnovitelných. Naplnění tohoto cíle je podmíněno nejen mnoha technickými a legislativními zásahy, ale především změnou postoje jednotlivců i institucí k celé problematice.

Graf č. 23

STRUKTURA ODPADU (2006)

Zdroj: ISOH - VÚV, MHMP

Vybrané aktivity a principy realizace cílů**P 2.1 Minimalizace množství produkovaných odpadů a maximalizace jejich materiálového využití**

- Omezovat množství vznikajících odpadů a snižovat jejich nebezpečné vlastnosti.
- Minimalizovat množství produkovaných odpadů a maximálně je materiálově využívat.
- Podporovat výstavbu zařízení pro materiálové využívání odpadů o dostatečné kapacitě a vybavenosti.
- Vytvářet podmínky pro rozšiřování intenzifikace odděleného sběru odpadů s cílem přiblížit se k 50 % materiálového využívání komunálních odpadů v roce 2010 (papír, sklo, plasty, nápojové kartony, bioodpad).
- Rozšiřovat síť mobilních i stálých sběrných míst druhotně využitelných surovin a nebezpečných odpadů, zavést celoměstský separovaný sběr dalších typů odpadu (např. nápojových kartonů, bioodpadu, kovových obalů aj.).
- Zvýšit a koordinovaně uplatňovat využití stavebních odpadů.
- Důsledně evidovat a centrálně shromažďovat nebezpečné odpady (včetně elektrotechnického odpadu), zajistit jejich ekologicky šetrnou likvidaci.
- Vyřešit nakládání s čistírenskými kaly podle legislativních požadavků EU.
- Optimalizovat nakládání s vybranými odpady a výrobky podléhajícími zpětnému odběru.
- V rámci nakládání s komunálním odpadem zajistit sdružené plnění zpětného odběru a využití odpadů z obalů.
- Na úrovni města a orgánů veřejné správy upřednostňovat ekologicky šetrné výrobky a výrobky z recyklovaných surovin při zadávání veřejných zakázek.
- Naplnit cíle krajského „Plánu odpadového hospodářství hl. m. Prahy“ schváleného na období 2004 - 2013.

P 2.2 Snížení spotřeby energií, pohonných hmot a vody

- V souladu s „Územní energetickou koncepcí hl. m. Prahy“ orientovat energetickou politiku města na úspory energií a maximální možné využití obnovitelných zdrojů energie.
- Uplatňovat energeticky příznivé technologie při nakládání s odpady, využívat energii získanou jejich termickou úpravou.

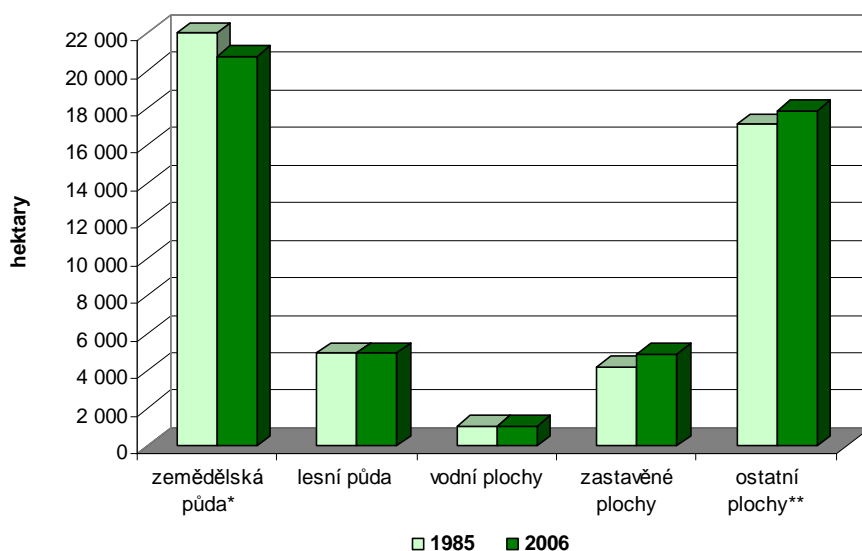
- Snižovat energetickou náročnost nových i rekonstruovaných budov podporou energeticky šetrných projektů, resp. realizací efektivních úsporných opatření apod.
- Snižovat úniky pitné vody z vodovodní sítě, podporovat hygienicky přijatelné úspory vody v domácnostech, ve veřejné sféře a průmyslu.
- Podporovat využití stávajících kolektorů a případné rozšiřování jejich sítě.
- Pokračovat ve výrazné preferenci městské veřejné dopravy.

P 3 Trvale možný soulad městského a přírodního prostředí

Rozmanité geomorfologické a přírodní poměry patří spolu s unikátním urbanisticko-architektonickým dědictvím k nejcennějším devízám hlavního města. Stěžejním úkolem je proto nalezení harmonické rovnováhy městských struktur a přírodních prvků, které se mohou vhodně doplňovat. Zatím je tomu spíše naopak, neboť typické atributy města jako doprava a bydlení zároveň představují největší zátěž pro přírodní prostředí.

Graf č. 24

STRUKTURA VYUŽITÍ PLOCH

Pozn.: * včetně zahrad, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů, ** včetně stavenišť
Zdroj: ČÚZK, MHMP

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

P 3.1 Důslednější ochrana, vhodné rozšiřování a údržba městské zeleně

- Chránit stávající zeleň před plošnými redukcemi ve prospěch nové zástavby, před necitlivými zásahy včetně vandalizmu apod., se zvláštním důrazem na ochranu historické zeleně.
- Zajistit dostatečnou odbornou péči o zeleň podloženou zpracováním celoměstské koncepce správy a údržby městské zeleně.
- Postupně revitalizovat městskou a příměstskou zeleň včetně historických parků a zahrad, městských stromořadí a degradovaných ploch.
- Podporovat revitalizaci zeleně ve vnitroblocích s ohledem na jejich významnou a dosud málo využívanou sociálně-rekreační funkci místního dosahu.

- Zvyšovat rekreační potenciál městských lesů, parků a dalších rekreačně využitelných ploch.
- Důsledně chránit les před jiným využitím, především pozemky určené k plnění funkcí lesa s důrazem na absolutní ochranu porostů zařazených do ÚSES.
- Stanovit zásady výkupu soukromých pozemků, a to nelesních pozemků s lesními porosty, nelesních pozemků určených územním plánem k zalesnění a soukromých lesních pozemků. Na základě zmapování a vyhodnocení aktivně iniciovat tyto výkupy.
- Zachovat systém finančních podpor pro oblast lesů.

P 3.2 Podpora stability městské a příměstské krajiny

- Umožnit dostatečnou prostupnost krajiny, vhodně rozšiřovat a propojovat zelené (přírodní) plochy do souvislejších a životaschopnějších celků (včetně prvků ÚSES) s cílem posílit rekreačně-ekologický potenciál území (v souladu s celoměstským systémem zeleně); ve spolupráci se Středočeským krajem vytvářet realizovatelné úseky zeleného prstence kolem Prahy.
- Chránit pozemky s kvalitní zemědělskou půdou před stavebním zábořem a přeměnou na zpevněné plochy, ochrana půdního fondu preferencí mimoprodukční funkce ZPF.
- Rozšiřovat plochy lesů, trvalých travních porostů a ostatních kategorií městské zeleně jak v příměstské krajině, tak v již urbanizovaných územích ve snaze zlepšit mikroklima, propustnost povrchů, rekreační využitelnost atd.
- Vytvářet trvalé podmínky pro existenci veřejně přístupné zeleně uvnitř nových obytných zón.
- Posilovat retenční schopnost území s maximálním využitím přírodních prvků v souladu se „Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR“; vhodně rozčlenit a ozelenit velké monofunkční areály s vysokým podílem zpevněných (nepropustných) ploch; ve vhodných místech zvážit vybudování dalších retenčních nádrží (viz také P 1.2).
- Revitalizovat a systematicky kvalitně pečovat o vodní toky, plochy i jejich okolí; rehabilitovat jejich vodohospodářskou, biologickou, krajinářskou a rekreačně-estetickou funkci; obnovovat zaniklé a vytvářet nové trvalé vodní plochy i s možností rekreačního využívání apod. (viz také P 1.2).

P 3.3 Zachování a rozvíjení stávající rozmanitosti přírodních prvků

- Zpracovávat projekty územního systému ekologické stability a usilovat o jejich realizaci (podle územního plánu).
- Zajistit ochranu rostlinných i živočišných společenstev a jejich přirozených biotopů, zachovat stávající, příp. vytvářet nové přírodě blízké plochy umožňující rozšíření a migraci.
- Aktualizovat systém kategorizace městské i příměstské zeleně z hlediska zachování druhové rozmanitosti, s případným zohledněním krajinného rázu.

P 3.4 Vytvoření podmínek a zásad ekologicky ohleduplné rekreace na území města včetně chráněných nebo přírodně cenných území

- Vytvořit zásady a podmínky pro ohleduplný pobyt návštěvníků zvláště chráněných území, přísněji postihovat nedodržování stanovených pravidel.
- Zlepšit informovanost návštěvníků chráněných území mj. instalací informačního systému přímo v terénu a jeho prezentací na webových stránkách města.
- Dokončit, průběžně aktualizovat a realizovat plány péče zvláště chráněných území.

- Postupně revitalizovat přírodně cenná území, včetně jejich očisty od negativních civilizačních prvků (odpadky, černé skládky, ohniště, nelegální a nevhodné provizorní stavby aj.).
- Zpracovat program podpory krátkodobé rekreace (včetně příměstské), vyčlenit dostatek sportovně-rekreačních ploch mimo chráněná území, která tuto roli často suplují.
- Vytvořit systém podpor pro vlastníky pozemků v chráněných územích a lokalitách důležitých pro ÚSES a stanovit zásady výkupu pozemků do majetku města.
- Rozvíjet ekologickou výchovu a lokální patriotismus s cílem zapojit do ochrany přírodních hodnot také širší veřejnost.

P 3.5 Eliminace „vizuálního“ znečištění

- Zlepšit úklid veřejných prostranství a systém nakládání s komunálním odpadem.
- Urychlit odklizení autovraků a důsledně postihovat jejich majitele.
- Regulovat instalaci velkoplošných reklamních zařízení, důsledně odstraňovat nepovolené reklamy.
- Účinně postihovat vandalismus (znečišťování veřejných prostranství odpadky, nelegální tvorbu graffiti apod.), a to i formou zapojení viníka do veřejně prospěšných prací.
- Působit na majitele chátrajících objektů a ploch, omezovat výstavbu provizorních a esteticky nevhodných staveb.
- Redukovat výkopové práce při pokládání a opravě inženýrských sítí jejich lepší koordinací, preferovat využití kolektorů.

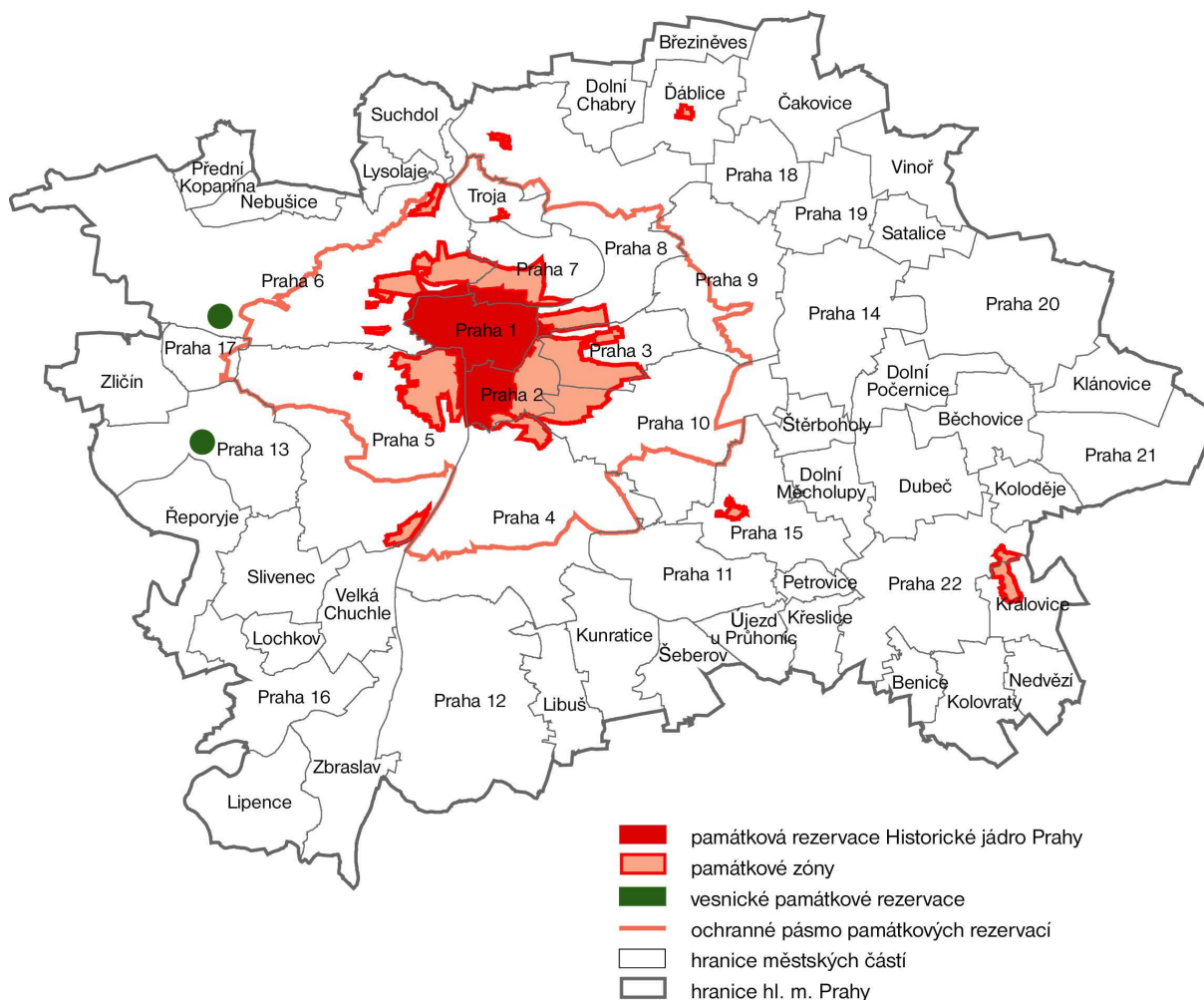
P 3.6 Zachování kvality pohledů a panoramat v pražské kotlině

- Citlivě posuzovat estetický vliv nových staveb a technických zařízení na vzhled okolí, zejména jejich vizuální dopad na pražské panorama.
- Pečovat o přírodní a hodnotné architektonické dominantní prvky i mimo chráněná území a památkovou rezervaci Historické jádro Prahy.

P 4 Rozvoj města respektující historické a kulturní dědictví

Jedním z vážných problémů Prahy je střet atributů moderní doby s hmotným a duchovním odkazem minulosti spojený s rizikem chybných a často nevratných zásahů do staleté urbanistické a architektonické podoby města. Praha je někdy svědkem necitlivého přístupu, kdy kulturně-historické dědictví bývá chápáno spíše jako překážka, nikoliv jako stěžejní součást rozvojového potenciálu města. Respektován vždy není příliš ani fakt, že historické jádro Prahy nebylo dimenzováno pro dnešní intenzitu využití. Péče o hmotné a duchovní hodnoty minulosti by měla být chápána jako významná investice do budoucna. Zápis na prestižní listině světového kulturního dědictví UNESCO je v tomto ohledu nejen dobrou marketingovou značkou, ale především závazkem. Praha proto musí usilovat o harmonický soulad mezi ochranou historického dědictví a přiměřeným rozvojem města. Zachování hmotného a duchovního odkazu minulosti nesmí být chápáno pouze jako profesní náplň činnosti příslušných institucí, ale jako veřejný zájem a do značné míry také jako naše povinnost vůči minulým i budoucím generacím.

Mapka č. 7

PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ V PRAZE

Zdroj: URM

Vybrané aktivity a principy realizace cílů**P 4.1 Citlivé začlenění památkových objektů a celků do chodu města**

- Vytvořit a efektivně uplatňovat přehledné regulativy ochrany památek na území města včetně pravidel kontroly jejich dodržování (s využitím nového Plánu ochrany a udržitelného rozvoje historického jádra Prahy, tzv. Management planu). Respektovat obecně platné metodické postupy v památkové péči.
- Rozvinout osvětovou a propagační činnost ve snaze zvýšit povědomí občanů o tom, že ochrana památek je veřejným zájmem.
- Hledat soulad využití památkového fondu s jeho historickým odkazem a dispozičním potenciálem při zachování původních hodnot.
- Lépe přiblížit vlastníkům a uživatelům památkových objektů systém podpor v památkové péči, poskytovat jim bezplatný poradenský servis apod.
- Vypracovat podrobnou kategorizaci památkových objektů na území Prahy podle míry jejich ohrožení nebo znehodnocení památkové podstaty.
- Podniknout nebo iniciovat nezbytné kroky k záchraně nejohroženějších památek města.
- Důsledně dbát na udržení památkově cenných objektů ve vlastnictví města s cílem zachovat přímý vliv na jejich stav a funkční využití.

- Věnovat zvýšenou pozornost stavu a adekvátnímu využití nemovitých památek ležících mimo památkovou rezervaci Historické jádro Prahy (bývalá feudální sídla, kostely a drobné sakrální stavby, někdejší zemědělské a viniční usedlosti nebo celá jádra původních vesnic, ale i hodnotná průmyslová architektura aj.).
- Dbát na plnohodnotnou ochranu střešní krajiny v historickém městě a v dalších hodnotných urbanistických celcích, na ochranu historického podzemí (sklepy, archeologická naleziště) a technických památek.
- Zajistit lepší ochranu pražského kulturně-historického dědictví vůči všem formám zničení, poškození a znehodnocení při mimořádných situacích (včetně živelných pohrom).

P 4.2 Uchování charakteru památkově hodnotných částí města bez porušení jejich genia loci

- Respektovat památkovou rezervaci Historické jádro Prahy jako součást světového kulturního dědictví registrovaného UNESCO, včetně z toho vyplývajících závazků, zvýšit zájem a finanční účast státu i evropských orgánů na záchraně a přiměřeném rozvoji historického jádra Prahy.
- Zachovat polyfunkční povahu celoměstského centra, včetně významného podílu bydlení a k němu náležejících obslužných funkcí.
- Podporovat specifika historických částí města, respektovat hodnotné urbanistické celky z 20. století, zamezit průniku cizorodých prvků do původní zástavby někdejších venkovských sídel.
- Nepřipouštět vznik monofunkčních zón čistě turistické nebo administrativní povahy, u stávajících usilovat o jejich revitalizaci a polyfunkčnost.
- Vytvářet „přátelské“ veřejné prostory (pasáže, vnitrobloky, pěší zóny, obytné ulice, městské parky), město vhodně oživit zelení, drobnou architekturou, mobiliářem, vodními prvky aj.; usnadňovat pěší spojení frekventovaných lokalit.

P 4.3 Odlehčení historického jádra

- Rozvolnit celoměstské funkce mimo historické jádro Prahy.
- Vytěsňovat z historického jádra veškeré aktivity, které výrazně narušují jeho tradiční atmosféru (nevhodný způsob prodeje a reklamy, poskytování sexuálních služeb apod.).
- Zmírnit tlak na komerční využití historicky cenných budov a lokalit dostatečnou nabídkou rozvojových ploch mimo historické jádro.
- Zásadně redukovat individuální automobilovou dopravu, nepřipouštět vznik nadměrných zdrojů cílové IAD na území památkové rezervace Historické jádro Prahy.
- Rozšířit nabídku turistických cílů a tras i na další lokality v rámci památkové rezervace Historické jádro Prahy a na ostatní zajímavé části města.
- Omezovat provizorní a krátkodobé využití ploch.

P 4.4 Zapojení veřejnosti do řešení rozvoje města a ochrany kulturně-historického dědictví

- Posilovat vědomí obyvatel a návštěvníků o kulturně-historické unikátnosti Prahy.
- Zlepšit informovanost o rozvojových záměrech města a funkčnost zpětné kontroly prostřednictvím občanů nebo občanských sdružení.
- Respektovat principy účasti veřejnosti (zainteresovaných skupin občanů) zakotvené v Aarhuské úmluvě při procesu posuzování aktivit v památkově cenných částech města. Vytvořit kvalitní informační zázemí sloužící pro rozhodování veřejných orgánů a posílení role veřejnosti v otázkách územního rozvoje a ochrany památkového dědictví.

- Ve spolupráci se školami všech stupňů formovat již od nejmladší generace pozitivní a zodpovědný vztah k hmotnému i duchovnímu bohatství města.

P 5 Koncepční řešení problémů životního prostředí se zapojením veřejnosti

Jedním ze základních východisek přístupu města k životnímu prostředí by se měl stát princip udržitelného rozvoje, formulovaný v závěrečném dokumentu světové konference OSN o životním prostředí konané v Riu de Janeiru roku 1992 (tzv. Agendě 21). Naposledy v roce 2005 se k němu přihlásila také vláda ČR schválením aktualizované „Státní politiky životního prostředí na období 2004 - 2010“ a koncem roku 2004 přijetím „Strategie udržitelného rozvoje České republiky“. Inspirací pro Prahu by se mohl stát rovněž mezinárodní projekt „Zdravá města“, iniciovaný v roce 1988 Světovou zdravotnickou organizací (WHO) a formulující žádoucí principy rozvoje účastnických měst a života v nich.

Principy komunikace města s veřejností v otázkách životního prostředí by měly vycházet z Aarhuské úmluvy, která byla přijata roku 1998 a v roce 2003 ji ratifikovala i Česká republika.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

P 5.1 Koncepční přístup města k životnímu prostředí

- Zpracovat koncepci ochrany životního prostředí v hl. m. Praze a dokument navazující na „Tematickou strategii pro životní prostředí měst“.
- Provázat rozhodování města se strategickým plánem a koncepcí životního prostředí.
- Realizovat projekty environmentálního systému řízení v organizacích s majetkovou účastí nebo přímým vlivem města.
- Dotvářet a aktualizovat systém poskytování informací o stavu životního prostředí (ENVIS, Ročenka ŽP, internetové stránky hl. m. Prahy aj.).

P 5.2 Zvýšení všeobecného pocitu spoluzodpovědnosti za udržitelný rozvoj města

- Cíleně posilovat ekologické povědomí obyvatel a návštěvníků města, pozitivně je motivovat k ekologicky šetrnému jednání.
- Umožnit veřejnosti (zajímavým skupinám občanů) aktivní účast na rozhodovacím procesu o otázkách životního prostředí a rozvoje města.
- Zajistit realizaci kvalitních programů v rámci „Krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na území hl. m. Prahy“ (EVVO).
- Zlepšit informovanost o záměrech města týkajících se životního prostředí a aktivitách EVVO.
- Koordinovat a podporovat spolupráci subjektů EVVO mezi všemi cílovými skupinami.

INFRASTRUKTURA

SPOLEHLIVĚ FUNGUJÍCÍ MĚSTO

Praha chce modernizovat, rozvíjet a provozovat dopravní a technickou infrastrukturu tak, aby podporovala dobré fungování a ekonomiku města, jeho ambice a rozvoj, odpovídala úrovni technického pokroku a její systémy pracovaly spolehlivě, efektivně a šetrně k životnímu prostředí.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

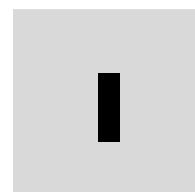
rozvíjet integrovaný systém veřejné dopravy zahrnující také příměstskou železniční dopravu, zvyšovat jeho kvalitu i konkurenceschopnost,

ovlivňovat úroveň a způsob užívání osobních automobilů v Praze tak, aby trvale klesal negativní vliv jejich provozu na prostředí města,

vytvářet na území Prahy podmínky k plné integraci železniční, dálniční, silniční sítě a leteckých cest do evropských sítí a k dosažení úrovně technické infrastruktury srovnatelné s vyspělými evropskými městy,

zvyšovat efektivitu technické infrastruktury města, její spolehlivost a podíl na bezpečnosti města, omezovat ztráty v sítích i znečištění prostředí, které způsobuje nevhodně fungující a chybějící infrastruktura,

optimalizovat využití stávajících systémů a kapacit dopravní a technické infrastruktury; jejich doplňováním a modernizací podporovat přednostně rozvoj nových městských center a nových lokalit bydlení a dosažení potřebné úrovně infrastruktury na celém území města.

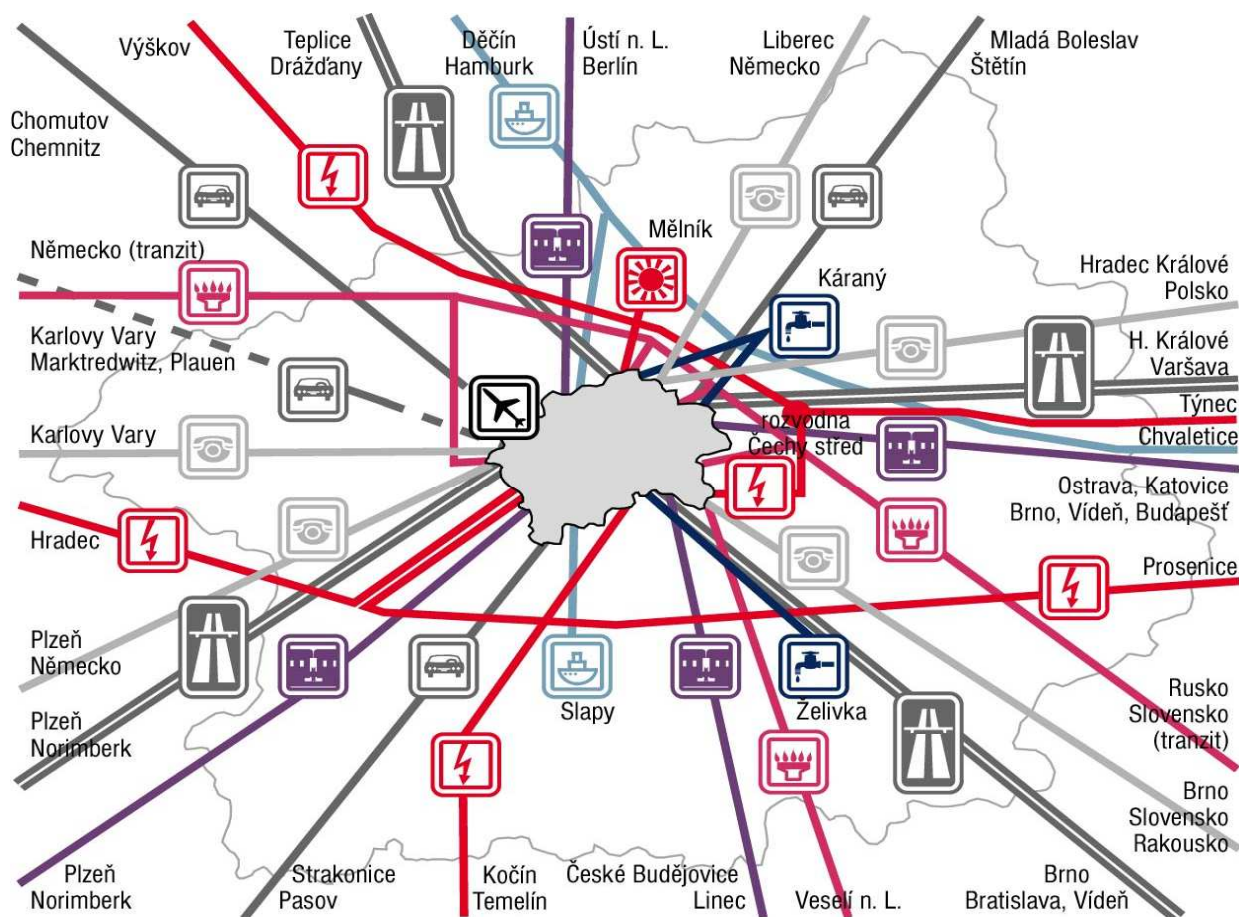
KLÍČ K FUNGUJÍCÍMU MĚSTU

Klíč k fungujícímu městu spočívá v dosažení souladu mezi vysokými vnitřními i vnějšími nároky na kapacitu, spolehlivost a kvalitu dopravní a technické infrastruktury města a kvalitou životního prostředí. Na území Prahy se koncentrují funkce a aktivity nadregionálního významu a také služby pro vysoký počet dalších denně přítomných osob – dojíždějících za prací, mimopražských studentů, pacientů a návštěvníků města. Nároky na infrastrukturní systémy jsou tak určovány potřebami 1,6 až 1,7 mil. osob a trendy budoucího vývoje poptávky. Praha se také musí citlivě zhostit své funkce průsečíku významných tranzitních cest.

Praha je ve většině oborů infrastruktury vázána na zdroje a systémy regionálního, republikového i evropského významu. Město nemá na svém území potřebné zdroje pro napájení svých systémů a není schopno ze svého rozpočtu pokrýt značný objem investic do dopravní a technické infrastruktury. Finanční účast státu v tomto směru neodpovídá postavení a významu Prahy v rámci ČR.

Mapka č. 8

HLAVNÍ VNĚJŠÍ VAZBY PRAŽSKÉ INFRASTRUKTURY

Zdroj: STR URM

Přednost lidem

Překotný nárůst automobilismu v Praze a jejím okolí od počátku devadesátých let výrazně převyšuje republikový i evropský průměr. Tento vývoj zastihl pražskou uliční síť ve stavu, který nevyhovoval ani mnohem nižším nárokům z 80. let.

V 90. letech byla vytvořena koncepce komunikačního systému - hlavní uliční síť. Počet tras a stanovení parametrů jednotlivých částí systému byly konfrontovány s důsledky pro okolní území a hledala se oboustranně přijatelná řešení. Systém je založen především na dvou okruzích - Městském (budovaném jako obchvat vnitřního města) a silničním Pražským (budovaném jako obchvat Prahy propojující jednotlivé dálnice a sloužící především pro tranzitní dopravu).

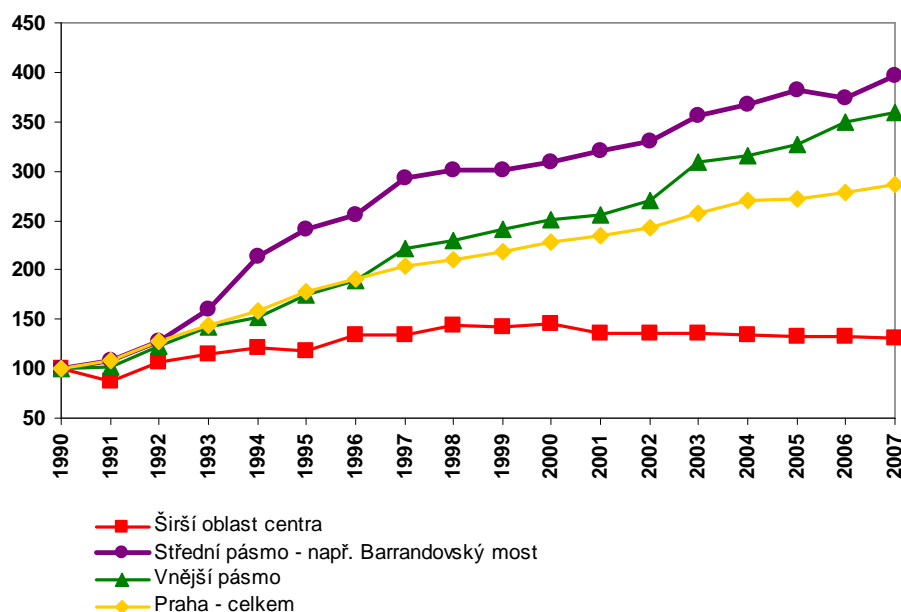
Při vědomém poddimenzování komunikací na kapacitní úroveň přijatelnou pro přilehlá území města vyvstává ještě naléhavěji potřeba nabídnout co nejatraktivnější konkurenceschopnou veřejnou dopravu.

V centrální oblasti Prahy se postupně zavádí regulace automobilové dopavy zpřísněným režimem parkování, který se osvědčil v zahraničí, vážně se diskutuje o zpoplatnění vjezdu aut do celoměstského centra. Díky prioritním investicím města do dopravní infrastruktury se daří od roku 1995 stabilizovat podíl městské veřejné dopavy na dělbě přepravní práce zhruba na 60 procentech, což Prahu řadí na přední místo v Evropě.

Město se rozhodlo, že bude hledat optimální limity automobilové dopavy za přispění atraktivní veřejné dopavy sjednocené v rámci Prahy a podstatné části regionu Střední Čechy do integrovaného dopravního systému. Tento přístup umožňuje mimo jiné postupně zlepšovat podmínky pro pohyb pěších a cyklistů. Rizikem této strategie je, že veřejnost nepřijme potřebná opatření, což by oslabilo pozici veřejné dopavy a znamenalo další nárůst automobilů v uliční síti. Kromě toho tempo uplatňování dopravní politiky stále není dostatečné, neboť je závislé na finančních možnostech Prahy a výrazně malé státní finanční podpoře. V důsledku toho je dopravní situace v pražských ulicích i nadále kritická a způsobuje podstatné škody na prostředí města.

Trvalý zájem o veřejnou dopravu se příznivě projeví na životním prostředí, promítne se do ekonomické prosperity města a také se zvýší rychlost, plynulost a bezpečnost automobilového provozu. Je zároveň klíčovou podmínkou pro zajištění dlouhodobé funkčnosti nově budované hlavní uliční sítě.

Graf č. 25

AUTOMOBILOVÝ PROVOZ V LETECH 1990 AŽ 2007

Rok 1990 = 100 %

Zdroj: ÚDI Praha, od r. 2007 TSK HMP

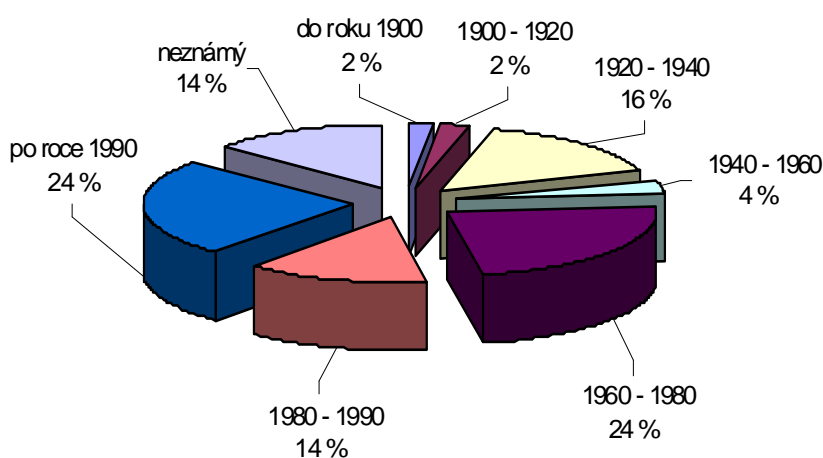
Zdravé tepny města

Technická infrastruktura se postupně prosazuje jako účinný nástroj zlepšování kvality života a prostředí. Jednotlivé systémy však zatím nemají k optimálnímu spolupůsobení ve městě srovnatelné podmínky a jsou různou měrou závislé na řešení oborových problémů v nadměstském měřítku.

Zásobování pitnou vodou lze v běžném provozu považovat za dostačující. Spotřeba vody každým rokem klesá, množství vyráběné a distribuované vody je více než o třetinu nižší než zatím dosažené maximum z 80. let. V popředí zájmu je především nevyhovující stav vodovodní sítě jako hlavní příčina výpadků dodávky a ztrát pitné vody i zhoršování její jakosti během dopravy ke spotřebiteli.

Graf č. 26

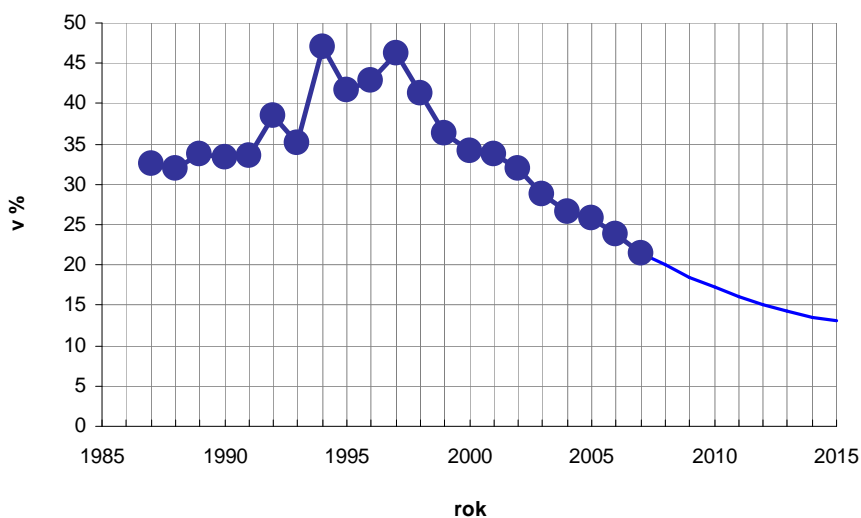
STÁŘÍ VODOVODNÍ SÍTĚ

Zdroj: PVK, a. s.

Graf č. 27

ZTRÁTY PITNÉ VODY

Zdroj: PVK, a. s.

Systém odvádění a likvidaci odpadních vod z velké části zajišťuje jednotná kanalizační soustava, která přivádí většinu odpadních vod do Ústřední čistírny odpadních vod (ÚČOV) na Císařském ostrově. Pouze sídliště a okrajová území jsou zčásti odkanalizována oddílnou soustavou. Splaškové odpadní vody včetně části srážkové vody jsou likvidovány v ÚČOV nebo v lokálních komunálních čistírnách odpadních vod (ČOV). V malých čistírnách je v současné době upravováno 5 % z celkového množství čištěné odpadní vody v Praze. Značná část srážkové vody z jednotné kanalizace z odlehčovacích komor nebo z dešťové kanalizace přes dešťové usazovací nádrže je odváděna do Vltavy nebo ostatních vodních toků.

Nový přístup k problematice odvodnění vychází z ekologických hledisek a nových vědních poznatků. Je nutné zajistit čištění většiny splaškových vod v kapacitně dostatečné a vysoce účinné čistírně pro Prahu, optimalizovat funkci stokové sítě, důsledně čistit i znečištěné dešťové vody a vytvořit podmínky pro funkčnost stokové sítě při povodňových průtocích. Ústřední čistírnu a lokální čistírny odpadních vod, které budou nadále provozovány, je nutné vybavit tak, aby splňovaly požadavky na vypouštění znečištění v kvalitě i v čase podle platné legislativy sladěné s předpisy EU.

V energetickém zásobování se stav infrastruktury postupně zlepšuje. Dosud se využívají všechna média včetně pevných paliv. Město podporuje přechod na ušlechtilá paliva cestou dotací a sleduje rozvoj centralizovaného zásobování teplem, zvýšení efektivity výroby, distribuce a snižování spotřeby energií. Rovněž podporuje výrobu tepla a elektrické energie z obnovitelných zdrojů šetrnou k životnímu prostředí Prahy, kterou je potřeba více využívat.

Vedení města podporuje rozvoj a využití informačních systémů a databází pro správu města, veřejný a soukromý sektor i obyvatele města. Důležitá je zejména jejich spolehlivost a funkčnost i v krizových situacích. Časté zásahy do inženýrských sítí (zejména v důsledku havárií) zatěžují občany i prostředí města. Město podporuje výstavbu kolektorů pro společné umístění vodovodů, plynovodů, teplovodů, elektroenergetických a slaboproudých přenosových sítí.

STRATEGICKÉ CÍLE

I 1 Atraktivní integrovaný systém veřejné dopravy

- I 1.1 Preference veřejné dopravy v provozu, tarifní politice a investicích
- I 1.2 Rozhodující role a význam kolejových druhů dopravy v integrovaném systému a posílení zájmu o jejich užívání

I 2 Řízení a redukce užívání automobilů

- I 2.1 Ucelená a přehledná hlavní uliční síť s prioritou Městského a silničního Pražského okruhu
- I 2.2 Omezení automobilové dopravy v ulicích města, míra omezení musí směřem k centru narůstat
- I 2.3 Snižování negativních dopadů nákladní dopravy ve městě

I 3 Integrace do evropských dopravních sítí

- I 3.1 Rychlé, pohodlné a spolehlivé vazby a přestupy dálkové a mezinárodní osobní dopravy
- I 3.2 Realizace staveb a opatření souvisejících s integrací do evropských dopravních sítí
- I 3.3 Soulad existence letišť na území Prahy a jejich kapacity s limity životního prostředí v jejich okolí, podél přístupových komunikací a podél leteckých koridorů

I 4 Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty

- I 4.1 Bezpečný a pohodlný pohyb chodců ve městě
- I 4.2 Zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu, rozšiřování sítě cyklostezek

I 5 Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou

- I 5.1 Zlepšení stavu a úrovně provozování vodárenského systému
- I 5.2 Spolehlivá dodávka kvalitní pitné vody v běžném i havarijním provozu
- I 5.3 Potřebná míra zálohování zdroje Želivka, spolupráce (zastupování) vodních zdrojů při zásobování města
- I 5.4 Zlepšení kvality vody ve vodním zdroji Želivka

I 6 Ekologicky přijatelné odvodnění města - stoková síť a čištění odpadních vod

- I 6.1 Zásadní zlepšení stavu a úrovně provozování stokového systému včetně čištění odpadních vod
- I 6.2 Spolehlivé a účinné čištění všech znečištěných vod odváděných z území města včetně likvidace kalů, zajištění souladu s limity EU
- I 6.3 Snížení podílu neznečištěných (balastních) vod ve stokové síti

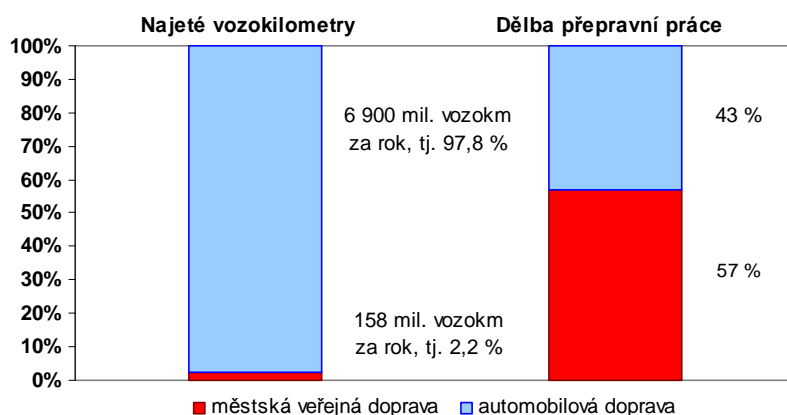
I 7 Úsporné a udržitelné využívání primárních zdrojů energií a médií

- I 7.1 Efektivní, racionální a energeticky úsporné využívání zdrojů energií a paliv

I 8 Evropský standard přenosu informací, společné ukládání inženýrských sítí do kolektorů

- I 8.1 Spolehlivý přenos informací pro zajištění veřejných zájmů města
- I 8.2 Dostupná nabídka kvalitních informačních služeb
- I 8.3 Zvýšení spolehlivosti a komfortu napojení objektů na inženýrské sítě pomocí výstavby kolektorů

Graf č. 28

NAJETÉ VOZOKILOMETRY A DĚLBA PŘEPRAVNÍ PRÁCE ZA PRŮMĚRNÝ PRACOVNÍ DEN (2007)

Zdroj: TSK HMP

Spolehlivě fungující město

I 1 Atraktivní integrovaný systém veřejné dopravy

Praha je dobrým příkladem kvalitního a promyšleného řešení veřejné dopravy, jejíž rozvoj byl v uplynulém období v souladu se strategickým plánem skutečnou prioritou města. Veřejná doprava je hlavním městem výrazně podporována (v současnosti zhruba 1/3 rozpočtu), rezervy zůstávají v efektivním využití vynaložených prostředků a v aplikaci moderních organizačních struktur řízení. Praha usiluje o udržení a případné zlepšení relativně příznivého podílu veřejné dopravy na dělbě přepravní práce (zhruba 60 %).

Dosavadní výstavba na území Prahy je vesměs dostatečně dopravně obslužena stávající sítí veřejné dopravy, její páteří je kolejová doprava – metro a tramvaje. Obsluha některých rozvojových lokalit musí být řešena výstavbou nových dopravních sítí nebo prodloužením stávajících. Systém veřejné dopravy se ukázal jako flexibilní, schopný řešit i složité situace, jakou byla například povodeň v roce 2002, kdy se také prokázala větší využitelnost železnice pro dopravu ve městě. Přes pokročilou integraci železničních tratí do systému veřejné dopravy dosud není železnice jeho plnohodnotnou součástí. Jednou z příčin je i zanedbanost a nevybavenost železniční infrastruktury, nízká úroveň spolupráce vlastníka, resp. provozovatele dráhy, státu, kraje a hlavního města v oblasti investic.

Pražská integrovaná doprava (PID), jejíž síť je už vcelku stabilizována, pružně reaguje na zvyšování počtu obyvatel v příměstské oblasti, tomu odpovídá i nárůst přepravních vazeb mezi Prahou a jejím regionálním zázemím. Ten je podporován zvyšující se turistickou atraktivitou okolí Prahy. Důležitou součástí systému jsou také záchytná parkoviště „P + R“. Jejich realizace však neprobíhá potřebným tempem, protože nejsou vyjasněny majetkoprávní vztahy k potřebným pozemkům nebo obyvatelé dotčených lokalit s umístěním parkovišť nesouhlasí.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 1.1 Preference veřejné dopravy v provozu, tarifní politice a investicích

- Pokrýt všechny významné přepravní vztahy trasami veřejné dopravy a omezit realizaci těchto vztahů individuální automobilovou dopravou. Zvláštní pozornost věnovat lokalitám nových městských center, novým lokalitám bydlení a potřebám jejich vzájemného dopravního spojení. Posílit tangenciální vztahy (které zároveň pomohou odlehčit přetížené centrální oblasti města) - také s využitím železniční dopravy, perspektivně také zavedením tangenciálních autobusových linek využívajících Městský a silniční Pražský okruh (za předpokladu, že se po dokončení dalších úseků okruhůlepší podmínky pro jejich provozování). Zajistit odpovídající obsluhu veřejnou dopravou specifických částí města, území a zařízení - např. historického jádra, vilové zástavby, školských a zdravotnických zařízení, komerčních zón apod. Trvale zajistit vysokou kvalitu cestování (jakost veřejné dopravy podle norem EN, ČSN) umožňující konkurovat individuální dopravě.
- Optimalizovat systém Pražské integrované dopravy: Zajistit spolehlivost, atraktivní intervaly a ceny jízdného. Dokončit tarifní a informační sjednocení Pražské integrované dopravy. Technickou úroveň tarifního a informačního systému pak dále zvyšovat. Zavést elektronické platby v systému veřejné dopravy. Zlepšovat kvalitu přestupních vazeb optimalizací stávajících a výstavbou nových přestupních terminálů. Zajistit odpovídající kapacitu parkovišť „P + R“ s možností dalšího rozšíření. Prohloubit integraci železniční dopravy do systému Pražské integrované dopravy. Zdokonalovat kvalitu služeb příměstských autobusových linek Pražské integrované dopravy. Optimalizovat náklady na veřejnou dopravu, nikoliv ale na úkor kvality přepravy. Zavést efektivnější metody řízení dopravy a trvale uplatňovat principy „oprávněnosti“ nákladů.

- Obnovit a modernizovat vozový park a tratě veřejné dopravy: Zvyšovat technickou úroveň tratí a vozidel veřejné dopravy s cílem zvýšit spolehlivost, bezpečnost a plynulost provozu, snížit energetickou náročnost, dopady na životní prostředí (včetně využití ekologických druhů paliv a nových pohonných systémů, snížení hlučnosti). Usnadnit orientaci cestujících a pohyb starších a tělesně postižených občanů (zlepšení bezbariérové přístupnosti veřejné dopravy - především stanic metra, zvyšování podílu nízkopodlažních vozidel), význam bezbariérové přístupnosti poroste vlivem stárnutí obyvatelstva Prahy. Na méně vytížených autobusových linkách postupně zavádět menší typy autobusů. Lépe urbanisticky zapojit stanice a zastávky veřejné dopravy do městského prostoru.
- Dále zlepšovat podmínky pro preferenci povrchové veřejné dopravy (tramvají, městských a příměstských autobusů) před individuální automobilovou dopravou ve stávající uliční síti - samostatné jízdní pruhy, preference na křižovatkách, ochrana kolejí, vytváření souvislých preferovaných tratí nebo úseků.
- Otevřít integrované informační dopravní středisko s využitím moderní řídicí a informační technologie. Zajistit jeho provázanost s komplexním informačním systémem pro návštěvníky Prahy.
- Omezit sociálně patologické jevy v dopravních prostředcích, terminálech a na nástupištích (neplatiči, bezdomovci – kriminalita, nepořádek, zápach atd.).
- Chránit koridory (územní plán, příp. stavební uzávěra) pro rozvoj veřejné dopravy.
- Usilovat o vyšší finanční účast státu na řešení problémů veřejné dopravy v Praze, zejména na základě skutečnosti, že Praha je sídlem centrálních orgánů státu a institucí celostátního i regionálního významu. Účelně využívat zdroje EU a privátní zdroje, včetně vytvoření podmínek pro umístění investic s cílem další podpory veřejné dopravy.

I 1.2 Rozhodující role a význam kolejových druhů dopravy v integrovaném systému a posílení zájmu o jejich užívání

- Rozvíjet síť metra a tramvajových tratí. Dbát, aby reálná vytíženost nových úseků metra i nadále odpovídala vysokým investičním a provozním nákladům. Koncové úseky metra důsledně využívat pro napojení příměstské dopravy budováním dopravních terminálů u stanic metra a rušit stávající problémové terminály (Vítězné náměstí, Hradčanská, Skalka aj.). Věnovat pozornost potenciálním kontaktním místům nových úseků metra se železnicí. Uplatňovat v systému metra i nadále zásadu „otevřených konců“ umožňující případný další rozvoj sítě, ve vhodných případech i povrchovým způsobem. Zvyšováním atraktivity tramvajové dopravy vrátit tramvajovým tratím funkci impulsu pro územní rozvoj a využít její potenciál pro další dopravní spojení ve městě (prověřená jako vhodná) tangenciálním i radiálním směrem.
- Doplnit systém kolejové veřejné dopravy v centrální oblasti Prahy - ve vybraných stanicích metra dobudovat druhé vestibuly, rozšířit síť tramvajových tratí. Ve vhodných případech mohou být tramvajové tratě zřizovány i v rámci pěších zón.
- Podpora modernizace a rozvoje infrastruktury železnice v metropolitním regionu a její větší provázanost na další městské systémy jako základní podmínka pro její efektivní postavení v městské a regionální dopravě. Podporovat zavedení částečného „průjezdného modelu“ příměstské a městské železniční dopravy (alespoň část železničních linek by nekončila v centrální oblasti města a pokračovala by po jiné železniční trati napříč městem). Ve spolupráci se železnicí ověřit možnosti zřízení úplného „průjezdného modelu“ (výše uvedený princip by se týkal všech železničních linek) při udržení bezprostředního kontaktu příměstské železnice s územím historického centra města. Sledovat možnosti provozní a technologické integrace kolejových systémů městské a příměstské dopravy např. tramvaje a vlaku. Podporovat a spolufinancovat

vznik železničních zastávek, které výrazně zlepší dopravní obslužnost ve městě a železniční dopravce zajistí pro cestující atraktivní provozní podmínky.

- Spolupracovat se státem, železnicí a Středočeským krajem na přípravě a realizaci modernizace tratě Praha – Kladno včetně odbočky na letiště Ruzyně (viz také I 3.3), tratě Praha – Milovice – Mladá Boleslav a tratě Praha – Vrané nad Vltavou.
- Usilovat o to, aby do vyjasnění koncepce železniční dopravy v Praze železnice neprodávala pozemky, které by mohly být důležité pro realizaci nových záměrů v příměstské a městské dopravě.
- V rámci optimalizace Pražské integrované dopravy motivovat a směřovat příměstskou železnici k zajištění konkurenceschopnosti v koridorech stávajících tratí vůči automobilové a autobusové dopravě, ke zvyšování podílu železniční dopravy na celkovém objemu veřejné dopravy ve městě nabídkou atraktivních intervalů, zlepšováním kultury cestování a technické úrovně.

I 2 Řízení a redukce užívání automobilů

Individuální automobilová doprava se stala hlavním zdrojem znečištění a hluku ve městě. Automobily zabírají plochu určenou pro obyvatele Prahy a navíc je fyzicky ohrožují. Plynulost dopravy se stále snižuje. Aby se tento vývoj podařilo zastavit, je nevyhnutelné přistoupit k zásahům do stávajícího systému a k regulaci dopravy a tím vytvořit podmínky pro optimální míru pohybu automobilů zajišťující na straně jedné potřeby a prosperitu města, na straně druhé odpovídající kvalitu městského životního prostředí.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 2.1 Ucelená a přehledná hlavní uliční síť s prioritou Městského a silničního Pražského okruhu

- Silniční Pražský okruh – rychlostní komunikační trasa sloužící k ochraně místních komunikací ve městě – by mohl být za příznivých okolností celý zprovozněn do roku 2013. S ohledem na probíhající a očekávaný výrazný nárůst tranzitní dopravy (např. v souvislosti s pozicí ČR a Prahy v EU) je třeba, aby stát ve spolupráci s hlavním městem Prahou a Středočeským krajem o tento žádoucí postup výstavby silničního Pražského okruhu intenzivně usiloval. Znamenalo by to zprovoznit zhruba do roku 2010 jižní část (Slivenec - Lahovice - Jesenice - D1) a severozápadní část (Ruzyně R7 - Březiněves D8) nesmí být odložena. Do roku 2013 je nutné zprovoznit zbývající úseky silničního Pražského okruhu: jihovýchodní (D1 - Běchovice) a severovýchodní (R10 - D8) (viz také I.3.2).
- V koordinaci s výstavbou silničního Pražského okruhu postupně uvést do provozu Městský okruh – klíčový prvek hlavní uliční sítě pro převedení podstatné části vnitroměstské dopravy po obvodu centrální oblasti Prahy. Je nutné dbát na jeho optimální začlenění (zejména mimoúrovňových křižovatek) do městského prostředí.
- Radiály hlavní uliční sítě uvnitř silničního Pražského okruhu nejsou ve srovnání s potřebou okruhů prioritní. Věnovat větší pozornost - s přihlédnutím k závažnosti problému a časové délce provizoria - organizaci a řízení radiálních vztahů ve stávajících trasách. Zajistit kvalitní informovanost účastníků silničního provozu s využitím telematiky.
- Spolupracovat se státem a Středočeským krajem na přípravě a výstavbě přeložek silnic I/2 (směr Kutná Hora a Pardubice), I/12 (směr Kolín) a II/115 (směr Poberouní).
- Chránit koridory (územní plán, příp. stavební uzávěra) pro výstavbu hlavní uliční sítě.
- Provádět v uliční síti opatření ke snižování počtu dopravních nehod.

I 2.2 Omezení automobilové dopravy v ulicích města, míra omezení musí směřem k centru narůstat

- Více dbát na doprovodná a související regulační a organizační opatření se zprovozněním příslušných částí objízdných tras, uplatňovat i přerušení nevhodných průjezdných tras. Realizovat projekt „humanizace“ severojižní magistrály Pankrác – Holešovice (její přeměnu na městský bulvár s výrazně omezenou přepravní kapacitou). Uplatňovat prvky zklidňující dopravu také v rámci rekonstrukcí komunikací.
- Optimalizovat provoz ve stávající uliční síti, při uplatnění zásad preference veřejné dopravy a využitím nových možností řídicích a informačních technologií.
- Propojit informační systémy se Středočeským krajem – už na jeho území při vjezdu do Prahy informovat o hustotě provozu, kapacitách parkování atd.
- Provéřit zavedení systému zpoplatnění vjezdu do centrální oblasti města (mýtné) – zvážit přitom dopady na uliční síť vně zpoplatněného území a upřednostnit hledisko regulační před ekonomickým. Přesvědčit občany o účelnosti systému. Usilovat o potřebné legislativní změny – možnost zpoplatnění komunikací, vymahatelnost dodržování tohoto režimu. Nezavádět mýtné na komunikacích hlavní uliční sítě, které jsou budovány pro odvedení automobilové dopravy z místní uliční sítě.
- Pokračovat v postupném zavádění placeného parkování v problémových územích centrální oblasti města. Postup konkretizovat na základě podrobných analýz. Podporovat parkování v objektech, přičemž bude nutné definovat optimálního příjemce podpory, posoudit rozsah a formu účasti města na realizaci nezbytně potřebných a únosných kapacit hromadného parkování (přímá nebo nepřímá účast města se pro řešení situace zejména v centrální oblasti města ukazuje být nezbytnou, kromě čistě komerčních projektů), dbát na související redukci stání na povrchu.
- Věnovat pozornost parkování také na okraji města (zejména snižování deficitu stání na sídlišťích, v rámci nové výstavby i nadále zajišťovat nebo vyžadovat dostatek parkovacích stání).
- Uvedená opatření (metody regulace) musejí být koordinována a využití moderní technologie by mělo směřovat k celopražské a lépe i celostátní nebo evropské kompatibilitě – nutná spolupráce příslušných státních orgánů.
- Provádět účinnější osvětu (vč. spolupráce občanských sdružení), aby občané (a částečně také návštěvníci Prahy) více používali městskou veřejnou dopravu s cílem snížit rozhodující vnitroměstské cesty (a částečně také vnější cesty) realizované automobilovou dopravou.

I 2.3 Snížení negativních dopadů nákladní dopravy ve městě

- Ve vnější nákladní přepravě usilovat o vyšší využití kombinované přepravy substrátů prostřednictvím železniční a vodní dopravy vedoucí ke snižování podílu automobilové nákladní dopravy na přepravě. Podporovat projekty na propojení dopravních systémů, vytvářet a iniciovat zajištění ekonomických nástrojů podpory kombinované přepravy, u vhodných staveb vyžadovat kombinovanou přepravu materiálu. Kombinovaná nákladní přeprava musí být založena, koordinována a organizována tak, aby nevyvolala nároky na přebudování vodní cesty v památkové rezervaci Historické jádro Prahy. Usilovat o zachování železničních vleček pro obsluhu výrobních, skladových nebo obdobných typů ploch.
- V návaznosti na výstavbu komunikačních okruhů (I 2.1) redukovat těžkou nákladní dopravu ve městě – tranzitní kamionovou dopravu převést na silniční Pražský okruh, uvnitř Městského okruhu vyloučit veškerou těžkou nákladní dopravu.
- Vyžadovat, aby nezbytná obsluha a zásobování vybraných částí centrální oblasti města byly zajišťovány pouze ve vymezených hodinách ekologicky přijatelnými vozidly.

- Ve spolupráci se státem a Středočeským krajem usilovat o zavedení kontrolního systému na vážení nákladních vozidel (s vybudováním stacionárních vážních míst), chránícího komunikace před nadměrným přetěžováním vozidel způsobujícím devastaci vozovek.

I 3 Integrace do evropských dopravních sítí

Praha se nachází na evropském IV. multimodálním koridoru Berlín - Praha - Bratislava - a dále, s větví IV. A Praha - Norimberk. Do Prahy je zaústěno deset železničních tratí a sedm silnic dálničního typu. Prahou prochází pět mezinárodně značených silničních tras, v Praze zastavují nebo končí mezinárodní rychlíky zhruba do patnácti cílových míst v Evropě. Od vstupu České republiky do EU v roce 2004 se podstatně zrychlilo tempo nárůstu tranzitní kamionové dopravy, a tím se zároveň zvýšila naléhavost dobudování objízdné trasy – silničního Pražského okruhu. Dynamicky se rozvíjející letecká doprava soustředěná v Ruzyni zajišťuje přímé spojení se všemi významnými evropskými a některými světovými velkoměsty. Potřeba kolejového propojení ruzyňského letiště s centrem města a s železniční a autobusovou dálkovou dopravou je stále naléhavější. Úroveň dálkové a mezinárodní osobní dopravy by měla přispívat k obrazu Prahy jako atraktivního cíle pro návštěvníky a také příjemného místa při tranzitních cestách.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 3.1 Rychlé, pohodlné a spolehlivé vazby a přestupy dálkové a mezinárodní osobní dopravy

- Podporovat řešení, které dálkovou a mezinárodní dopravu územně soustřeďuje tak, aby bylo možné vzájemné přestupování na přijatelnou vzdálenost, tj. železniční dopravu na hlavní nádraží a autobusovou na nádraží Florenc. Zrychlit a zatraktivnit přestupní trasy pro pěší. Tím zároveň udržet stávající terminály dálkové dopravy v centru města ve snaze zachovat dobrou dostupnost např. důležitých institucí veřejnou dopravou.
- Podporovat vhodné záměry, aby velká nádraží zároveň působila jako společenská a obchodní centra.
- Zajistit kvalitní komplexní informační systém pro návštěvníky (cestující).

I 3.2 Realizace staveb a opatření souvisejících s integrací do evropských dopravních sítí

- Výstavba a rekonstrukce pro tranzitní železniční koridory ČR a pro jejich propojení se železniční stanicí Praha, hlavní nádraží.
- Urychlená výstavba silničního Pražského okruhu propojujícího všechny dálnice a silnice zaústěné do Prahy (viz také I 2.1).
- Spolupracovat se státem a Středočeským krajem na přípravě a výstavbě nové dálnice D3 (směr jižní Čechy a Rakousko) a nové rychlostní silnice I/6 (směr Karlovy Vary a Německo).
- Rozvoj ruzyňského letiště prokazatelně zaměřený na zdrojovou a cílovou dopravu.
- Chránit koridory (územním plánem, příp. stavební uzávěrou) pro budoucí výstavbu vysokorychlostních železničních tratí, jejichž parametry na území Prahy budou přizpůsobeny městskému prostředí.

I 3.3 Soulad existence letišť na území Prahy a jejich kapacity s limity životního prostředí v jejich okolí, podél přístupových komunikací a podél leteckých koridorů

- Zajistit atraktivní dopravní spojení (interval, rychlost, spolehlivost, pohodlí) letiště v Ruzyni s centrem města kolejovou veřejnou dopravou zapojenou do integrovaného dopravního systému (viz také I 1.2).
- Při investicích zvyšujících kapacitu letišť vyžadovat dodržení ekologických limitů.

I 4 Příznivé podmínky pro pěší a cyklisty

Pěší doprava se soustřeďuje v lokalitách, pro které je charakteristické křížení cest, dopravní terminály, koncentrace pracovišť, občanské vybavenosti a památek, obecně pak především v centru města. V minulé době bylo do centra Prahy zavedeno nepřiměřené množství automobilové dopravy. Tyto městské prostory je třeba rehabilitovat a uliční prostory spravedlivě rozdělit mezi pěší, veřejnou, cyklistickou a individuální automobilovou dopravu. V posledních letech se realizují pěší zóny a obytné ulice, kde je možný pohodlný pohyb pěších v celé šířce komunikace. Obdobně se v Praze postupně zlepšuje nabídka cyklistických tras a stezek. Cyklistika je v Praze a jejím okolí stále vyhledávanější volnočasovou a rekreační aktivitou, Praha se také stává cílem zahraničních cykloturistů. Zpracovaný generel cyklistických tras směřuje k cyklistice jako alternativnímu druhu dopravy včetně integrace cyklistů v dopravním systému města v nových ulicích, v úpravách stávajících ulic a jinde. Na již vybudovaných cyklistických trasách byl v posledních letech zaznamenán nárůst počtu lidí využívajících jízdní kolo pro pravidelné cesty do škol a do zaměstnání. Nabídka bezpečných tras v exponovaných městských prostorech, zejména v centru města, je ale stále nedostatečná. Výrazného zlepšení podmínek pro pěší a cyklisty se dosáhne také naplňováním cíle I 2 Řízení a redukce užívání automobilů.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 4.1 Bezpečný a pohodlný pohyb chodců ve městě

- Oddělovat hlavní pěší trasy od kapacitní automobilové dopravy a zřizovat příjemné obytné nebo pěší ulice a zóny. Zvyšovat přitažlivost parteru pro pěší (zeleň, lavičky, mobiliář atd.).
- Omezit automobilovou dopravu v ulicích města (viz I 2.2).
- Pro bezpečnost chodců snižovat rychlost automobilů v městském prostředí způsobem odpovídajícím charakteru a významu komunikace (dopravní značení, zúžení jízdních pruhů, okružní křižovatky, retardéry, příčné prahy, nižší návrhové rychlosti apod.).
- U nových staveb dbát na kvalitní, bezbariérové a pokud možno přímočaré hlavní pěší vazby bez ztracených výšek. Přitom klást důraz na přístupové cesty ke stanicím a zastávkám veřejné dopravy.
- Budováním nových lávek, pasáží, průchodů a podchodů pro pěší snižovat účinky nepřirodních (liniové stavby aj.) i přírodních (Vltava aj.) bariér, bránících pěším (a zároveň cyklistickým) vazbám mezi jednotlivými částmi města.

I 4.2 Zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu, rozšiřování sítě cyklostezek

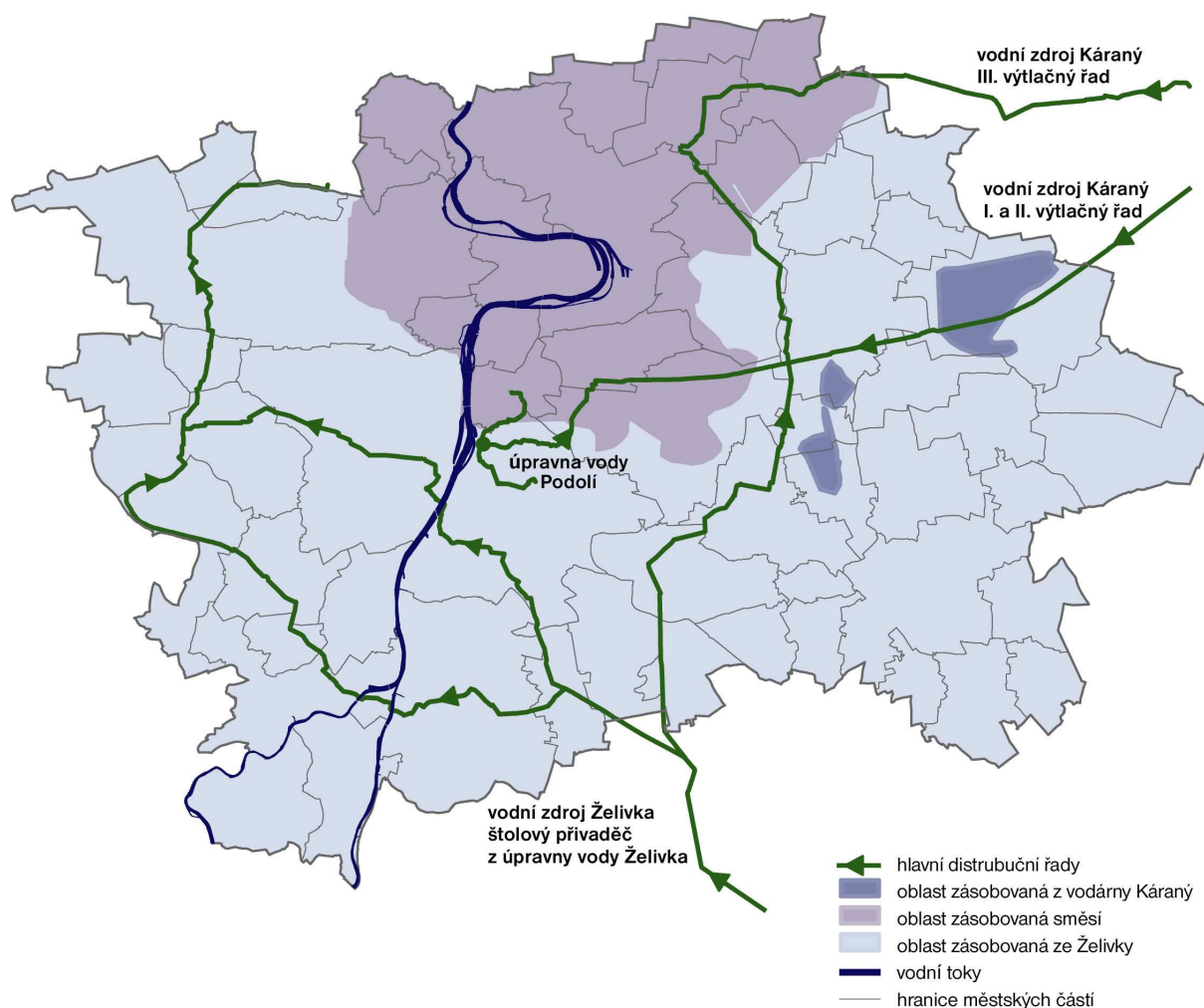
- Zdokonalovat síť cyklistických tras v souladu se zpracovaným generelem - především budovat a vyznačovat bezpečné cyklistické stezky, integrovat cyklistiku bezpečným způsobem v rámci výstavby nových ulic a rekonstrukcí stávajících ulic.
- Dbát na rozšiřování cyklistické infrastruktury (stojany, informační tabule, mapy apod.).
- Ve spolupráci se Středočeským krajem zlepšit úroveň spojení Prahy a jejího okolí kvalitní sítí cyklistických tras a stezek, včetně zlepšení kvality a prostupnosti mezinárodních cyklistických tras.

I 5 Spolehlivé a hospodárné zásobování kvalitní pitnou vodou

Zásobovací systém je napájen z vodáren Želivka a Káraný (Jizera). Vodárna v Praze-Podolí (Vltava) je vzhledem k poklesu potřeby pitné vody rezervním zdrojem vody pro Prahu (v současné době je v provozu jeden měsíc v roce). Vodovodní síť pokrývá prakticky celé území Prahy a je převážně zokruhována. Hlavní řady se doplňují, ale dosud neumožňují zastupování (spolupráci) zdrojů v celém zásobovaném území. V případě výpadku zdroje Želivka, přivaděče nebo hlavního vodojemu před hranicí města nelze pokrýt z Káraného a Podolí potřebu Prahy. Stejně závažným a celopražským problémem je obnova a modernizace vodovodní sítě a vodojemů, s ohledem na nutnost snížit ztráty a zachovat kvalitu pitné vody.

Mapka č. 9

ZÁSOBOVÁNÍ PITNOU VODOU

Zdroj: PVK, a. s.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 5.1 Zlepšení celkového stavu a úrovně provozování vodárenského systému

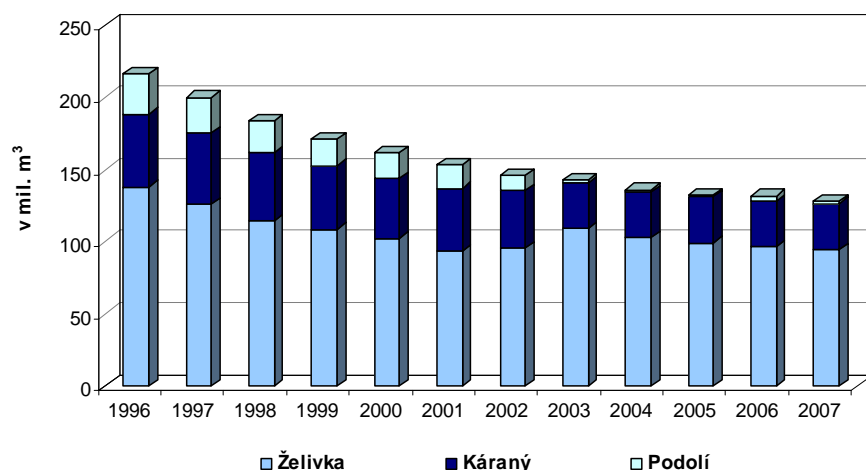
- Rozpracovat „Koncepční model distribučního systému zásobování vodou hl. m. Prahy“ do detailní fáze generelu zásobování vodou, využívat tento generel pro přípravu investic a pravidelně jej aktualizovat.
- Zajistit výstavbu a modernizaci vodárenských zařízení vedoucí ke zvýšení technické úrovně současného provozu.

I 5.2 Spolehlivá dodávka kvalitní pitné vody v běžném i havarijním provozu

- Pokračovat v systematické obnově a rozvoji vodohospodářských sítí a objektů (vč. vybavení systémy ovládání, regulace a měření a dostavby chybějících sítí), koordinovat s obnovou komunikací, kanalizace a ostatních inženýrských sítí.
- Zajistit potřebnou jakost pitné vody.
- Pokračovat v umísťování vodovodních řadů do kolektorů v souvislosti s jejich výstavbou zejména v centrální oblasti města. Technicky a organizačně zajistit nouzové zásobování pitnou vodou (v souladu s Jednotným bezpečnostním systémem hl. m. Prahy).

Graf č. 29

VÝROBA PITNÉ VODY

Zdroj: PVK, a. s.

I 5.3 Potřebná míra zálohování zdroje Želivka a spolupráce (zastupování) vodních zdrojů při zásobování města

- Zachovat koncepci tří disponibilních zdrojů pitné vody.
- Preferovat investice do obnovy zastaralé a nekvalitní sítě a do zajištění zastupitelnosti zdrojů pitné vody.
- Provéřit možnosti větší spolupráce vodárenských systémů hl. m. Prahy a Středočeského kraje.

I 5.4 Zlepšení kvality vody ve vodním zdroji Želivka

- Zajistit vypracování a realizaci dlouhodobého programu zlepšení kvality vody ve vodní nádrži Želivka formou komplexních biotechnických opatření v povodí.
- Spolupracovat se zemědělskými podniky, vodárenskými společnostmi, obcemi a krajskými samosprávami v povodí vodního díla Želivka, uplatňovat vhodnou formu „Dlouhodobé kooperativní dohody“ výrobců vody se zemědělci.

I 6 Ekologicky přijatelné odvodnění města - stoková síť a čištění odpadních vod

Perspektivní pojetí odvodnění je založeno na separovaném odvádění znečištěných a neznečištěných vod, důsledném čištění a na ekologicky vhodném využití neznečištěných vod v území a na optimálním využití vodních toků. Systém odvodnění města je proto

postupně upravován. Náročné bude zejména dosáhnout cílového řešení čištění odpadních vod, tj. preference centrálního čištění doplněného lokálním v malých komunálních čistírnách vybraných na základě vyhodnocení vodních toků podle imisních kritérií.

Aktivity naplňující tento strategický cíl musejí být provázány aktivitami cílů „Zlepšení kvality povrchových a podzemních vod při celkové rehabilitaci úlohy vody krajiny“ (P 1.2) a „Podpora stability městské a příměstské krajiny“ (P 3.2).

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 6.1 Zásadní zlepšení stavu a úrovně provozování stokového systému včetně čištění odpadních vod

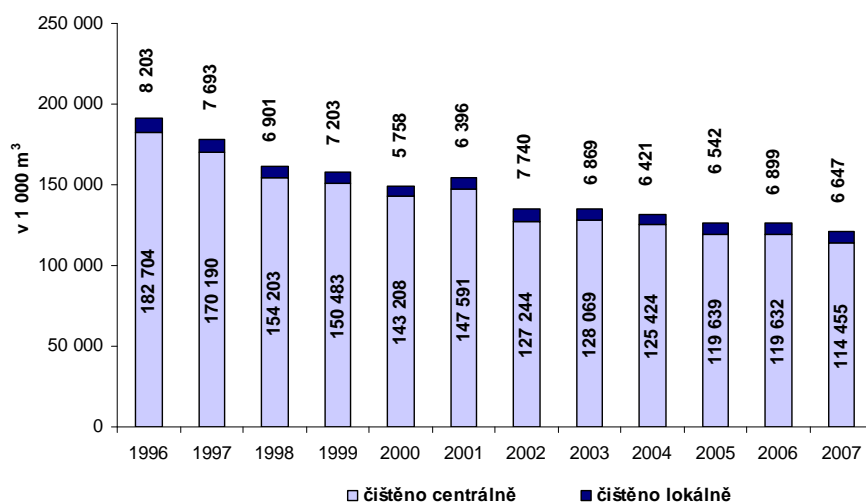
- Rozpracovat koncepční část „Generelu odvodnění hl. m. Prahy“, využívat ji při přípravě investic a průběžně ji aktualizovat.
- Vybavit systémy špičkovou technikou vč. zabezpečení před povodňovými stavy.
- Provádět obnovu a dostavbu chybějící kanalizace (vč. vybavení pro sledování průtoků a stavu stok, přestavby odlehčovacích komor). Koordinovat postup s obnovou komunikací, vodovodu a ostatních inženýrských sítí.
- Předcházet haváriím (systémový průzkum stavu stok a horninového okolí hlavních stok).

I 6.2 Spolehlivé a účinné čištění všech znečištěných vod odváděných z území města včetně likvidace kalů, zajištění souladu s limity EU

- Provést celkovou přestavbu a rozšíření ÚČOV na Císařském ostrově včetně zvýšení kapacity kalového hospodářství.
- Provést výběr ČOV pro cílové řešení čištění odpadních vod.
- Zajistit kvalitu čištění u nadále provozovaných lokálních ČOV v souladu s limity EU. Postupně přepojovat vybrané lokální ČOV na centrální stokový systém.
- Zajistit čištění silně znečištěných dešťových odpadních vod (zejména přívalových dešťových vod).

Graf č. 30

ČIŠTĚNÉ ODPADNÍ VODY V PRAZE

Zdroj: PVK, a. s.

I 6.3 Snížení podílu neznečištěných (balastních) vod ve stokové síti

- V maximální možné míře separovat neznečištěné dešťové vody.
- Likvidovat zjištěné přítoky balastních vod ve stokové síti.
- Koordinovat rozvojové aktivity a vodohospodářská opatření v okrajových částech hl. m. Prahy se středočeským regionem.

I 7 Úsporné a udržitelné využívání primárních zdrojů energií a médií

Praha musí být včas připravena na změny související s vývojem čerpání energetických zásob i v souvislosti s vývojem trhu s plynem a elektřinou. Politika města bude směřovat k maximálním úsporám energií a médií, k zefektivnění stávajících zařízení a využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 7.1 Efektivní, racionální a energeticky úsporné využívání zdrojů energií a paliv

- Orientovat energetickou politiku města na úspory energií a na dosažení kvality ovzduší odpovídající zákonným normám. Podporovat efektivní spotřebu energie především při vytápění budov.
- Podporovat využívání obnovitelných zdrojů energií v lokalitách vhodných k instalaci příslušných zařízení (určených především pro vytápění a ohřev vody).
- Zavádět vhodné technologie pro účelné využití energie z odpadů.
- Zvyšovat podíl centralizovaného zásobování teplem.
- Podporovat projekty směřující k zajištění větší autonomie města při zásobování elektrickou energií.
- Zajistit kogenerační výrobu tepla a elektrické energie ve vhodných lokalitách.
- Podporovat snižování spotřeby pevných paliv, monitorovat znečištění ovzduší dle požadavků EU.

I 8 Evropský standard přenosu informací, společné ukládání inženýrských sítí do kolektorů

Předpokladem dobré funkce informačních systémů je jejich propojení a spolupráce v běžném provozu města i při mimořádných událostech. Pro jejich zvládnutí je nezbytná kompatibilita se systémy vyšších úrovní a přesah do zázemí města. Pro kvalitu služeb a jejich využití je rozhodující potřebná míra otevřenosti a dostupnosti pro subjekty veřejné a privátní sféry, obyvatele a návštěvníky města.

Zejména v exponovaném centru města se osvědčují kolektory, které umožňují bezvýkopové ukládání, opravy, obnovu a pravidelnou údržbu vodovodů, plynovodů, teplovodů, elektroenergetických a přenosových telekomunikačních sítí.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

I 8.1 Spolehlivý přenos informací pro zajištění veřejných zájmů města

- Zajišťovat rozšiřování a modernizaci spolehlivé a dostupné telekomunikační sítě pro správu a řízení města.
- Vytvářet podmínky pro využití systémů přenosu informací k zajištění bezpečnosti města.
- Využívat stávající i nové kolektory pro umístění telekomunikačních sítí.

I 8.2 Dostupná nabídka kvalitních informačních služeb

- Vytvářet podmínky pro dobudování kapacitní telekomunikační sítě v Praze. Podporovat zajištění vyšší nabídky informačních a datových služeb pro obyvatele a návštěvníky města.

I 8.3 Zvýšení spolehlivosti a komfortu napojení objektů na inženýrské sítě pomocí výstavby kolektorů

- Zajišťovat výstavbu kolektorů pro ukládání inženýrských sítí v centrální části Prahy.
- Podporovat ukládání inženýrských sítí (s výjimkou kanalizace) přednostně do realizovaných kolektorů (např. i pomocí městské legislativy).

BEZPEČNOST

BEZPEČNÉ MĚSTO

Praha chce pro své obyvatele i návštěvníky zajistit bezpečné prostředí pro každodenní život i během mimořádných událostí. Chce úspěšně řešit krizové situace města při přírodních, dopravních i průmyslových katastrofách. Chce podporovat dlouhodobé programy sociální a situační prevence.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

snižovat úroveň kriminality zkvalitňováním výkonu služby strážníků a policistů a jejich komunikací s obyvateli i návštěvníky města,

prosazovat účinný systém prevence se zvláštním zřetelem na skryté formy kriminality a nadnárodní prvky,

rozvíjet záchranný bezpečnostní systém,

realizovat a udržovat protipovodňová opatření.

B

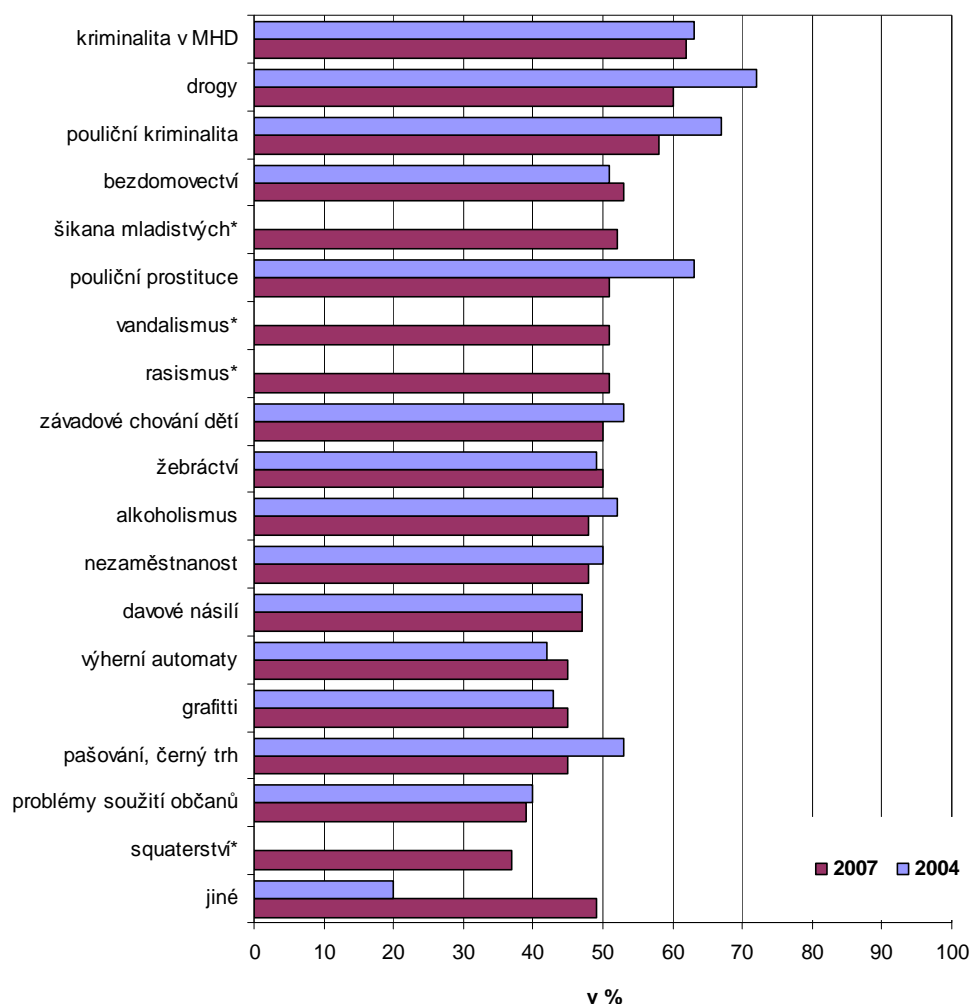
KRIMINALITA A BEZPEČNOST VE MĚSTĚ

Praha je stejně jako srovnatelná evropská města místem soustředění kriminality a organizovaného zločinu. Velkoměstské prostředí s vysokou hustotou zalidnění, značnou anonymitou obyvatel i turistů snadno skryje případné protiprávní jednání. Kriminalitu ve městě ovlivňuje specifický charakter historického centra, urbanistické řešení a sociální charakteristiky některých sídlišť, pozice Prahy jako křižovatky cest a její atraktivita pro organizovaný zločin.

Výzkumy potvrzují, že Pražané pocítují velké obavy z kriminality. Mezi nejzávažnější problémy řadí kriminalitu v městské veřejné dopravě, drogy a pouliční kriminalitu. Z trestných činů jsou nejobávanější kapesní krádeže, bytové krádeže a vykrádání nebo krádeže aut. To jsou také důvody, proč by obyvatelé Prahy uvítali více strážníků a policistů v okolí svého bydliště.

Graf č. 31

NEJZÁVAŽNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ PROBLÉMY V PRAZE (DLE NÁZORU OBČANŮ)

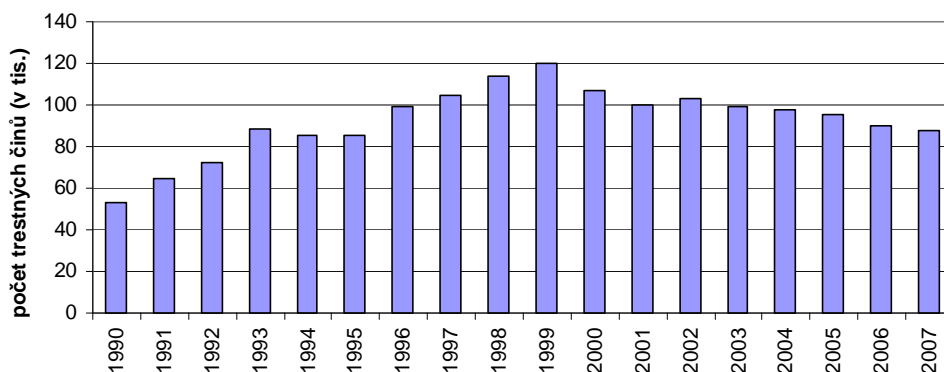
Pozn.: * parametry nebyly v roce 2004 testovány

Zdroj: IBRS, Analýza pocitu bezpečí 2007

Praha je z hlediska bezpečnosti nejrizikovějším městem České republiky. Celkový počet zjištěných trestných činů se v posledních letech sice snížil pod 100 tis. ročně, přesto zde dochází k více než čtvrtině trestných činů v České republice. V Praze, kde je nejvyšší míra

nezaměstnanosti, je ale evidováno nejvíce vražd, loupeží, krádeží vloupáním do bytů, krádeží aut a věcí z nich.

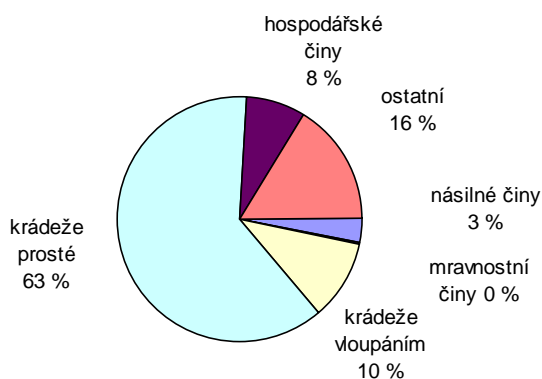
Graf č. 32

ZJIŠTĚNÉ TRESTNÉ ČINY

Zdroj: MV ČR

Úroveň kriminality v hlavním městě ovlivňuje především majetková kriminalita (80 % celkové kriminality). Ta se dlouhodobě snižuje, ale stále více vykazuje znaky organizovaného zločinu s vysokou profesionální úrovní. Stabilní úroveň má kriminalita hospodářská, násilná, mravnostní, jejichž závažnost spočívá ve větší organizovanosti a propojení aktivit s korupcí, vydíráním, používáním zbraní a omezováním osobní svobody.

Graf č. 33

STRUKTURA KRIMINALITY (2007)

Zdroj: MV ČR

Organizovaný zločin představuje univerzální bezpečnostní riziko. Zločinecké organizace jsou založeny převážně na národnostní nebo etnické příslušnosti. Mezi jejich hlavní aktivity patří korupce, nelegální obchod s drogami, obchodování s lidmi, nelegální migrace, obchod se zbraněmi nebo padělání platebních dokladů.

Užívání drog a dalších návykových látek se stabilizovalo. Alarmující je vysoký podíl dětí a mládeže mezi prvokonzumenty. Dostupnost alkoholu a tabáku je pro mladistvé omezená nedostatečně, dostupnost ilegálních drog je subjektivně vnímána jako možná. Výroba a distribuce ilegálních drog se stává organizovanější a jejich prodej se z ulic přesunul zejména do soukromých zařízení.

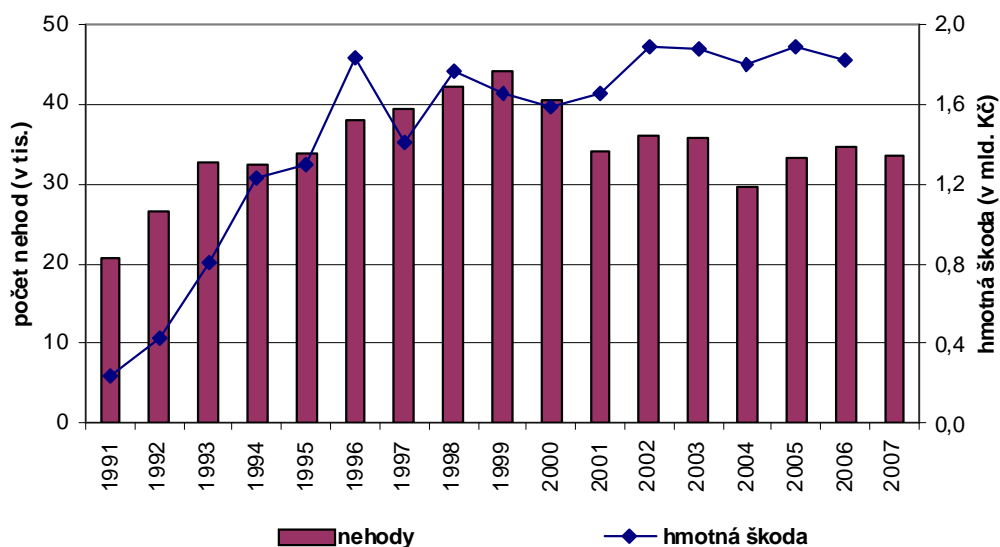
Významným problémem zůstává kriminalita s extremistickým a rasovým kontextem, zahrnující akce a jednání pravicových i levicových extremistů, ale také divácké násilí fotbalových fanoušků nebo aktivity ekologických radikálů a antiglobalistů.

Potenciální nebezpečí představují teroristické akce organizované zahraničními subjekty v reakci na vývoj ve světě. Nejvíce exponovaná místa i objekty (zastupitelské úřady, letiště, sídlo rádia Svobodná Evropa) chrání přísná bezpečnostní opatření a situace se trvale vyhodnocuje na úrovni státu. Zvláštní pozornost je věnována bezpečnosti židovských objektů posílením hlídkové činnosti policie, instalováním nových kamerových stanovišť a realizací dopravně bezpečnostních opatření.

Bezpečnost provozu na pozemních komunikacích je na velmi nízké úrovni. Počet dopravních nehod je v Praze nejvyšší v ČR. Viníky dopravních nehod jsou jak řidiči, tak chodci, i když hlavní příčinou je nesprávný způsob jízdy.

Graf č. 34

DOPRAVNÍ NEHODY A HMOTNÉ ŠKODY

Zdroj: ČSÚ

PREVENCE

Prevence kriminality představuje ofenzivní strategii boje s trestnou činností. Účinnost přijatých opatření a udržitelnost dosažených výsledků je podmíněna dobrou přípravou, kvalitním plánováním a průběžným vyhodnocováním. Cílem prevence kriminality je minimalizovat rizika a následky související s kriminalitou, zvyšovat pocit bezpečí občanů a posilovat jejich důvěru v policii a instituce veřejné správy. To představuje komplex opatření sociální prevence, situační prevence, informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Pozornost je soustředěna na prevenci majetkové a násilné kriminality, kriminality s rasistickým a extremistickým podtextem a dále na prevenci xenofobie, korupce a na bezpečnost silničního provozu.

V oblasti sociální prevence jsou podporovány projekty zaměřené na rizikové skupiny dětí a mládeže a možné oběti trestných činů, především na seniory a tělesně nebo zdravotně postižené občany. V oblasti situační prevence jde o nasazování technických opatření. Cílem je omezovat příležitosti k páčání trestné činnosti, pro pachatele zvyšovat riziko jejich dopadení a snižovat zisky z trestné činnosti. V oblasti informování občanů jde o zprostředkování informací o účinných formách obrany před trestnou činností, zapojování občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí.

Cílem protidrogové politiky hl. m. Prahy je snižování poptávky po drogách, ochrana před negativními důsledky užívání drog ve všech jejich souvislostech a podpora individuálního rozhodnutí pro život bez drog. Protidrogová prevence je rozdělena na specifickou primární prevenci, kam patří také prevence sociálněpatologických jevů v působnosti školství, dále na oblast léčby a následné péče, oblast tzv. programů Harm Reduction, což jsou terénní programy, a oblast represe.

Prevence sociálněpatologických jevů u dětí a mládeže v působnosti školství představuje aktivity v oblastech prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření, kriminality a delikvence, virtuálních drog (počítač, televize, video), patologického hráčství (gambling), záškoláctví, šikanování, vandalismu a jiných forem násilného chování, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu. Koordinace aktivit prevence sociálněpatologických jevů je řešena v rámci širšího kontextu specifické primární protidrogové prevence ve vzájemné spolupráci oddělení protidrogové prevence, prevence kriminality a dalších subjektů v oblasti školství a v sociální oblasti.

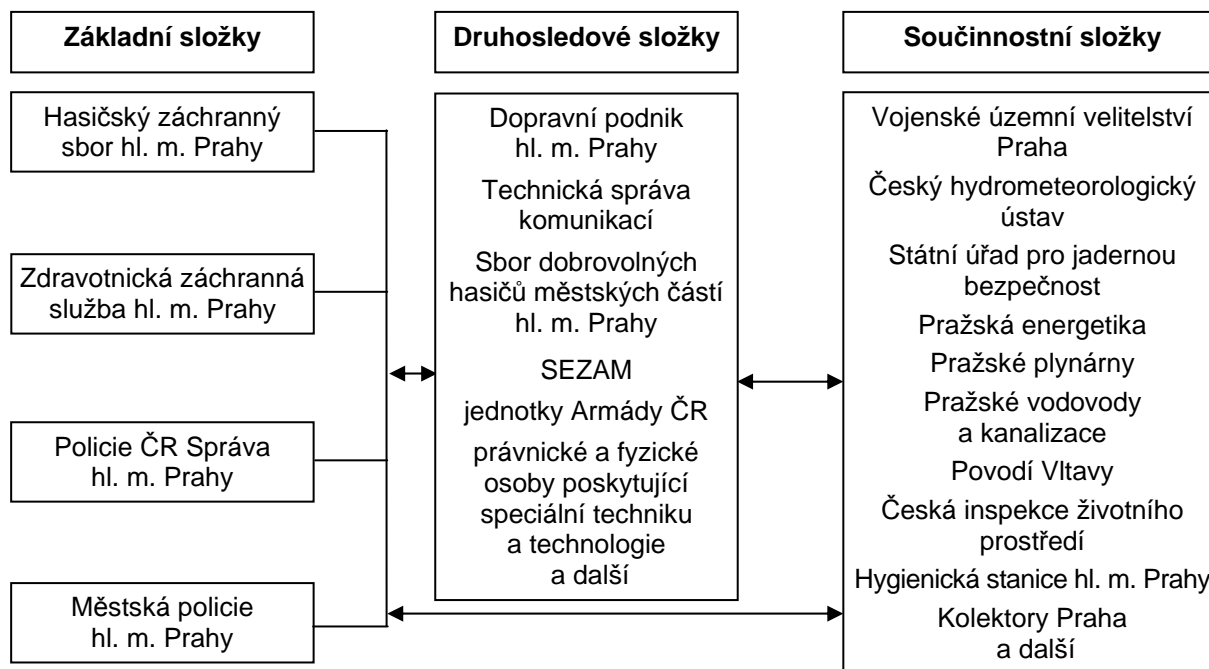
Prevence dopravní nehodovosti a bezpečnosti silničního provozu zahrnuje dopravní výchovu účastníků silničního provozu, úpravy komunikací a dozorování přechodů pro chodce, nebezpečných křižovatek, vyhrazených jízdních pruhů, pěších zón a dalších kritických míst policisty Policie ČR a strážníky Městské policie.

BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM PRAHY

Ochranu obyvatel při mimořádných událostech a krizových situacích a řešení jejich negativních dopadů, včetně monitorování, zajišťuje Záchranný bezpečnostní systém hl. m. Prahy. Jeho základními složkami jsou Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy, Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy, Policie ČR Správa hl. m. Prahy a Městská policie hl. m. Prahy. Při zabezpečování ochrany zdraví a života obyvatel i návštěvníků města tyto složky spolupracují s dalšími organizacemi, včetně rozhlasu a televize.

Schéma č. 5

ZÁCHRANNÝ BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM

Zdroj: MHMP

Krizové situace na území hlavního města jsou centrálně řešeny Krizovým štábem hl. m. Prahy. Operační středisko krizového štábu analyzuje možná bezpečnostní rizika, zabezpečuje systémy varování a vyrozumění obyvatelstva (varovný signál „Všeobecná výstraha“) a koordinuje záchranné a likvidační práce.

Telekomunikační spojení složek záchranného bezpečnostního systému a dalších organizací při mimořádných událostech nebo krizových situacích zajišťuje nezávislý Městský radiový systém hl. m. Prahy standardu TETRA.

Pro informování občanů a návštěvníků města je v případě potřeby zřizována bezplatná informační linka („call“ centrum), která již byla kromě autonomního systému varování využita v roce 2002 při povodních a zasedání NATO nebo během mistrovství světa v ledním hokeji v roce 2004.

Kromě standardních linek tísňového volání 150, 155, 158 a 156 je využívána také evropská linka tísňového volání 112.

Tabulka č. 2

LINKY TÍŠŇOVÉHO VOLÁNÍ

112	150	155	156	158
Evropská linka tísňového volání	Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy	Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy	Městská policie hl. m. Prahy	Policie ČR

Zdroj: MHMP

Včasné varování obyvatelstva před hrozící nebo vzniklou mimořádnou událostí (živelní pohromy, závažné havárie) zajišťuje v Praze 421 poplachových sirén. Z toho 179 elektronických sirén, které jsou majetkem města, umožňuje po odeznění varovného signálu poskytnout hlasovou informaci o povaze a druhu hrozícího nebezpečí a způsobu ochrany.

KOMPLEXNÍ PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Povodeň v srpnu 2002 ukázala, jak Prahu mohou ohrozit přírodní katastrofy. Kulminace povodňových průtoků výrazně překročila úroveň stoleté vody. Situace si vyžádala urychlenou aktualizaci územně plánovací dokumentace a podkladů. Přepracoval se Povodňový model Prahy s průtokem 5 160 m³/sec s největším nárůstem záplavových území v oblasti Holešovic.

Během povodňové situace v srpnu 2002 zasedala Povodňová komise hl. m. Prahy a Krizový štáb hl. m. Prahy, které spolupracovaly se složkami Záchranného bezpečnostního systému hl. m. Prahy, krizovými štáby městských částí, dalšími součinnostními orgány a organizacemi při plnění Povodňového plánu hl. m. Prahy a při řešení aktuální situace.

Důležitým opatřením po opadnutí vod bylo zajistit fungování městské veřejné dopravy, zabezpečit obnovu evakuovaných území a umožnit návrat jejich obyvatel.

STRATEGICKÉ CÍLE

B 1 Vytvoření image Prahy jako bezpečné metropole

B 1.1 Zvýšení spoluodpovědnosti občanů za bezpečí v místě bydliště

B 1.2 Zabránění vzniku ohnisek kriminality

B 2 Prosazení účinného systému prevence

- B 2.1 Podpora prevence kriminality
- B 2.2 Podpora protidrogové prevence
- B 2.3 Podpora sociální prevence
- B 2.4 Podpora prevence dopravní nehodovosti

B 3 Rozvoj záchranného bezpečnostního systému

- B 3.1 Zkvalitňování záchranného bezpečnostního systému
- B 3.2 Rozvoj prvků krizového řízení

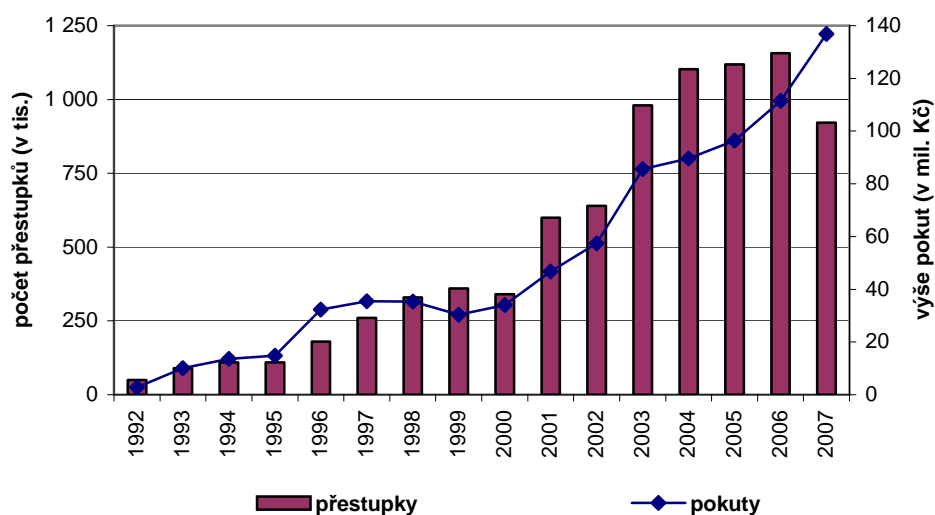
B 4 Protipovodňová ochrana

- B 4.1 Realizace protipovodňových opatření

B 1 Vytvoření image Prahy jako bezpečné metropole

Bezpečné prostředí ve městě je možné dlouhodobě zajistit pouze úzkou spoluprací veřejné správy, policie a občanů. Veřejnost by měla důvěřovat složkám, které dohlížejí na veřejný pořádek, více s nimi komunikovat o místních problémech, aktivně pomáhat při řešení trestných činů nebo přestupků. Ke zvýšení pocitu bezpečí občanů přispívá hlídková činnost policistů a strážníků v ulicích Prahy. Na některé z nich se občané mohou obracet prostřednictvím mobilních telefonů.

Graf č. 35

PŘESTUPKY ŘEŠENÉ MĚSTSKOU POLICIÍ HL. M. PRAHY

Zdroj: Městská policie hl. m. Prahy

Zvýšené úsilí je nutné věnovat vyhledávání míst s vysokými bezpečnostními riziky a snižovat jejich negativní dopad na místní komunitu i prostředí. Problematická je situace v prostředcích městské veřejné dopravy, kde dochází ke značnému množství kapesních krádeží, jízďám bez platné jízdenky nebo ve znečištěném oděvu. Dlouhodobým problémem zůstává

vandalismus spolu s nelegální tvorbou graffiti, kterého se dopouštějí převážně mladiství ve večerních a nočních hodinách, kdy je veřejná kontrola minimální. Na ohrožení teroristickými akcemi se připravují složky záchranného bezpečnostního systému.

Specifickým pražským problémem je vysoký počet psů, kteří mohou být zdrojem bezpečnostních rizik ve městě. Pro snadnější identifikaci psů a jejich chovatelů je zavedeno trvalé označování psů pomocí čipu nebo tetování.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

B 1.1 Zvýšení spoluodpovědnosti občanů za bezpečí v místě bydliště

- Vytvářet důvěru veřejnosti k bezpečnostním složkám a podporovat otevřený přístup policie k občanům (Community Policing).
- Zapojovat veřejnost při zajišťování vlastní bezpečnosti během každodenních i mimořádných událostí.
- Podporovat přítomnost policistů a strážníků v ulicích a vybavit je odpovídající technikou.
- Regulovat volný pohyb psů na veřejných prostranstvích.

B 1.2 Zabránění vzniku ohnisek kriminality

- Mapovat lokality s vyšším výskytem rizikových faktorů a posilovat jejich personální i technické zabezpečení.
- Zvýšit bezpečnost a úroveň cestování v prostředcích městské veřejné dopravy.
- Zlepšit opatření proti vandalismu.
- Připravovat se na řešení následků teroristických útoků především formou společných cvičení složek záchranného bezpečnostního systému.

B 2 Prosazení účinného systému prevence

Hlavní město Praha každoročně vyhlašuje granty v oblasti prevence kriminality, protidrogové politiky, jejíž součástí je prevence sociálněpatologických jevů ve školství, ale také v oblasti sociální, národnostních menšin, volného času dětí a mládeže, tělovýchovy a sportu. V oblasti prevence kriminality byla Praha zapojena od roku 1996 do státního programu „Prevence kriminality na místní úrovni“, který byl v roce 2008 nahrazen „Krajským programem prevence kriminality“.

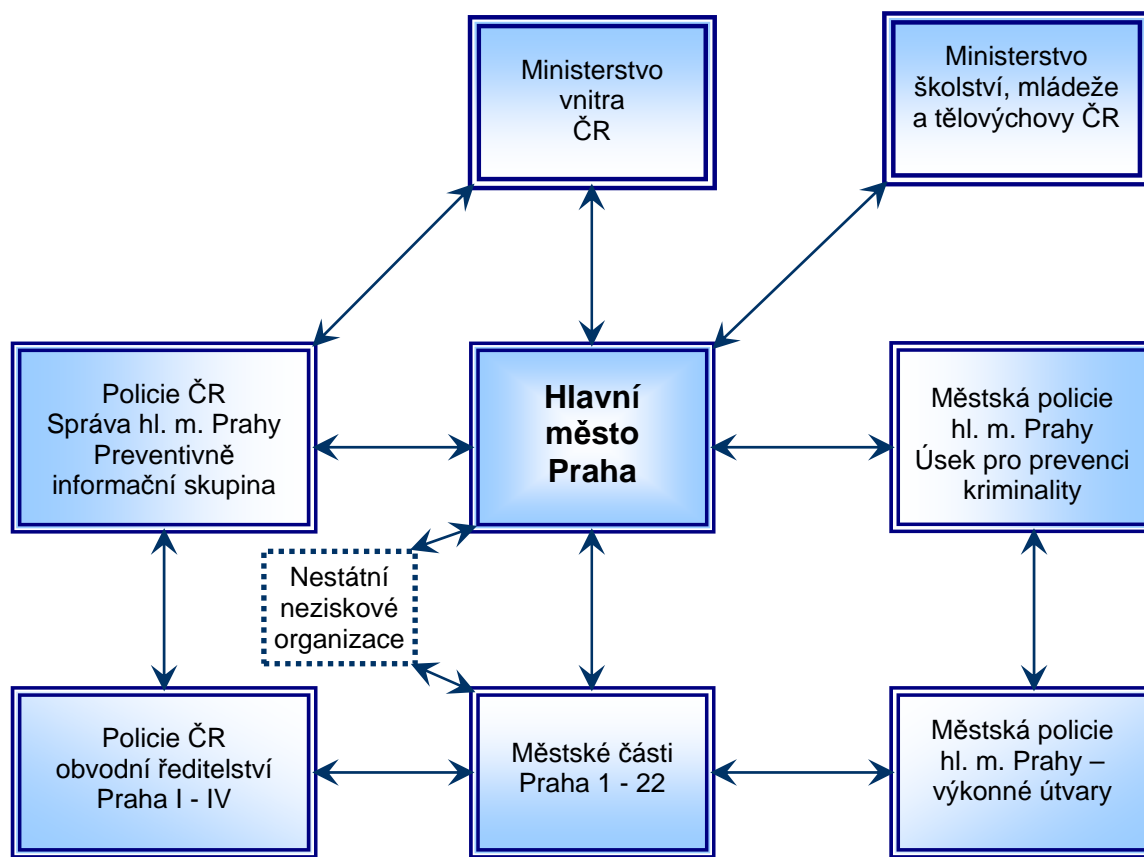
V oblasti situační prevence se využívají technická opatření, mezi která patří budování městského kamerového systému, napojování objektů na pulty centrální ochrany, osvětlení rizikových míst, oplocení parkovišť a dětských hřišť. Zvyšování pocitu bezpečí obyvatel a omezování příležitostí k páchání trestné činnosti může také napomoci urbanistické plánování.

K neefektivnějším prostředkům situační prevence patří již od roku 1998 Městský kamerový systém hl. m. Prahy, který slouží nejen pro zjišťování trestných činů nebo narušování veřejného pořádku, ale má i funkci preventivní a dopravně-bezpečnostní napomáhající plynulosti silničního provozu. Městský kamerový systém (398 kamer) je propojen s kamerovým systémem Technické správy komunikací hl. m. Prahy (64 kamer) a kamerovým systémem Dopravního podniku hl. m. Prahy Metro (64 kamer).

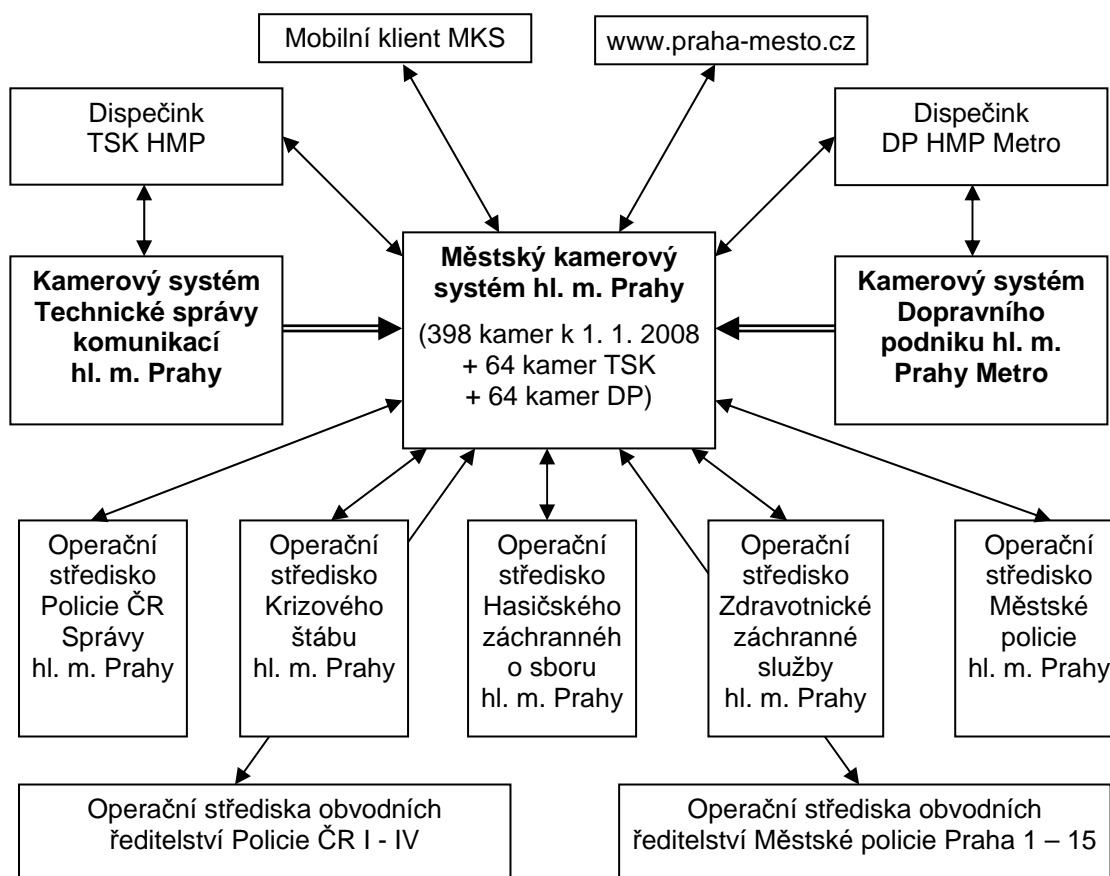
Schéma č. 6

PREVENCE KRIMINALITY

Zdroj: MHMP

Schéma č. 7

KAMEROVÝ SYSTÉM

Zdroj: MHMP

Protidrogovou prevenci v Praze zabezpečuje celá síť služeb. Jde o organizace specifické primární prevence, včetně prevence sociálněpatologických jevů. Dále jsou v síti služeb léčebná ambulantní a pobytová zařízení, poradenská centra, služby následné péče, jako jsou doléčovací centra, sociální agentury a chráněné bydlení s chráněnými dílnami. Na terén se zaměřují Harm Reduction programy (terénní programy) a nízkoprahová centra. Oblast represe spadá do gesce policejních složek, celní a vězeňské správy a orgánů činných v trestním řízení. Jde zejména o potlačování nabídky drog.

K dosažení hlavního cíle protidrogové politiky města je třeba udržet a rozvíjet síť služeb, podporovat inovující kvalitní programy, sledovat kvalitu a komplexnost služeb. Důležitou součástí je koordinace aktivit a spolupráce jednotlivých subjektů, které se na realizaci protidrogové politiky podílejí.

Schéma č. 8

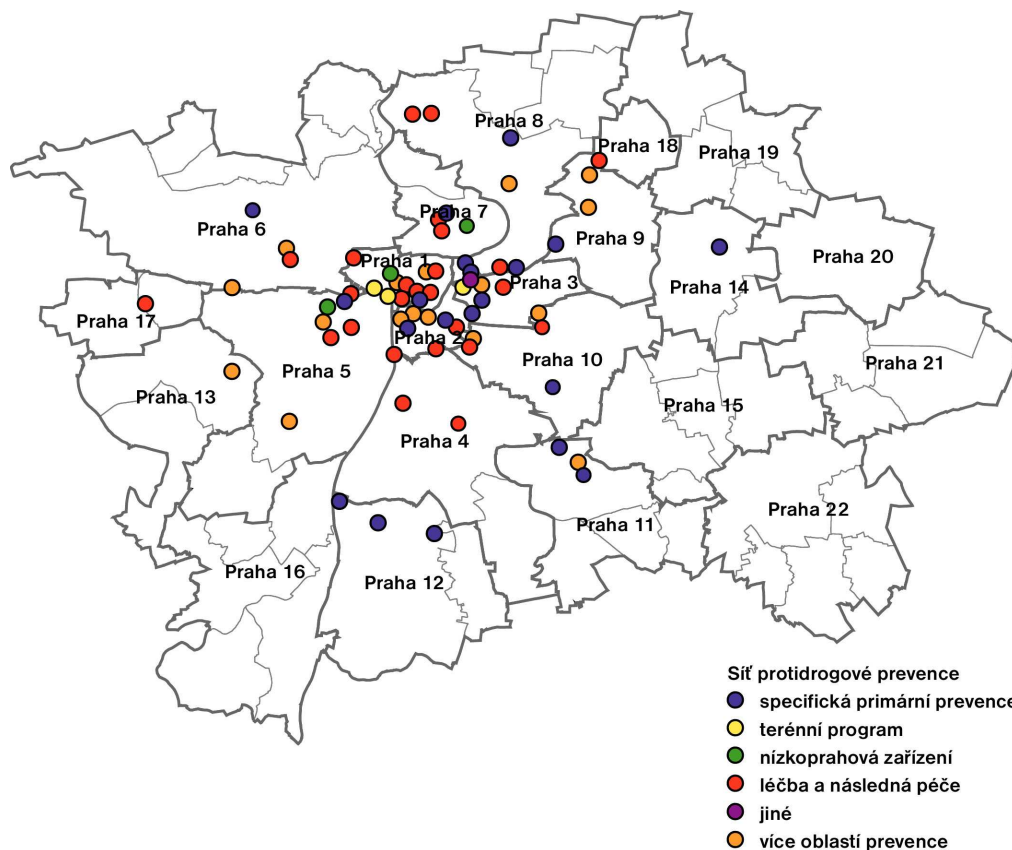
PROTIDROGOVÁ PREVENCE

Zdroj: MHMP

Mapka č. 10

SÍŤ PROTIDROGOVÉ PREVENCE

Zdroj: MHMP

Jedním z nejviditelnějších projevů sociálního vyloučení je bezdomovectví, které zahrnuje osoby bez možnosti trvalého bydlení s nedostatkem prostředků nutných k běžnému životu. Soustřeďují se do specifických lokalit ve městě, jako jsou okolí stanic metra a vlakových nádraží. Odhaduje se, že podle průzkumů v Praze pobývaly více než 3 tis. bezdomovců z celé republiky, skoro dvě třetiny ze zjištěných měly své trvalé bydliště mimo hlavní město. Tito lidé jsou zpravidla závislí na službách organizací zřízených městem nebo provozovaných nestátními neziskovými organizacemi. Situace se zhoršuje především v zimním období, přestože město zajišťuje mimo celoročního provozu lodi pro bezdomovce i sezónní ubytovací zařízení – zimní noclehárnu.

Dopravně bezpečnostní kontroly jsou vhodným nástrojem ke snižování nehodovosti a zvyšování ohleduplnosti řidičů a chodců v dopravním provozu, a to především v rizikových lokalitách na hlavních komunikacích. V oblasti prevence dopravní nehodovosti je nejúčinnějším nástrojem dopravní výchova dětí a mládeže jak v rámci výuky na školách, tak i při volnočasových aktivitách. Míra koordinace prováděných opatření i zapojení veřejnosti jsou však nízké.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

B 2.1 Podpora prevence kriminality

- Zaměřit se na prevenci kriminality dětí a mládeže.
- Zajistit informovanost veřejnosti o zabezpečení majetku a bezpečném chování.
- Vychovávat k rasové a kulturní toleranci.
- Rozvíjet městský kamerový systém.

B 2.2 Podpora protidrogové prevence

- Rozvíjet kvalitní primárně preventivní programy na školách.
- Udržovat a rozvíjet síť služeb specifické protidrogové prevence s přihlédnutím k aktuálním potřebám.
- Rozvíjet Pražské centrum primární prevence zaměřené na metodickou práci, koordinaci a rozvoj prevence.
- Podpořit vznik Centra aplikace pro injekční uživatele návykových látek.
- Podpořit koordinační, metodické, výzkumné a informativní programy v oblasti protidrogové politiky.

B 2.3 Podpora sociální prevence

- Vytvořit síť sociálních služeb, zajistit koordinaci jejich aktivit a větší spolupráci jednotlivých složek.
- Zaměřit se na sociální práci s ohroženými rodinami, podporovat oběti domácího násilí.
- Pomáhat lidem navracejícím se z ústavního zařízení při začleňování do společnosti.
- Řešit problematiku prostituce.
- Řešit problematiku bezdomovců a žebráků, vybudovat středisko komplexní pomoci pro bezdomovce.

B 2.4 Podpora prevence dopravní nehodovosti

- Pokračovat v dopravně-bezpečnostních akcích zaměřených na snižování nehodovosti a zvyšování ohleduplnosti účastníků silničního provozu.
- Rozšiřovat systém sledování provozu na rizikových úsecích hlavních komunikací.

- Zlepšit koordinaci preventivního působení na účastníky provozu na pozemních komunikacích.
- Podporovat dopravní výchovu dětí a mládeže v rámci výuky ve školách, rozvíjet aktivity Policie ČR a Městské policie hl. m. Prahy v této oblasti.

B 3 Rozvoj záchranného bezpečnostního systému

Pro kvalitní zvládání značného množství tísňových situací jednotlivými složkami záchranného bezpečnostního systému je nezbytné postupně modernizovat a sladit jejich komunikační a datovou základnu, a to s využitím moderních technologií. K tomu je nutné vytvořit podmínky pro samostatný provoz jednotlivých bezpečnostních složek. Pro efektivní využití datových a informačníchází v krizovém řízení je třeba vybudovat specifický informační systém.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

B 3.1 Zkvalitňování záchranného bezpečnostního systému

- Modernizovat komunikační a datové propojení jednotlivých operačních středisek.
- Vybudovat administrativně-technickou základnu Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy.
- Vybavit operační středisko krizového štábu databázemi mapových informací a zpřístupnit je ostatním operačním střediskům.

B 3.2 Rozvoj prvků krizového řízení

- Iniciovat legislativní úpravy systému krizového řízení.
- Modernizovat provoz autonomního systému varování.
- Dokončit městský radiový systém.
- Zajistit zastupitelnost prvků veřejné dopravy, zásobování vodou a elektrickou energií při krizových situacích.

B 4 Protipovodňová ochrana

Protipovodňová opatření se realizují na výši hladiny, již voda dosáhla v srpnu 2002 s rezervou 30 cm.

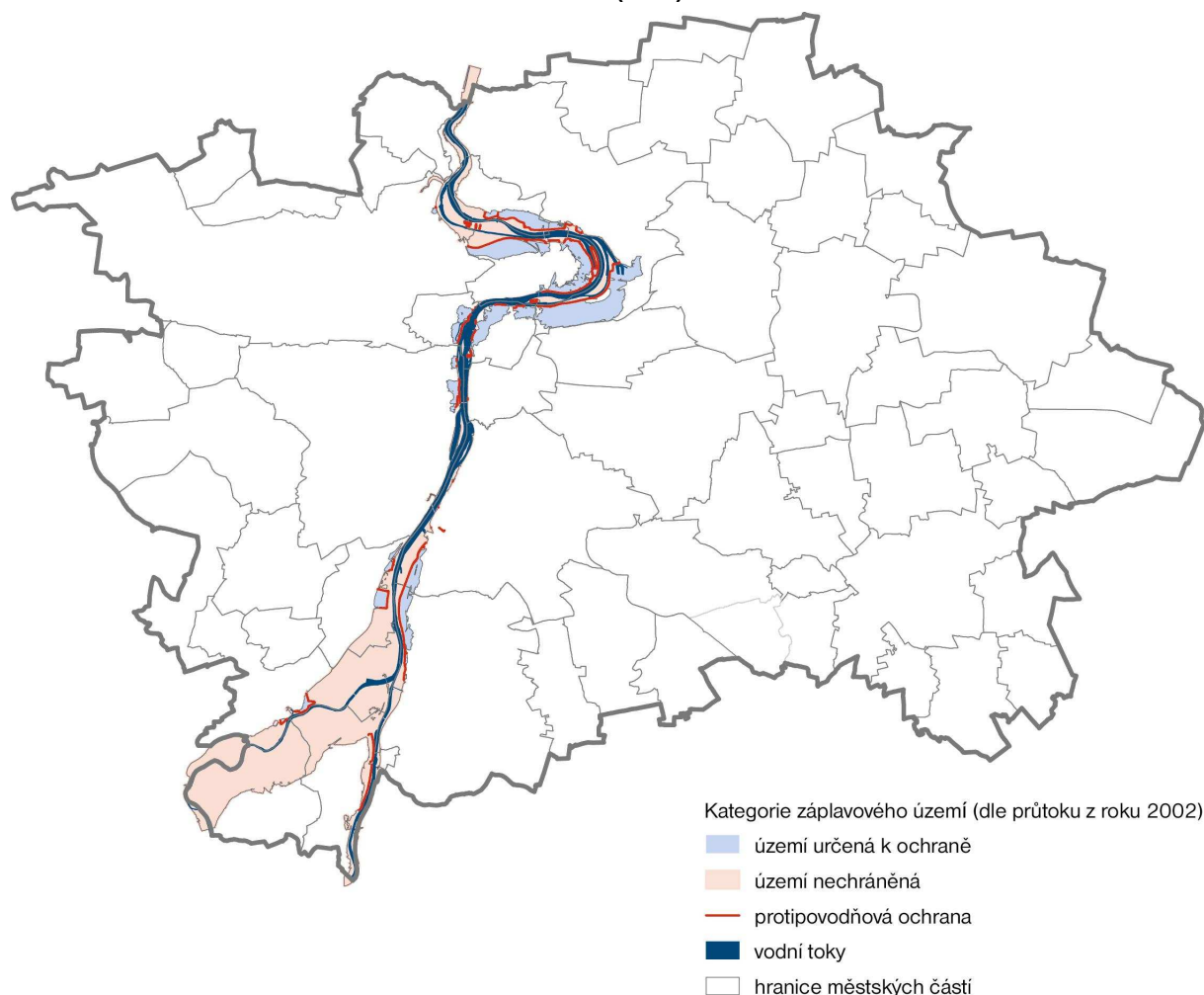
Důležitou součástí opatření jsou mobilní protipovodňové zábrany z hliníkových skládacích stěn a ostatní protipovodňové prvky (čerpadla, uzávěry, náhradní zdroje energie). Kromě nich jsou využívány speciální dvoukomorové pytle i klasické pytle plněné pískem. Způsob a lokalizace jejich uskladnění a doprava na potřebná místa jsou součástí Povodňového plánu hl. m. Prahy. Mezi další prvky protipovodňové ochrany města patří některé nově budované dopravní trasy, které slouží jako přirozená ochrana mezi vodním tokem a ohroženým územím.

Před povodní se v současné době kromě chráněných oblastí města realizují také opatření ochrany pražského metra.

Město musí zkvalitňovat protipovodňovou ochranu v součinnosti se všemi příslušnými složkami a každoročně provádět praktická cvičení řídicích orgánů a nácvičky spojené s praktickým prověřením výstavby protipovodňových prvků.

Mapka č. 11

ZÁTOPOVÁ ÚZEMÍ A PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ (2007)

Zdroj: URM

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

B 4.1 Realizace protipovodňových opatření

- Dokončit realizaci protipovodňových opatření.
- Zajistit kritická místa protipovodňové ochrany (zejména v metru).
- Aktualizovat povodňové plány a zajistit jejich digitalizaci.
- Zajistit připravenost mobilních protipovodňových zábran a ostatních protipovodňových prvků.
- Provádět každoroční praktická cvičení výstavby mobilní protipovodňové ochrany.
- Spolupracovat při realizaci opatření mimo území Prahy, která směřují ke snížení dopadů povodní.

SPRÁVA A ŘÍZENÍ

DYNAMICKÉ A VSTŘÍCNÉ MĚSTO

Praha chce být městem s dynamickou a vstřícnou správou, výkonnou při zajišťování služeb a ochraně veřejného pořádku, spolupracující s ostatními subjekty na principu partnerství, umožňující aktivity jiných subjektů a podporující účast občanů na řízení a rozvoji obce.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

usilovat o to, aby se řídicí a správní složky hlavního města trvale přizpůsobovaly potřebám městské komunity, zajišťovaly její stabilitu, optimální využívání lidských a kapitálových zdrojů i zvyšování konkurenceschopnosti města,

cílevědomě realizovat strategický program rozvoje hlavního města Prahy, preferovat dlouhodobé a většinové zájmy před zájmy krátkodobými a dílčími,

racionalizovat organizaci města a zkvalitňovat jeho řízení, lépe využívat lidské zdroje a informační technologie,

spolupracovat na vymezení a zlepšování vztahů Prahy a státu, Prahy a Středočeského kraje, města a jeho částí.

S

PROMĚNY SPRÁVY MĚSTA

Městská správa po roce 1989 doznala zásadních proměn. Pojmy jako obec, primátor, radní, starosta, samospráva a další po desetiletích opět nabyly svého významu.

Státní správa je vykonávána jak na úrovni hlavního města Prahy, tak 22 správních obvodů nebo všech 57 městských částí (např. vydávání a odebírání rybářských lístků). Samospráva je pak vykonávána na úrovni Prahy i každé z 57 městských částí (pro své území). Koncepční řešení veřejné správy v Praze bylo zahájeno přijetím nového zákona o hlavním městě Praze v roce 2000, který upravuje postavení a kompetence hl. m. Prahy jako svébytného subjektu s funkcí obce i kraje. Tento zákon respektuje specifikum správy města a jeho institucí a umožňuje městu částečně rozhodovat o systému své správy.

V návaznosti na zákon o hlavním městě Praze byla přijata nová obecně závazná vyhláška hlavního města Prahy, Statut hl. m. Prahy, která definuje vzájemné vztahy města a městských částí, kompetence a další náležitosti, jimiž se řídí chod Prahy v oblasti státní správy a samosprávy. Proběhla reforma výkonu přenesené působnosti státní správy, pro kterou bylo zřízeno 22 správních obvodů, některé městské části byly přejmenovány.

Nová etapa vývoje organizace městské správy byla zahájena přijetím další úpravy Organizačního řádu Magistrátu hl. m. Prahy s platností od 1. 4. 2005. Tímto organizačním řádem se mj. mění organizační struktura magistrátu s cílem zefektivnit správní činnosti. Toto opatření vede i ke zmenšení zbytného aparátu.

I přes přijímaná opatření v oblasti městské správy dosud není jasně vymezena a pro občany srozumitelně definována dělba činností a zodpovědnosti mezi politiky a úředníky, často se zaměřují úřad (magistrát), orgán samosprávy (zastupitelstvo) a obec (hl. m. Praha).

V potřebném rozsahu nedošlo ke zlepšení veřejné správy jako služby občanům. Podání občanů a firem, ke kterým je ze zákona nutný (a často zbytečný) souhlas nebo vyjádření orgánů státní správy a jiných útvarů působících v rámci téhož úřadu, nejsou vyřizována efektivně cestou vzájemné komunikace v rámci úřadu, bez potřeby aktivní účasti žadatele (tzv. „systém jedněch dveří“, „jednoho podání“).

Od 1. ledna 2000 je hlavní město Praha na základě ústavního zákona krajem. Na rozdíl od ostatních krajů, jejichž struktury se po roce 2000 teprve začaly vytvářet, Praha využívá výhody již existujících organizačních struktur i volených orgánů a rozvíjí své nové funkce, jako např. zákonodárnou iniciativu.

Ve Středočeském kraji získala Praha dosud chybějícího partnera pro jednání o společných rozvojových otázkách obou krajů a spolupráci s ním přisuzuje správa města zvláštní důležitost. Zatím se však nepodařilo vytvořit stálé struktury na řešení rozvojových záměrů obou krajů a společná řešení se připravují a realizují v omezeném rozsahu.

Po revoluční euforii počátkem devadesátých let opadl zájem občanů o veřejné dění. Svou roli zde sehrávají i zkušenosti z předchozího režimu, který spontánní občanskou aktivitu potlačoval. Přesto se lze opřít o početnou skupinu nově vytvořených vazeb; nezbytným úkolem je však najít vhodný systém jejich rozšíření a kultivace. Dosud není rozvinuta koordinace a spolupráce veřejného a soukromého sektoru tolik potřebná pro zdárný sociální a ekonomický rozvoj města.

STRATEGICKÉ CÍLE

- S 1 Posílení postavení hlavního města Prahy ve struktuře veřejné správy ČR**
- S 1.1 Využití postavení Prahy jako kraje k předkládání a prosazování zákonů týkajících se zejména správy města a jeho rozvoje
- S 2 Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí**
- S 2.1 Zkvalitnění a zefektivnění výkonu správních a samosprávných činností městských orgánů
- S 3 Produktivní používání kvalitních informačních služeb**
- S 3.1 Účast města v procesu rozvoje informační společnosti a osvojení moderních informačních technologií ke zlepšení kvality řízení a správy města
- S 3.2 Efektivní vytváření datových a informačníchází a jejich zpřístupnění veřejnosti a ostatním subjektům

S 1 Posílení postavení hlavního města Prahy a jeho částí ve struktuře veřejné správy ČR

Veřejná správa prošla od roku 1990 do současnosti významnými transformačními změnami a tento proces není uzavřen. Právní postavení města je definováno v novém zákonu o hlavním městě Praze, který byl již koncipován s ohledem na specifickou funkci Prahy (tj. zároveň hlavního města ČR, kraje a obce). Praha se intenzivně zapojuje do Evropské unie a osvojuje si nové funkce vyplývající z vymezení území hlavního města jako regionu.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

S 1.1 Využití postavení Prahy jako kraje k předkládání a prosazování zákonů týkajících se zejména správy města a jeho rozvoje

- Docílit, aby všechny připravované právní normy dotýkající se ekonomiky a správy hl. m. Prahy byly s orgány města konzultovány již na úrovni věcných záměrů a specifika Prahy v nich byla zohledněna.
- Zúčastňovat se tvorby a novelizací dalších právních norem navazujících na zákon o hl. m. Praze jako např. zákona o majetku a hospodaření obcí, o rozpočtových pravidlech územních samospráv, o podrobnějším vymezení kompetencí a majetku krajů atd. Na základě vyhodnocení účinnosti a funkčnosti nového zákona o Praze případně iniciovat jeho další potřebné úpravy a změny.
- Zabezpečit institucionalizaci spolupráce hl. m. Prahy a Středočeského kraje a koordinaci rozvojových investic významem přesahujících hranice obou krajů.

S 2 Zvýšení výkonnosti a kvality správy města, zajištění účasti veřejnosti na řešení veřejných věcí

Záměry strategického plánu je možné uskutečnit pouze tehdy, přijme-li je za své celá pražská komunita. Princip partnerství se proto musí stát základní formou spolupráce města s ostatními subjekty. Velkou změnou musí projít i kvalita a efektivnost správy a řízení města. Městská politická reprezentace a zejména aparát správních orgánů musí přejít od pasivní reakce na rozvojové záměry (projekty) investorů k aktivní rozvojové politice. Pozornost je nutné věnovat transparentnosti výkonu správy a odstraňování byrokratických postupů. K tomu přispěje i zásadní zlepšení informačních služeb a přizpůsobení struktury a forem práce místních úřadů potřebám a technickým možnostem 21. století.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

S 2.1 Zkvalitnění a zefektivnění výkonu správních a samosprávných činností městských orgánů

- Zlepšovat kvalitu a efektivnost činnosti Magistrátu hl. m. Prahy, městem zřizovaných organizací a organizačních složek přizpůsobováním jejich struktury potřebám města.
- Zjednodušit administrativní proces při vyřizování všech záležitostí.
- Standardizovat strukturu úřadů města a městských částí i postupy a formy správních činností, tím zvýšit jejich čitelnost pro občany, kompatibilitu a efektivnost vzájemné komunikace.
- Vypracovat a přijmout pro všechny pracovníky úřadů města a městských částí pravidla stanovující zejména normu chování, kvalifikační požadavky, kariérní řád a ostatní principy jednání, které obecně závazné právní předpisy neupravují.
- Aktivovat a důsledně provádět vnitřní audit a kontrolu a na základě jejich výsledků přijímat účinná opatření. S výsledky dostupnou formou seznamovat veřejnost.
- Přijímat účinná opatření proti korupčnímu jednání a důsledně potírat jeho projevy.
- Aktivně využívat kompetence dané Ústavou ČR, v mezích samostatné i přenesené působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky a nařízení v souladu se zákony a zájmy města a jeho občanů. Vyžadovat jejich plnění.
- Dopracovat systém odpovědnosti v oblasti přenesené působnosti města a městských částí.
- Důsledněji kontrolovat úroveň a poctivost při poskytování služeb, které mají podstatný vliv na obraz města vnímaný obyvateli a návštěvníky (pohostinství, ubytování, taxislužba apod.). Přijímat účinná opatření proti všem jevům, které poškozují dobré jméno města.
- Vytvářet v horizontální úrovni městské správy týmy k řešení aktuálních problémů.

S 3 Produktivní používání kvalitních informačních služeb

Informatika dnes prostupuje všechny oblasti života člověka, obce i celé společnosti. Nové informační technologie usnadní komunikaci orgánů města s ostatními orgány veřejné správy a ostatními subjekty ve městě i mimo něj a umožní informovat občany o rozvojových projektech městské správy již ve stadiu věcných záměrů. Tím zvýší možnost tyto procesy aktivně ovlivňovat. Orgány města budou věnovat maximální pozornost využívání informatiky jako novému prvku kvality správy a řízení.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

S 3.1 Účast města v procesu rozvoje informační společnosti a osvojení moderních informačních technologií ke zlepšení kvality řízení a správy města

- Realizovat „Informační strategii hl. m. Prahy“ jako základní koncepční dokument rozvoje městské informatiky.
- Využívat moderní informační technologie, vypracovat komunikační a datové standardy a prosadit jejich používání městskou správou, městskými částmi a městskými organizacemi.
- Spolupracovat s evropskými městy na projektech „digitální komunity“ včetně účasti v telematických rozvojových programech EU.

S 3.2 Efektivní vytváření datových a informačníchází a jejich zpřístupnění veřejnosti a ostatním subjektům

- Zajistit a koordinovat tvorbu a průběžnou aktualizaci celoměstských datových a informačníchází a stanovit pravidla pro poskytování informací občanům a organizacím, včetně možnosti individuálního připojení.
- Zřizovat komplexně vybavená informační centra kompatibilní s informačními systémy vyšších správních úrovní i dalšími zařízeními veřejné správy místní úrovně.
- Zpřístupnit občanům i soukromému sektoru údaje o hospodaření a správě města v médiích, včetně regionální televize a internetu.
- Realizovat mediální politiku města ve vztahu k obyvatelům, organizacím, návštěvníkům a potenciálním investorům z celého světa prostředky a formami odpovídajícími nové kvalitě informační společnosti. Založit základní komunikační vazby mezi složkami správy města, informačními centry, mediálními prostředky apod.

Rozvoj území

FUNKČNĚ A PROSTOROVĚ VYVÁŽENÉ MĚSTO

Praha chce dosáhnout odlehčení svého centra a rovnoměrnějšího využití celého prostoru města, zlepšovat kvalitu prostorového uspořádání a architektury.

K naplnění této strategické vize bude městská správa (samospráva, úřady a městské organizace) ve spolupráci s ostatními složkami veřejného sektoru, se soukromým sektorem a s obyvateli města:

rozvítet území rozšířeného celoměstského centra, významná centra s podílem celoměstských funkcí a místní centra tak, aby byla dobře dostupná pro obyvatele jednotlivých částí města i regionálního zázemí,

usilovat o to, aby se vybraná rozvojová území a nová centra stala příjemnými a atraktivními lokalitami s pestrou nabídkou pracovních příležitostí, služeb a veřejného vybavení,

sledovat využitím vybraných rozvojových území a výstavbou nových center odlehčení historického jádra a uchování jeho genia loci.

R

VYVÁŽENÝ ROZVOJ

Praha si dokázala uchovat soubor vzácně ucelených a zároveň různorodých stavebních celků a prostorových struktur, pocházejících z různých období více než tisícileté historie města. Dynamická rovnováha a zároveň vzájemné napětí mezi jednotou a různorodostí, mezi setrváním a změnou, mezi fyzickou strukturou a činnostmi, které v ní probíhají, jsou podstatou genia loci Prahy. Kvalita prostorového uspořádání a architektury Prahy, zejména historického jádra, může být pro město i nadále jedním z klíčových rozvojových potenciálů. Jeho efektivní využití ale vyžaduje všeobecně sdílenou a jasnou představu o prostorovém rozvoji celého města a její cílevědomé uskutečňování. Důvodem jsou rostoucí nároky na omezený prostor stávajícího celoměstského centra (převážná část historického jádra, části navazujících čtvrtí Smíchova, Karlína, Vinohrad) vytvářející nadměrný tlak na jeho přeměny. Pokud by mu Praha podlehla, došlo by k devastaci kulturních a historických hodnot s následnými ekonomickými ztrátami. Praha však nemůže přistoupit k tvrdým jednostranným omezením vůči poptávce po rozvoji, neboť by tím ztratila na celkové přitažlivosti v rámci evropského prostoru. Řešením této situace je nabídka atraktivních ploch pro rozvoj mimo historické jádro Prahy.

To je také příležitostí pro řadu pražských čtvrtí s nedostatečnou nebo nevyhovující veřejnou vybaveností, které touto cestou mohou získat plnohodnotně vybavená centra s významnou nabídkou pracovních příležitostí. K naplnění tohoto strategického záměru Prahy bude nutné sladit veřejný zájem se zájmem soukromých investorů, rozvíjet aktivní spolupráci veřejného a soukromého sektoru na principech partnerství (PPP).

Ve veřejném zájmu je rozšiřování celoměstského centra (Pankrác včetně okolí stanice metra Budějovická, Bubny – Zátory, Karlín) a rozvoj stávajících nebo nových center v lokalitách, které jsou kvalitně obslouženy veřejnou dopravou, především metrem. Každé jiné umístění by mohlo vyvolat podstatný nárůst automobilové dopravy, což je v rozporu se strategickými cíli města. Investiční aktivity by se měly dále soustřeďovat do dalších strategických rozvojových území (území Vysočany, Letňany - Kbely, Ruzyně - Drnovská, Západní Město). Zejména území navazující bezprostředně na mezinárodní Letiště Ruzyně má velký potenciál stát se významným administrativně-komerčním a obslužným centrem v rámci středoevropského prostoru a zároveň dynamickým rozvojovým stimulem celého pražského regionu.

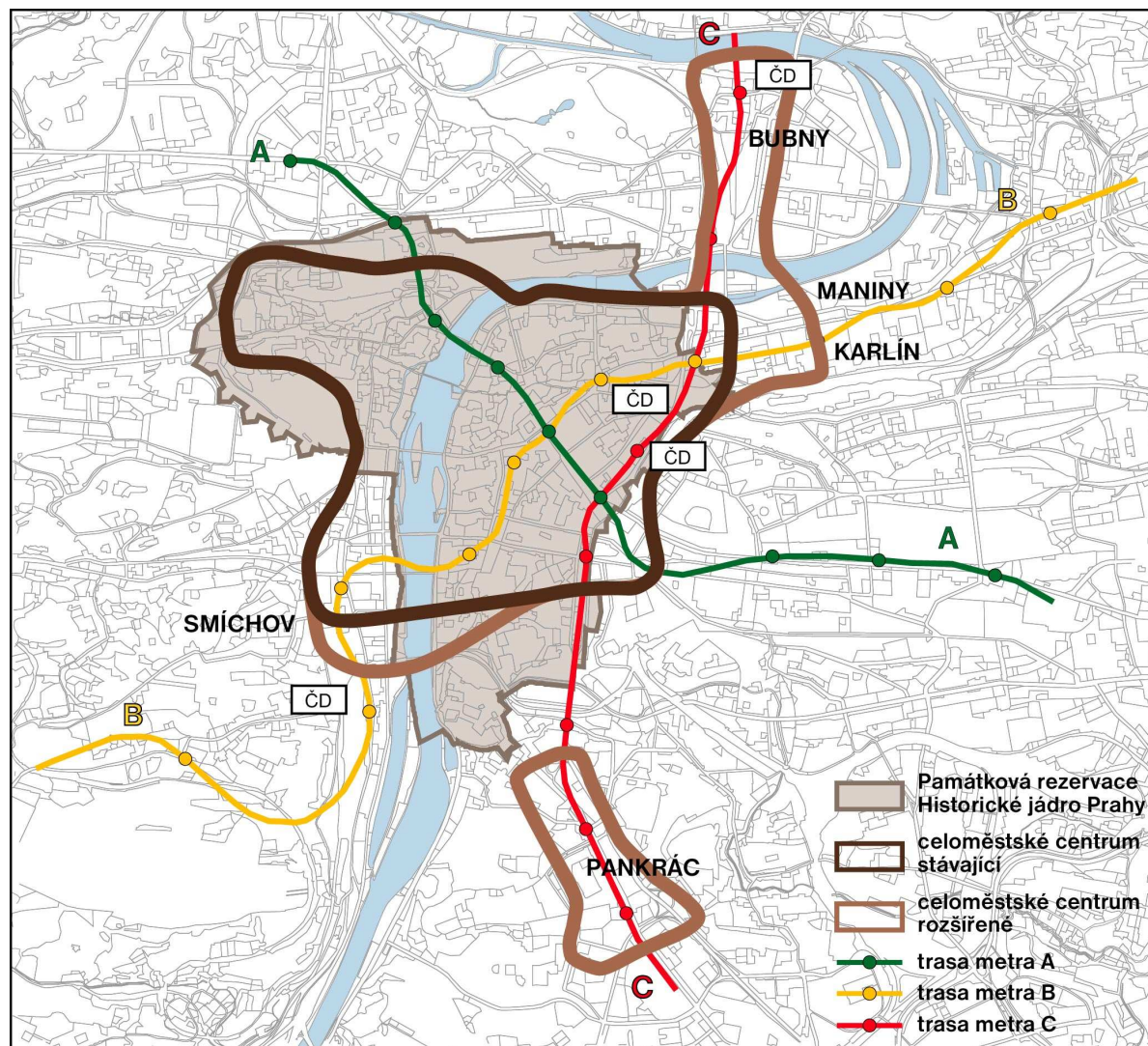
Dosavadní zájem velkých soukromých investorů zatím vedl ke vzniku především obchodně-společenských center celoměstského i regionálního významu. Taková centra vznikla na okraji Prahy (Černý Most, Letňany, Zličín) a také za hranicemi města (Čestlice) - tam však bez zajištění adekvátní dostupnosti veřejnou dopravou. Významná centra s podílem celoměstských funkcí se rozvíjejí v Dejvicích, Nových Butovicích a na Palmovce. Další velká nákupní a administrativní zařízení vznikají často nekoordinovaně a necitlivě ke svému okolí i mimo území předpokládaná územním plánem. Alternativou k tomuto trendu je omezování jejich kapacit a rozvoje ve prospěch investic menšího měřítko „městského“ charakteru.

Nejdále ve vývoji směrem k plnohodnotné součásti celoměstského centra pokročilo území Smíchova – Anděl (již dnes samo nebo jeho bezprostřední okolí zahrnuje i bydlení včetně přechodného ubytování a pestrou síť menších obchodních jednotek, restaurací, kaváren a zařízení volného času) a dále v projekční přípravě území Holešovického a Libeňského přístavu a Rohanského ostrova. Atraktivita a stoupající oblíbenost velkých obchodních center v okrajových částech města i rozšiřování celoměstského centra však ztěžuje rozvoj navrhovaných místních center. Místní centra přitom mohou získat některé aktivity celoměstského významu a měla by se stát fungujícími centry větších částí města i jednotlivých čtvrtí. Celý tento proces je nutné důsledně posuzovat z hlediska principů udržitelného rozvoje (hrozí překročení kapacity a přílišné, zejména dopravní, zatížení jednotlivých lokalit) i vlivů na životní prostředí jak v lokálním, tak celoměstském měřítku.

Prověřování možnosti kandidatury Prahy na pořádání letních olympijských her je mimo jiné výzvou k citlivému řešení, jak nové areály a stavby trvale začlenit do charakteru města a pozitivně promítnout do jeho fungování.

Mapka č. 12

ROZŠÍŘENÍ CELOMĚSTSKÉHO CENTRA

Zdroj: URM

HARMONIE MĚSTSKÉHO PROSTORU

Harmonie městského prostoru závisí na tom, do jaké míry se podaří provázat cíle a aktivity prostorového rozvoje se strategickými cíli předchozích tematických okruhů.

Základním strategickým směrem v prostorovém rozvoji Prahy je funkčně a prostorově vyvážené využití území města. Je třeba věnovat pozornost i částem města ležícím mimo historické jádro, územím rozšířeného celoměstského centra, významným centrům s podílem celoměstských funkcí a místním centrům.

Pro zajištění harmonie městského prostoru je zapotřebí dbát na soulad funkčního a prostorového uspořádání území. Základem je urbanistická koncepce založená na vyváženém využití a rozvoji tří historicky utvářených prostorových pásem - celoměstského centra, kompaktního města a vnějšího pásma.

Funkci celoměstského centra v současnosti plní podstatná část památkové rezervace Historické jádro Prahy. Nabídkou atraktivních ploch v rámci rozšířeného celoměstského centra se neúměrný tlak na historické jádro postupně snižuje a otevírají se tak další možnosti pro uchování a vhodné využití jeho jedinečných kvalit. Veřejné prostory, které jsou nadměrně zatěžovány automobilovou dopravou, bude možné rehabilitovat.

Kompaktní město bylo vymezeno v rozsahu původních pražských předměstí s blokovou zástavbou, zahradních měst z období před 2. světovou válkou a zástavby pražských sídlišť. V prostorovém uspořádání původních pražských předměstí se výrazné změny nepředpokládají s podstatnou výjimkou území uvolněných po výrobních aktivitách a opuštěných drážních pozemků s velkým rozvojovým potenciálem. Právě investičnímu rozvoji těchto lokalit by město mělo věnovat největší pozornost. Posilováním významných center s podílem celoměstských funkcí a místních center v kompaktním městě lze významně pozitivně ovlivnit současné nárazové a neefektivní využívání některých převážně monofunkčních městských území (bydlení, výroba, vybavenost). Podstatně se zlepší současná situace, kdy mezi bydlištěm, pracovištěm a centrem města jsou velké vzdálenosti a vzniká zbytečně vysoká poptávka po dopravě, navíc soustředěná do jednosměrných špičkových proudů. Smyslem změn v dnešních monofunkčních souborech by nemělo být násilné připodobňování k charakteru zástavby centra města, ale vlastní identita a prostorový řád.

Vnějšímu pásmu dominuje příměstská krajina s původně venkovským osídlením. Nová zástavba by měla citlivě navázat na stávající sídla. Nekoordinované a v platném územním plánu nezakotvené živelné zabírání dalších nezastavěných ploch pro výstavbu satelitních obytných celků i pro výrobní, logistické a komerční areály ohrožuje další harmonický rozvoj tohoto území. Ve vnějším pásmu jsou nejlepší podmínky pro rozšiřování a kultivaci ploch zeleně a pro dotvoření územního systému ekologické stability, založeného na vhodném propojení vybraných ploch zeleně a vodních prvků. Naplňování koncepce přiměřeného harmonického rozvoje vnějšího pásma lze dosáhnout pouze při účinné spolupráci Prahy se Středočeským krajem.

Charakter rozvoje území podél hranice Prahy - na území města i Středočeského kraje - ovlivní celkovou prostorovou a funkční strukturu města.

STRATEGICKÉ CÍLE

R 1 | Rovnoměrnější využití prostoru města

R 1.1 Rozvoj území rozšířeného celoměstského centra, významných center s podílem celoměstských funkcí a místních center a dalších strategických rozvojových území

R 2 | Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy

R 2.1 Zachování, případně dotvoření charakteru jednotlivých částí města

R 2.2 Zpřístupnění a zatraktivnění veřejných prostorů města

R 2.3 Posílení klíčových hodnot vytvářejících současnou kvalitu prostorového uspořádání a architektury města

R 2.4 Zlepšení informovanosti a komunikace mezi účastníky procesu prostorového rozvoje

R 1 | Rovnoměrnější využití prostoru města

Soustředění nabídky pracovních příležitostí a veřejné vybavenosti do nových území rozšířeného celoměstského centra, významných center s podílem celoměstských funkcí

a místních center je přiblíží k nejvýznamnějším lokalitám bydlení. Tím se stanou pro obyvatele Prahy dostupnější alepší se prostorové rozmístění jednotlivých funkcí města. Rozvojem území rozšířeného celoměstského centra (lokality Pankrác včetně okolí stanice metra Budějovická, Karlín, Bubny - Zátory) a dalších strategických rozvojových území (Vysočany, Letňany - Kbely, Ruzyně – Drnovská, Západní Město) dojde k decentralizaci zejména komerčních aktivit, která sníží dopravní zatížení historického jádra. Tyto lokality by spolu s centry Dejvice, Nové Butovice a Palmovka měly převzít některé funkce celoměstského a nadměstského významu.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

R 1.1 Rozvoj území rozšířeného celoměstského centra, obvodových center a dalších strategických rozvojových území

- V rozšířeném celoměstském centru (Smíchov, Pankrác, Karlín, Bubny – Zátory) a dalších strategických rozvojových územích (Vysočany, Letňany – Kbely, Ruzyně – Drnovská, Západní Město) podporovat umístění investičních záměrů celoměstského a nadměstského významu (instituce města a ústřední orgány státu, centrály nadnárodních institucí, bankovní a komerční centrály, obchody, kulturně-společenská a vzdělávací centra, vhodná sportovní zařízení apod.).
- V případě nutnosti nebo vhodnosti umisťovat tato zařízení i ve významných centrech s podílem celoměstských funkcí a místních centrech.
- Zajistit, aby nadměstské a celoměstské funkce nebyly realizovány na úkor bydlení, ale vhodně ho doplňovaly.
- Podporovat organizační, legislativní a majetkoprávní opatření, která by ve sledovaném časovém horizontu umožnila rozvoj vybraných území v míře srovnatelné s územím Smíchov – Anděl.
- Obecně definovat požadované základní nezbytné funkce, které musí plnit území rozšířeného celoměstského a dalších centra.
- Připravit a realizovat pilotní projekt řešení investiční akce v ucelené části některého z vybraných území rozšíření celoměstského centra nebo místních center potřebujících dobudovat, s využitím principů partnerství veřejného a soukromého sektoru.
- Využitím svých pravomocí a cestou veřejných investic bude město usměrňovat rozvoj jednotlivých center tak, aby tyto investice byly co nejvhodněji využity a provoz center byl z hlediska potřeb města co nejefektivnější.
- Upřednostňovat centra se zajištěnou kvalitní obsluhou veřejnou dopravou (především metrem). Tento princip uplatňovat také při lokalizaci vyšších obslužných funkcí mimo centra s možným využitím i tramvajů nebo příměstské železnice.

R 2 Rozvoj kvalit prostorového uspořádání a architektury Prahy

Praha již tradičně věnuje velkou pozornost územnímu plánování jako nástroji pro uchování a rozvoj kvalit prostorového uspořádání města. V tomto směru v Praze během posledních let dochází jen pomalu ke zlepšení. Chybí ucelená podpora rozvojové politiky města, neúčinná je zatím komunikace Prahy se Středočeským krajem, veřejné prostory města zatěžuje nárůst individuální automobilové dopravy. Obtížně odstranitelné chyby v rozvoji prostorové struktury města během poválečného období ztěžují realizaci nové urbanistické koncepce. Praha navíc v 90. letech postrádala nový územní plán řešící celé území města, především využití ploch vhodných pro rozvoj a dotvoření jednotlivých částí města v nových hospodářských, politických i sociálních podmínkách. Územní plán Prahy spolu se strategickým plánem mohou představovat účinnou oporu pro aktivní rozvojovou politiku města.

Vybrané aktivity a principy realizace cílů

R 2.1 Zachování, případně dotvoření charakteru jednotlivých částí města

- Usilovat o účinnější spolupráci a koordinaci prostorového rozvoje s okolními středočeskými okresy a obcemi (konzultace důležitých rozhodnutí, spolupráce při řešení rozvoje území podél hlavních dopravních koridorů, koordinace umístování nových velkých nákupních center ve snaze nesnižovat pod kritickou mez poptávku po plochách a službách v těch lokalitách, kde je rozvoj z hlediska Prahy i Středočeského kraje žádoucí apod.).
- Dotvářet charakter částí Prahy v souladu se strategickými cíli města. Směřovat nové projekty podle jejich prostorové náročnosti do odpovídajících rozvojových lokalit.
- V rámci prověřování možnosti kandidatury Prahy na pořádání letních olympijských her posoudit přínosy a rizika pro funkční a prostorovou vyváženost města.
- Při rozvoji jednotlivých částí města dbát na adekvátní nárůst ploch zeleně a u stávajících nepřipustit využívání pro jinou funkci bez zajištění plnohodnotné a stejně dostupné náhrady.
- Zpevňovat prostorovou strukturu jasným utvářením centrálních veřejných prostorů a systému atraktivních a příjemných pěších tras, zdůraznit přítomnost původní prostorové koncepce.
- V historických předměstích a meziválečné blokové zástavbě respektovat a dále rozvíjet osnovu městských tříd, se zdůrazněním rozvoje v návaznosti na stanice metra.
- V sídlištích při regeneraci respektovat a rehabilitovat původní prostorový koncept.
- Zmírnit monofunkčnost velkých obytných celků podporou investic přinášejících do území nové funkce.
- Bránit pronikání velkých cizorodých prvků do zástavby bývalých venkovských sídel.
- Podporovat transformaci stávajících extenzivně založených a nevhodně umístěných výrobních a skladových areálů na moderní komplexy s jiným funkčním využitím (byty, veřejná vybavenost). Zamezit vzniku předimenzovaných skladových areálů, sloužících jen jako mezinárodní překladiště a přitahujících nepřiměřený objem kamionové dopravy.

R 2.2 Zpřístupnění a zatraktivnění veřejných prostorů města

- V závislosti na poloze a atraktivitě veřejného prostoru pro obyvatele a návštěvníky města uplatňovat odpovídající míru redukce jeho užívání automobily.
- Regenerovat, kultivovat a doplňovat trasy atraktivní pro pěší a vytvořit z nich ucelenou síť.
- Zpříjemňovat mikroklima veřejných prostorů vysazováním nové zeleně, využitím vodních ploch a zřizováním nových vodních prvků a usilovat o jejich celkovou rehabilitaci.
- Podporovat vhodné formy víceúčelového využívání některých partií veřejného prostoru (pro občasný trh, veřejné akce apod.).
- Regulovat nevhodné způsoby využívání veřejných prostranství (zpoplatněním, povolovacím řízením, legislativním zákazem aj.).
- Důsledněji uplatňovat politiku bezbariérovosti veřejných prostorů města.
- Dbát na vytváření atraktivních veřejných prostorů v nových projektech a zejména při rekonstrukcích ulic a regeneraci sídlišť.

R 2.3 Posílení klíčových hodnot vytvářejících současnou kvalitu prostorového uspořádání a architektury města

- Respektovat vizuální kvalitu těch pohledů a panoramat v pražské kotlině, které mají význam pro celkovou hodnotu města.

- Usilovat o plnohodnotný rozvoj města v návaznosti na vybudované protipovodňové zábrany.
- Území mezi řekou a protipovodňovými zábranami proměnit v plochy zeleně sloužící volnému času obyvatel města.
- Zajistit účinnou ochranu historického jádra i památek ležících mimo něj u těch projektů, které by mohly svým rozsahem, prostorovým uspořádáním, vizuálními vlastnostmi nebo dopravními důsledky narušit charakter těchto památkově chráněných celků a objektů.
- Zachovat pestrost funkčního využití historického jádra jako celku při respektování zvláštností a specifík jeho jednotlivých částí.
- Nepřipustit intenzivní zástavbu svahů a údolí, zelené plochy kultivovat a postupně propojovat do souvislejších systémů.
- Vyžadovat vysokou urbanistickou a architektonickou úroveň nových projektů odpovídající hodnotám města.

R 2.4 Zlepšení informovanosti a komunikace mezi účastníky procesu prostorového rozvoje

- Přejít od pasivních reakcí na rozvojové záměry a projekty investorů k aktivní rozvojové politice.
- Vytvořit objektivní a operativní systém informací o možnostech prostorového rozvoje, včetně ekonomické proveditelnosti a důsledků jednotlivých projektů, jejich koordinace se záměry památkové péče a ochrany přírody apod.
- Při přípravě významných projektů prostorového rozvoje zajišťovat spoluúčast veřejnosti v posuzovacím procesu, mj. formou veřejných prezentací a diskusí.
- Prezentovat veřejnosti jasná a předem stanovená standardní pravidla územního plánování a přípravy výstavby.
- Uplatňovat vhodné formy partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem při rozvoji města.
- Zpracovat a schválit Plán ochrany a udržitelného rozvoje historického jádra Prahy - lokality zapsané na listinu světového kulturního dědictví UNESCO (Management plan). Při jeho zpracování a projednávání spolupracovat s veřejností i soukromým sektorem. Dokument by měl mj. usměrňovat podmínky vstupu nových investičních aktivit a chování stávajících subjektů na území památkové rezervace Historické jádro Prahy a jejího ochranného pásma.

KONTROLA A HODNOCENÍ REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU

Strategické plánování je dlouhodobým interaktivním procesem trvale porovnávacím vytyčené strategické cíle s cestami, jak žádoucích změn dosáhnout, i s dosaženými výsledky. Proto je nezbytné nejen usilovat o realizaci plánovaných programů, projektů a dalších aktivit, ale také trvale porovnávat, do jaké míry a jakým tempem je strategická koncepce naplňována, kde a proč dochází k podstatným odchylkám od původních strategických záměrů.

Dosavadní zkušenosti z naplňování strategické koncepce města

Doba existence Strategického plánu hl. m. Prahy a jeho realizace je krátká na to, aby bylo možné objektivně zhodnotit širší vliv tohoto dokumentu na rozvoj města, na fungování jeho institucí i na postoje jeho obyvatel. Přesto již nyní lze zdůraznit některé skutečnosti.

Strategický plán zahájil v Praze nový přístup k řízení rozvoje města založený na dohodě všech klíčových partnerů o jeho budoucnosti, o cílech, jichž chce město ve svém rozvoji dosáhnout, a o konkrétních prioritách a úkolech pro nejbližší období. Urychlil řešení některých stávajících problémů a poukázal na nutnost cílevědomě se připravit na řešení situací, které lze očekávat v blízké budoucnosti (např. podporu inovací a úsilí o zvýšení konkurenceschopnosti vzdor faktu, že Praha je v současné době úspěšným a prosperujícím městem).

Skutečnost, že strategický plán je dlouhodobým dokumentem s realizační periodou zahrnující více než jedno volební období pražské samosprávy, je základem koncepční stability a kontinuity v klíčových otázkách rozvoje města. Programová prohlášení pražských zastupitelstev zvolených v období po přijetí strategického plánu vždy zdůraznila vůli vedení města záměry strategického plánu naplnit. Strategický plán používá nejen koalice vládnoucích stran v městské samosprávě, ale i politická opozice jako nástroj kontroly výsledků, které byly v rozvoji města dosaženy. O strategický plán se opírají i různá pražská občanská sdružení a nestátní neziskové organizace při prosazování svých pohledů na rozvoj města a požadují aktivnější zapojení do hodnocení dosažených výsledků.

Možnosti zapojení privátních subjektů do procesu realizace pražského strategického plánu zatím nebyly zdaleka využity. Pro podnikatele a investory, zejména zahraniční, je strategický plán především informací o dlouhodobých a střednědobých záměrech města a volnou nabídkou spolupráce. V organizačních strukturách města stále chybí instituce, která by cílevědomě zapojovala privátní kapitál do realizace strategické koncepce města na principu „Public Private Partnership“. Takovou institucí by měla být pražská regionální rozvojová agentura, kterou město již po řadu let hodlá založit ve spolupráci s Hospodářskou komorou hl. m. Prahy. Slabinou je rovněž nedostatečná účast českého státu na realizaci strategických záměrů hlavního města.

Naplňování strategické koncepce bylo v uplynulém období hodnoceno monitorovacími zprávami ve struktuře programů schválených pro období 1999 - 2006. Na základě dosavadních zkušeností s hodnocením bude rozhodnuto o pojetí Programu realizace strategické koncepce města na období 2009 - 2015 a upraven postup při monitorování výsledků jeho realizace tak, aby se strategický plán stal ještě účinnějším nástrojem v řízení rozvoje města.

Příprava strategického plánu významně ovlivnila také způsob zpracování ostatních pražských koncepčních dokumentů. Metoda workshopů a kulatých stolů se v Praze stala standardním postupem při řešení složitých a sporných otázek.

Zpětná vazba – kontrola a hodnocení

Kontrola a hodnocení realizace Strategického plánu hl. m. Prahy budou uskutečňovány zejména:

- porovnáváním připravovaných rozhodnutí dlouhodobého charakteru a zásadního významu (příslušných tisků do Rady a Zastupitelstva hl. m. Prahy) se strategickou koncepcí města (posuzování chystaných záměrů a rozhodnutí, zda jsou či nejsou v souladu s přijatou koncepcí a programy její realizace),
- přípravou zpráv o naplňování strategické koncepce hlavního města Prahy hodnotících dosažené výsledky za uplynulé období a upozorňujících na ty části strategické koncepce, jejichž naplňování oproti původním záměrům výrazně zaostává nebo nabírá odlišný směr, i na nutnost reagovat na změněné podmínky rozvoje města,
- porovnáváním strategické koncepce hlavního města s dlouhodobými koncepcemi na mezinárodní úrovni (regionální politikou a politikou soudržnosti Evropské unie), na národní úrovni (národním rozvojovým plánem, sektorovými koncepcemi a programy apod.) a s podrobnějšími koncepcemi z pohledu oborového (pražskými oborovými koncepcemi) i územního (strategiemi rozvoje městských částí a obdobnými dokumenty) a úsilím zajistit mezi nimi soulad.

Dojde-li k zásadním změnám podmínek, z nichž aktualizovaný Strategický plán hl. m. Prahy vycházel, nebo se jeho realizace podstatně odchýlí od předpokladů v dokumentu zakotvených, bude strategický plán znovu aktualizován, případně zpracován nový.

Předpokládá se, že druhá komplexní aktualizace pražského strategického plánu bude uskutečněna v letech 2011 až 2013 - po zvolení nových samosprávných orgánů města v roce 2010, na základě vyhodnocení výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2010, vývoje záměru hlavního města pořádat letní olympijské hry a na podkladě informací o budoucí regionální politice a politice soudržnosti Evropské unie po roce 2013.

Nositelem uvedených činností je Útvar rozvoje hl. m. Prahy, odbor strategické koncepce, ve spolupráci s odbory pražského Magistrátu a organizacemi zřízenými hlavním městem. Garantem monitorování a hodnocení realizace Strategického plánu hl. m. Prahy jsou samosprávné orgány města - Rada a Zastupitelstvo hl. m. Prahy.

Naplňování záměrů strategického plánu a programu realizace strategické koncepce bude na principu partnerství konzultováno také s partnery města osvědčenou metodou workshopů a veřejných prezentací.

K zajištění požadovaných informací a dat pro monitorovací a kontrolní procesy bude Praha ve spolupráci s ministerstvy ČR, Českým statistickým úřadem a dalšími institucemi vytvářet a udržovat příslušné databáze a informační podklady.

PARTNERSTVÍ PRO PRAHU

Strategickým programem rozvoje města deklaruje Praha svoji vůli neponechat další osud metropole jen na spontánním vývoji a působení obtížně kontrolovatelných nahodilých jevů a sil. Je odhodlána naplnit strategickou vizi Prahy jako úspěšného, tvořivého, harmonického a bezpečného města, je připravena učinit promyšlená, ale i odvážná rozhodnutí a postupně je realizovat.

Úkol tak rozsáhlý a velkorysý je nad síly samotného města, jeho samosprávy a správního aparátu, jednotlivých městských částí, podnikatelských sdružení nebo firem. Strategický program města je možné uskutečnit jen tehdy, přijme-li jej za svůj celá pražská komunita. Zahraniční strategické plány považované za úspěšné byly vždy založeny na účinném partnerství a spolupráci mezi veřejnou a privátní sférou, mezi občany a jejich sdruženími, podnikateli, politiky i správou města a státu.

Praha proto nabízí partnerství všem, kteří se na rozvoji hlavního města chtějí podílet – ve prospěch Pražanů, pražského regionu i celé České republiky.

Nabízí spolupráci všem solidním firmám, podnikatelským sdružením a hospodářské komoře, neziskovým organizacím i zahraničním investorům na realizaci projektů, z nichž budou profitovat všechny zúčastněné strany. Očekává pochopení a vstřícný postoj politické reprezentace a správních orgánů státu, ochotu představitelů Středočeského kraje spolupracovat na rozvoji pražského regionu i aktivní přístup a podporu svých občanů.

Partnerství pro Prahu je nadějí, že strategické záměry hlavního města se postupně stanou skutečností.

Na přípravě a naplňování programů Strategického plánu hlavního města Prahy se můžete podílet i Vy.

VYBRANÉ ZÁSADY PARTICIPACE

- Rozvíjet princip partnerství jako nejproduktivnější formu spolupráce mezi městem a ostatními subjekty, zvláště privátní sférou, posílit aktivní, iniciační a vstřícnou roli městského managementu.
- Zlepšovat propagaci Prahy, zkvalitňovat řízení projektů a zvyšovat spoluúčast veřejnosti na řízení rozvoje města.
- Přejít od pasivní reakce na rozvojové záměry (projekty) investorů k aktivní rozvojové politice města.
- Vytvořit objektivní a operativní systém informací týkajících se možnosti rozvoje Prahy, zejména ekonomické proveditelnosti a důsledků rozvojových projektů.
- Učinit přípravu a uskutečňování projektů rozvoje veřejnou záležitostí. Usilovat o to, aby změny vyvolané projekty vyhovovaly co možná největšímu okruhu těch, jichž se týkají, a nezmýšlely žádnou sociální skupinu občanů.
- Prosazovat, aby všechny velké projekty a jejich expertizy byly před projednáváním po určitou dobu veřejně vystaveny.
- Všechna důležitá rozhodnutí o územním rozvoji města s možným vlivem na jeho regionální zázemí konzultovat se samosprávnými orgány i odbornými složkami Středočeského kraje.

Pražský strategický plán bude všem partnerům i široké veřejnosti k dispozici v tištěné podobě (v české i anglické verzi) v Útvaru rozvoje hl. m. Prahy, na Magistrátě hl. m. Prahy a v informačních centrech městských částí.

V digitální podobě bude vystaven na informačním serveru pražské radnice (<http://magistrat.praha-mesto.cz>) a na webových stránkách Útvaru rozvoje hlavního města Prahy (<http://www.urm.cz>).

SEZNAM ZKRATEK

ASA	Odborný podnik pro nakládání s odpady (.A.S.A. v ČR)
ATEM	Ateliér ekologických modelů, s. r. o.
AV ČR	Akademie věd České republiky
BRIS	Regionální inovační strategie pro Prahu (Bohemian Regional Innovation Strategy)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČSN	Česká technická norma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální
DP hl. m. Prahy	Dopravní podnik hl. m. Prahy, a. s.
EN	evropské normy
ENVIS	Informační servis o životním prostředí
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální výchova, vzdělávání a osvěta
HDP	hrubý domácí produkt
HMP	hlavní město Praha
CHKO	chráněná krajinná oblast
IAD	individuální automobilová doprava
ISOH – VUV	informační systém odpadového hospodářství
MHD	městská hromadná doprava
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MKS	Městský kamerový systém
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NATO	Severoatlantická Aliance
NH	národní hospodářství
O	příležitosti (opportunities)
OSN	Organizace spojených národů
P + R	„zaparkuj a jed“, (park + ride)
PID	Pražská integrovaná doprava
PPP	Public-Private Partnership, poskytování veřejných služeb prostřednictvím spolupráce veřejného a soukromého sektoru
PřF UK	Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy
PVK, a. s.	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
RHMP	Rada hl. m. Prahy
S	silné stránky (strengths)
SEZAM	Servisní základna města Prahy
STR	Odbor strategické koncepce
SWOT	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
T	hrozby (threats)
TETRA	Městský radiový systém
TSK	Technická správa komunikací
(Ú)ČOV	(Ústřední) čistírna odpadních vod
ÚDI PRAHA	Ústav dopravního inženýrství
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
URM	Útvar rozvoje hl. m. Prahy
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
W	slabé stránky (weaknesses)
WHO	Světová zdravotnická organizace v ČR
ZHMP	Zastupitelstvo hl. m. Prahy